

**DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
TÜRKÇE EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**ŞARKILAŞTIRILMIŞ NOKTALAMA İŞARETİ
ETKİNLİKLERİNİN 8. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN
NOKTALAMA İŞARETLERİNİ KULLANMA
BAŞARILARINA ETKİSİ**

**Arzu YİĞİT
Yüksek Lisans Tezi**

**Tez Danışmanı
Doç. Dr. Fulya TOPÇUOĞLU ÜNAL**

KÜTAHYA, 2018

Yemin Metni

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “Şarkılarla Noktalama İşareti Öğretme Etkinliğinin 8. Sınıf Öğrencilerinin Noktalama İşaretlerini Kullanma Becerileri Üzerine Etkisi” adlı çalışmanın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım kaynakların “Kaynaklar” bölümünde gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve onurumla doğrularım.

19/07/2018

Arzu YİĞİT

Kabul ve Onay

Arzu Yiğit'in hazırladığı “Şarkılarla Noktalama İşareti Öğretme Etkinliğinin 8. Sınıf Öğrencilerinin Noktalama İşaretlerini Kullanma Becerileri Üzerine Etkisi” başlıklı yüksek lisans tez çalışması, jüri tarafından lisansüstü yönetmeliğinin ilgili maddelerine göre değerlendirilip oybirliğiyle kabul edilmiştir.

19/07/2018

Doç. Dr. Fulya TOPÇUOĞLU ÜNAL

Doç. Dr. Zekerya BATUR

Dr. Öğr. Üyesi Recep Serkan ARIK

Önsöz

Dil, insanları topluma bağlayan en güçlü yapıdır. İyi bir iletişimin temelinde dil vardır. Dil gelişimi anne karnından başlar, aile ve çevreyle şekillenir. Bireyin toplumlaşma sürecinde iyi iletişim kurması planlanmış bir dil eğitimiyle sağlanabilir. Bu eğitim okulda aşama aşama verilir. Böylece birey ana dili eğitimi almış olur.

Ana dili öğretiminin temel amaçları anlama ve anlatma gücünün geliştirilmesine dayanmaktadır. Dil becerilerinin temelini iyi atılması sağlam bir anlama ve anlatma eğitiminden geçmektedir. Anlama ve anlatma becerisi; okuma, yazma, konuşma ve dinleme becerilerinin verilmesiyle gerçekleşir. Bu becerilerin hepsinde önemli bir yere sahip olan noktalama işaretleri; anlama ve anlatmanın da temelinde yer almaktadır.

Konuşma dilinin jest ve mimiklerle vurgulama, tonlama, tını gibi öğelerle bütünleşen yapısını yazıya eksiksiz biçimde aktarabilmek için noktalama işaretlerini işlevine uygun kullanmak gereklidir.

Konuşmada seslenmelerdeki heyecan, soru sormadaki vurgu noktalama işaretleri kullanılarak sağlanmaya çalışılmıştır. Cümledeki yargı tamamlandığında duraksamak, sözcük türlerini ve cümlenin öğelerini ayırmak, özel olarak vurgular yapabilmek için noktalama işaretleri gerekmektedir. Bu nedenle noktalama işaretlerini cümlede kullanabilmek için Dil bilgisi kurallarına hakim olmak gerekmektedir. Bu dil öğretiminde aşamalı olarak gerçekleşebilecek bir durumdur.

Noktalama işaretleri gerek çok fazla kural barındırmasından gerekse kullanımına özen gösterilmemesinden öğretilmesi zor bir konu olmuştur. Anlamı yapılandırmadaki önemi dikkate alınarak çeşitli etkinliklerle noktalama işaretlerinin öğretilmesi gerekmektedir. Şarkıların ritmik yönünün akılda kalıcılığı arttırdığı düşünülerek şarkılarla noktalama işareti öğretme etkinliğinin 8. sınıf

öğrencilerinin noktalama işaretlerini kullanma becerileri üzerine etkisi araştırılmıştır.

Araştırma başarı testi hazırlanarak yapılmıştır. Başarı testinin geçerlilik ve güvenilirlik testi yapılmıştır. Deney ve kontrol grubu belirlenmiş, kontrol grubuna düz anlatım yöntemi uygulanırken deney grubuna şarkılarla noktalama işareti öğretme etkinliği yapılmıştır. Sonuçta şarkıların ritmik özelliğinin birçok kuralı barındıran noktalama işaretleri eğitimi üzerindeki olumlu etkisi görülmüştür.

Teşekkür

Araştırmanın tamamlanmasında yardımlarını esirgemeyen ve araştırmanın her safhasında yakın ilgisini gördüğüm, çağdaş fikirleri ve üstün iletişim gücüyle yaşamımın her alanına etki eden danışmanım Doç. Dr. Fulya Topçuoğlu Ünal'a; görüş ve önerileri ile araştırmanın şekillenmesi ayrıca istatistiksel analizlerde yardımlarından dolayı Dr. Öğr. Üyesi Recep Serkan Arık'a; İngilizce çevirilerde desteğini benden esirgemeyen Arş. Gör. Mustafa Çelik'e ve öğretmen arkadaşım Ebru Rakıcı'ya; bu çalışmanın zor zamanlarında beni yalnız bırakmayıp manevi desteklerini her zaman hissettiğim, beni yetiştirip büyüten anneme, babama, canım kızım Gül Seren'e ve eşime sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

İçindekiler

Yemin Metni	2
Kabul ve Onay.....	3
Önsöz	iv
Teşekkür.....	vi
İçindekiler	iv
Şekiller Dizini	viii
Tablolar Dizini	x
Özet	xi
Abstract	xii
Birinci Bölüm.....	1
Giriş.....	1
Kuramsal Çerçeve	2
Dil terimi, tanımı ve önemi	2
Ana dili öğretimi.....	3
Temel dil becerileri	6
Dinleme izleme becerisi	7
Konuşma becerisi	8
Okuma becerisi	9
Yazma becerisi	11
Dil bilgisi becerisi	13
Noktalama işaretleri	14
Noktalama işaretlerinin önemi	14
Noktalama işaretlerinin temel dil becerilerindeki yeri.....	15
Noktalama işaretlerinin tarihçesi.....	17
İslamiyet öncesi dönemde kullanılan noktalama işaretleri.....	17
İslamiyet döneminde kullanılan noktalama işaretleri.....	19
Tanzimat dönemi ve sonrasında kullanılan noktalama işaretleri	19
Cumhuriyet döneminde kullanılan noktalama işaretleri.....	20
Noktalama işaretleri ve kullanımı	21

Nokta	22
Virgöl.....	23
Noktalı virgöl	25
İki nokta.....	26
Üç nokta	27
Soru işareti.....	28
Ünlem işareti	28
Kısa çizgi	29
Uzun çizgi.....	31
Eğik çizgi.....	31
Ters eğik çizgi	32
Tırnak işareti.....	32
Denden işareti.....	33
Parantez (yay ayaç) işareti	33
Köşeli ayaç	34
Kesme işareti	34
MEB' de noktalama işaretleri kazanımları ve etkinlikleri	37
Sınıf	37
2.Sınıf	39
3.Sınıf	42
4.Sınıf	42
5.Sınıf	46
6.Sınıf	52
8.Sınıf	57
Şarkıların öğretim materyali olarak kullanılması.....	61
Problem Durumu	63
Amaç	63
Önem	63
Problem Cümlesi	65
Alt Problemler	65
Sayıtlılar	66
Sınırlılıklar.....	66
İlgili Araştırmalar	66
İkinci Bölüm	75
Yöntem.....	75

Araştırmanın modeli	75
Çalışma grubu	76
Verilerin toplanması.....	77
Veri toplama araçları.....	77
Akademik başarı testi	77
Dersin işlenişi	80
2.4.Verilerin analizi.....	94
Üçüncü Bölüm	95
Bulgular.....	95
Madde istatistikleri.....	95
Testin 1. maddesine ilişkin bulgu ve yorumlar	95
Testin 2. maddesine ilişkin bulgu ve yorumlar	96
Testin 3. maddesine ilişkin bulgu ve yorumlar	97
Testin 4. maddesine ilişkin bulgu ve yorumlar	98
Testin 5. maddesine ilişkin bulgu ve yorumlar	99
Testin 6. maddesine ilişkin bulgu ve yorumlar	100
3.1.7. Testin 7. maddesine ilişkin bulgu ve yorumlar	101
Testin 8. maddesine ilişkin bulgu ve yorumlar	102
Testin 9. maddesine ilişkin bulgu ve yorumlar	103
Testin 10. maddesine ilişkin bulgu ve yorumlar	104
Testin 11. maddesine ilişkin bulgu ve yorumlar	105
Testin 12. maddesine ilişkin bulgu ve yorumlar	106
Testin 13. maddesine ilişkin bulgu ve yorumlar	107
Testin 14. maddesine ilişkin bulgu ve yorumlar	108
Testin 15. maddesine ilişkin bulgu ve yorumlar	109
Testin 16. maddesine ilişkin bulgu ve yorumlar	110
Testin 17. maddesine ilişkin bulgu ve yorumlar	111
Testin 18. maddesine ilişkin bulgu ve yorumlar	111
Testin 19. maddesine ilişkin bulgu ve yorumlar	112
Testin 20. maddesine ilişkin bulgu ve yorumlar	113
Testin 21. maddesine ilişkin bulgu ve yorumlar	114
Testin 22. maddesine ilişkin bulgu ve yorumlar	115
Testin 23. maddesine ilişkin bulgu ve yorumlar	116
Testin 24. maddesine ilişkin bulgu ve yorumlar	117
Testin 25. maddesine ilişkin bulgu ve yorumlar	118

Öntest, sontest ve izlem testinden aldıkları puanlarının deney kontrol grupları arasında anlamlı farkın incelenmesine yönelik t-testi bulguları ve yorumlar	119
Dördüncü Bölüm	121
Sonuç ve Tartışma	121
Öneriler	125
Araştırmaya Dönük Öneriler	125
Uygulamaya Dönük Öneriler	125
Araştırmacılara Dönük Öneriler	125
Uygulayıcılara Dönük Öneriler	126
Kaynaklar	127
Ekler	134
Ek-1: Belirtke Tablosu	134
Ek-2: Araştırma İzni Belgesi	140
Ek-3: Başarı Testi	142
Özgeçmiş	151

Şekiller Dizini

Şekil 1. Budist ve Mani Metinlerindeki Noktalama İşaretleri.....	18
Şekil 2. 1.Sınıf Kitabındaki Noktalama İşareti Etkinliği 1	37
Şekil 3. 1.Sınıf Kitabındaki Noktalama İşareti Etkinliği 2	38
Şekil 4. 1.Sınıf Kitabındaki Noktalama İşareti Etkinliği 3	38
Şekil 5. 2.Sınıf Kitabındaki Noktalama İşareti Etkinliği 1	39
Şekil 6. 2.Sınıf Kitabındaki Noktalama İşareti Etkinliği 2	39
Şekil 7. 2.Sınıf Kitabındaki Noktalama İşareti Etkinliği 3	39
Şekil 8. 2.Sınıf Kitabındaki Noktalama İşareti Etkinliği 4	40
Şekil 9. 2.Sınıf Kitabındaki Noktalama İşareti Etkinliği 5.....	40
Şekil 10. 2.Sınıf Kitabındaki Noktalama İşareti Etkinliği 6	40
Şekil 11. 2.Sınıf Kitabındaki Noktalama İşareti Etkinliği 7	41
Şekil 12. 2.Sınıf Kitabındaki Noktalama İşareti Etkinliği 8	41
Şekil 13. 2.Sınıf Kitabındaki Noktalama İşareti Etkinliği 9	41
Şekil 14. 3.Sınıf Kitabındaki Noktalama İşareti Etkinliği 1	42
Şekil 15. 3.Sınıf Kitabındaki Noktalama İşareti Etkinliği 2	42
Şekil 16. 4.Sınıf Kitabındaki Noktalama İşareti Etkinliği 1	43
Şekil 17. 4.Sınıf Kitabındaki Noktalama İşareti Etkinliği 2	43
Şekil 18. 4.Sınıf Kitabındaki Noktalama İşareti Etkinliği 3	43
Şekil 19. 4.Sınıf Kitabındaki Noktalama İşareti Etkinliği 4	44
Şekil 20. 4.Sınıf Kitabındaki Noktalama İşareti Etkinliği 5	44
Şekil 21. 4.Sınıf Kitabındaki Noktalama İşareti Etkinliği 6	45
Şekil 22. 4.Sınıf Kitabındaki Noktalama İşareti Etkinliği 7	45
Şekil 23. 4.Sınıf Kitabındaki Noktalama İşareti Etkinliği 8	45
Şekil 24. 5.Sınıf Kitabındaki Noktalama İşareti Etkinliği 1	46
Şekil 25. 5.Sınıf Kitabındaki Noktalama İşareti Etkinliği 2	47
Şekil 26. 5.Sınıf Kitabındaki Noktalama İşareti Etkinliği 3	47
Şekil 27. 5.Sınıf Kitabındaki Noktalama İşareti Etkinliği 4	48
Şekil 28. 5.Sınıf Kitabındaki Noktalama İşareti Etkinliği 5	49
Şekil 29. 5.Sınıf Kitabındaki Noktalama İşareti Etkinliği 6	49
Şekil 30. 5.Sınıf Kitabındaki Noktalama İşareti Etkinliği 7	50
Şekil 31. 5.Sınıf Kitabındaki Noktalama İşareti Etkinliği 8	50
Şekil 32. 5.Sınıf Kitabındaki Noktalama İşareti Etkinliği 9	51
Şekil 33. 5.Sınıf Kitabındaki Noktalama İşareti Etkinliği 10	51
Şekil 34. 6.Sınıf Kitabındaki Noktalama İşareti Etkinliği 1	52
Şekil 35. 6.Sınıf Kitabındaki Noktalama İşareti Etkinliği 2	52
Şekil 36. 7.Sınıf Kitabındaki Noktalama İşareti Etkinliği 1	53
Şekil 37. 7.Sınıf Kitabındaki Noktalama İşareti Etkinliği 2	53
Şekil 38. 7.Sınıf Kitabındaki Noktalama İşareti Etkinliği 3	54
Şekil 39. 7.Sınıf Kitabındaki Noktalama İşareti Etkinliği 4	54
Şekil 40. 7.Sınıf Kitabındaki Noktalama İşareti Etkinliği 5	54
Şekil 41. 7.Sınıf Kitabındaki Noktalama İşareti Etkinliği 6	55
Şekil 42. 7.Sınıf Kitabındaki Noktalama İşareti Etkinliği 7	56
Şekil 43. 7.Sınıf Kitabındaki Noktalama İşareti Etkinliği 8	56
Şekil 44. 7.Sınıf Kitabındaki Noktalama İşareti Etkinliği 9	57

Şekil 45. 7.Sınıf Kitabındaki Noktalama İşareti Etkinliği 10	57
Şekil 46. 8.Sınıf Kitabındaki Noktalama İşareti Etkinliği 1	58
Şekil 47. 8.Sınıf Kitabındaki Noktalama İşareti Etkinliği 2	58
Şekil 48. 8.Sınıf Kitabındaki Noktalama İşareti Etkinliği 3	59
Şekil 49. 8.Sınıf Kitabındaki Noktalama İşareti Etkinliği 4	60
Şekil 50. Öğrenme Ortamı ve Öğrenme Yaşantısı.....	62
Şekil 51. Deney ve Kontrol Grubu Başarı Testi Grafiği.....	120

Tablolar Dizini

Tablo 1. İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programı Temel Dil Becerileri ve Dil Bilgisi Yüzde Dağılımı.....	6
Tablo 2. Araştırma Modelinin Simgesel Görünümü.....	76
Tablo 3. Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Cinsiyetlerine İlişkin Yüzde ve Frekansları.....	76
Tablo 4. Başarı Testi Geçerlik ve Güvenirlik Analizi.....	78
Tablo 5. Noktalama İşaretleri Başarı Testi Analizi Sonuçları.....	79
Tablo 6. Dersin İşlenişinin Haftalara Göre Dağılımı.....	80
Tablo 7. 1.Maddeye İlişkin Madde Analizi Tablosu.....	95
Tablo 8. 2.Maddeye İlişkin Madde Analizi Tablosu.....	96
Tablo 9. 3.Maddeye İlişkin Madde Analizi Tablosu.....	97
Tablo 10. 4.Maddeye İlişkin Madde Analizi Tablosu.....	98
Tablo 11. 5.Maddeye İlişkin Madde Analizi Tablosu.....	99
Tablo 12. 6.Maddeye İlişkin Madde Analizi Tablosu.....	100
Tablo 13. 7.Maddeye İlişkin Madde Analizi Tablosu.....	101
Tablo 14. 8.Maddeye İlişkin Madde Analizi Tablosu.....	102
Tablo 15. 9.Maddeye İlişkin Madde Analizi Tablosu.....	103
Tablo 16. 10.Maddeye İlişkin Madde Analizi Tablosu.....	104
Tablo 17. 11.Maddeye İlişkin Madde Analizi Tablosu.....	105
Tablo 18. 12.Maddeye İlişkin Madde Analizi Tablosu.....	106
Tablo 19. 13.Maddeye İlişkin Madde Analizi Tablosu.....	107
Tablo 20. 14.Maddeye İlişkin Madde Analizi Tablosu.....	108
Tablo 21. 15.Maddeye İlişkin Madde Analizi Tablosu.....	109
Tablo 22. 16.Maddeye İlişkin Madde Analizi Tablosu.....	110
Tablo 23. 17.Maddeye İlişkin Madde Analizi Tablosu.....	111
Tablo 24. 18.Maddeye İlişkin Madde Analizi Tablosu.....	112
Tablo 25. 19.Maddeye İlişkin Madde Analizi Tablosu.....	113
Tablo 26. 20.Maddeye İlişkin Madde Analizi Tablosu.....	113
Tablo 27. 21.Maddeye İlişkin Madde Analizi Tablosu.....	114
Tablo 28. 22.Maddeye İlişkin Madde Analizi Tablosu.....	115
Tablo 29. 23.Maddeye İlişkin Madde Analizi Tablosu.....	116
Tablo 30. 24.Maddeye İlişkin Madde Analizi Tablosu.....	117
Tablo 31. 25.Maddeye İlişkin Madde Analizi Tablosu.....	118
Tablo 32. Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Ön Test, Son Test ve İzlem Testinden Aldıkları Toplam Puanlara İlişkin t Testi Sonuçları.....	119

Özet

Şarkılaştırılmış Noktalama İşareti Etkinliklerinin 8. Sınıf Öğrencilerinin Noktalama İşaretlerini Kullanma Yönelik Başarılarına Etkisi

İnsanların arasında anlaşmayı sağlayan, kültürün en önemli taşıyıcısı dildir. Anne karnında edinilmeye başlayan ana dil, çevre ve okulla şekillenir. Türkçe dersinde belli kazanımlar doğrultusunda aşama aşama verilmeye çalışılır.

Bu araştırmada konuşma becerisindeki vurgu ve tonlamaları yazma becerisinde göstermenin en etkili yolu olan noktalama işaretlerinin şarkılarla öğretilmesindeki etkisi incelenmiştir. Birçok kuraldan oluşan noktalama işaretleri şarkıların ritmik özelliği kullanılarak öğretilmeye çalışılmıştır.

Bu araştırmanın amacı planlanmış etkinlikler içeren şarkılarla noktalama işareti öğretme etkinliğinin 8. sınıf öğrencilerinin noktalama işaretlerini kullanmaya yönelik akademik başarılarına etkisini tespit etmektir. Verilerin toplanması, analizi ve yorumlanmasında nicel araştırma yöntemlerinden ön test-son test kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılmıştır. Araştırma 2014-2015 Eğitim-Öğretim yılında Kütahya ilinin Tavşanlı ilçesindeki bir devlet okulunda öğrenim görmekte olan 8-A ve 8-B sınıfı deney ve kontrol gruplarında bulunan 50 8. sınıf öğrencisi ile birlikte gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubuna ön test, son test ve kalıcılık testi olarak noktalama işaretleri başarı testi uygulanmıştır.

Her gruba bestelemeleri gereken noktalama işaretlerinin görevleri dağıtılmış 1 hafta süre tanınmıştır. Kontrol grubuna düz anlatım yapılmış, deney grubuna ise noktama işareti şarkılarla öğretilmiştir. Yapılan son test ve kalıcılık testi sonucunda deney grubunun daha başarılı olduğu görülmüştür.

Genellikle yabancı dil eğitiminde kullanılan şarkılardan eğitimin her alanında faydalanmak gereklidir. Şarkılar sadece akılda kalıcılığıyla değil; derslerin eğlenceli geçmesinde ve öğrencilerin motivasyonunun artmasında da etkilidir.

Anahtar kelimeler:Noktalama işaretleri, şarkılar, Türkçe öğretimi.

Abstract

The Influence of the Punctuation Marks Activities Which Are In the Song Form on the Success of the 8th Grade Students' Punctuation Marks Usage

Language that provides the agreement among the people is the most important carrier of the culture. The native language, which is acquired in the mother's womb, is shaped by the environment and the school. It is tried to be given step-by-step in the direction of the certain achievements within the Turkish course.

In this study, it was investigated that the influence of the teaching the punctuation marks, which are the most effective ways to show the emphasis and the intonation within speaking skill in writing skill, by songs. The punctuation marks composed of many rules have been tried to be taught by using the rhythmic characteristic of the songs.

The aim of this study is to determine the effect of the teaching punctuation marks activity by songs that include the planned activities on the academic achievement of the 8th grade students' usage of the punctuation marks. Semi-experimental design with pre-test and post-test control groups which is a quantitative research method was used in the collection, analysis and the interpretation of the data. The study was carried out in the 2014-2015 academic year with 50 8th grade students who are studying in 8-A and 8-B experimental and control groups classes at a public school in Tavşanlı district of Kütahyaprovince. The punctuation marks success test was applied to the study group as pre-test, post-test and persistency test.

The punctuation marks tasks that are required to be melodized for each group are distributed and they are allowed for one week. The control group was given a direct instruction and as for the experimental group, the punctuation marks were taught by songs. As a result of the post-test and the permanence test scores, it was seen that the experimental group was more successful.

Generally, it is necessary to benefit from the songs used in the foreign language education in every field of the education. Songs are not only for the memorability but also influential in the fun of the lessons and in the motivation of the students.

Keywords: Punctuation marks, songs, Turkish teaching

Birinci Bölüm

Giriş

Dünyaya gözünü açan bireyler çevrelerini anlamlandırmaya çalışırlar. Bu anlam ana dille oluşur. Çok yönlü olan dil sayesinde anlam çerçevesi genişler. Anneden öğrenilmeye başlanılan ana dil zamanla aileye, okula ve sosyal çevreye doğru genişler.

Ailede ve sosyal çevrede başlayan anadili eğitimi okulda devam eder. Bireyin hayatını çeşitli yönlerden etkileyen bu dil verilecek anadili eğitiminin önemini de gösterir. Bireylerin başkalarıyla sağlıklı iletişim kurabilmeleri, eğitimleri sırasındaki her türlü öğrenmeyi gerçekleştirebilmeleri, anadilini etkili kullanmalarına bağlıdır. Bu nedenle okullarda ana dili eğitimi planlı bir şekilde verilmektedir.

Bir dil iki çehreden meydana gelir. Biri konuşma dilidir. İnsanlar karşı karşıya sesli olarak görüşürken bu dili kullanır. Diğeri ise insanların söylemek istediklerini yazı ile anlattıkları yazı dilidir. Bu bağlamda düşünüldüğünde yazı dili dilin yazıya geçirilmesi şeklinde oluşur. Yazılı anlatımda, düşünceleri yazıya geçirirken belli kurallara uymak gerekir. Kelimeler yazıya geçirilirken verilmesi gereken mesajın doğru aktarılması önemlidir (Demirel ve Şahinel, 2006).

Konuşmada ifadeyi kuvvetlendirmek ve sözü daha etkili kılmak için tonlamalar kullanılır, jest ve mimiklerden faydalanılır. Noktalama işaretleri sözlü dilin yazı diline tam ve doğru aktarılması açısından önemlidir. Noktalama işaretlerinin doğru kullanılması temel dil becerilerinin kazanılmasında önemli katkı sağlar.

Noktalama işaretlerinin görevleri yol kavşağındaki trafik polisinin ya da trafik ışıklarının görevine benzetilebilir. Bunların olmadığı yerlerdeki kazalar ve karışıklıklar düşünüldüğünde noktalama işaretlerinin olmadığı ya da yanlış kullanıldığı yerlerde de iletişimaçısından ne denli kazaların ya da karışıklıkların ortaya çıkabileceği daha iyi anlaşılacaktır (Alver ve Sancak, 2015: 376).

Bir kurallar dizgesi olan noktalama işaretlerinin öğretilmesi çoğunlukla bilgi basamağına dahi ulaşmamaktadır. Bunun için şarkıların ritmik gücüyle akılda kalıcılığı noktalama işareti öğretiminin başarıya ulaşmasında yardımcı olacaktır.

Öğrenciler şarkılar vasıtasıyla doğal bir yolla eğlenerek öğrenebilirler. Müzik ve şarkıların sınıf atmosferine olan katkısı ile öğretimin etkili yapılabileceğı, ilgisizliklerin ve motivasyon probleminin giderilebileceğı ve böylece noktalama işaretleri gibi birçok konuda başarıya ulaşabileceğı düşünölmektedir.

Kuramsal Çerçeve

Dil terimi, tanımı ve önemi

Dille ilgili birçok tanım yapılmıştır. Türkçe sözlükte (2012) dil için lisan derken insanların sözcüklerle ve simgelerle düşüncelerini bildirmek için yaptıkları anlaşma olarak belirtilmiş ayrıca Aksan (2003) dilin çok yönlülüğünden hareket ederek onun özelliklerinin bakıldığı yöne göre değişebileceğini söylemiştir. Dil bütün özellikleri çözülemeyen gizemli bir oluşumdur.

Dil, taşıdığı belirgin özellikler, işlevi ve ona verilen anlamlar göz önünde bulundurularak çok farklı tanımlarla ifade edilmiştir. Bunlardan en belirginleri dilin iletişim aracı, kültür taşıyıcısı ve kuralları olan bir anlaşma sistemi olmasıdır. Bunlar detaylı olarak incelendiğinde aşağıdaki tanımlar ortaya çıkar.

1. Dil, bir iletişim aracıdır.

İnsan sosyal bir varlıktır ve temel ihtiyaçlarını karşılayabilmek için diğer bireylerle iletişime geçmelidir. Bu iletişimi sağlayan unsur dildir. Duygu, düşünce ve dileklerimizi anlatmak için beden dilimizi kullanabiliriz. Fakat ne yaparsak yapalım en mükemmel anlatma aracımız dildir (Banguoğlu, 1995). İnsan, sürekli etkileşim ve iletişim içindedir. Bu etkileşim doğduğu anda başlar. Aile, sosyal çevre ve okul ortamındaki bireylerle kurduğu iletişim sonucunda yaşam boyu yeni davranışlar kazanılır.

Dilin birincil işlevi diyebileceğimiz iletişim ile insan kendini ifade eder ve diğer bireylerle birlikte yaşamını kolaylaştırır. Bireyler yazılı ve sözlü

aktarımlarını dili kullanarak yaparlar. Bilgilerini, duygularını ve düşüncelerini dili kullanarak iletirler(Güneş, 2007).

2. Kültürün taşıyıcısıdır.

Dili içinde yaşadığımız toplumda kazanırız. Kültürün geleceğe aktarılmasında en büyük etken dildir. İnsanların sahip oldukları en önemli özellik dildir. Dil ve toplum birbiriyle öyle bütünleşmiş kavramlardır ki dili olmayan bir toplum düşünülemez. Toplumun bir arada olabilme özelliği dil ile mümkün olabilmektedir. Toplumların sahip oldukları en değerli özelliği olan kültür ise dilin varlığı ile korunabilir.

Dil kültürün temelidir ve bir milletin dilini kullanarak anlattığı her şey kültür kavramının içinde yer alır. Kültürü oluşturan temel unsurların başında gelen dil, toplumların sahip oldukları kültürü geliştirir ve nesilden nesile aktarımında rol oynar. Dil canlılığını devam ettiren bir varlıktır. Bu nedenle birçok kuralı içinde bulundurur. Kuralları dilin araştırma konusu olmasının en büyük sebebidir. İnsanları bir araya getirebilmesi, insanların düşüncelerini aktarabilmesi için dilin olması gerekmektedir (Emre ve Şahinci, 2011).

Fertlerin sosyalleşme ve toplumun milletleşme sürecini hazırlayan dil, aynı zamanda bu süreci geliştiren ve hızlandıran sosyal bir varlıktır. Dil bir milletin olmazsa olmazıdır(Ünalın, 2004).

3. Dil, kuralları olan bir anlaşma sistemidir.

Dil, sözcüklerden oluşur. Bu sözcükler anlamı sağlayabilmek için belli bir kurala göre dizilirler. Bu kurallar Dil bilgisi kurallarını oluşturur. Bu konuda Ergin(1989) dili insanların birbiriyle iletişim kurmasını sağlayan doğal bir araç olarak tanımlar. Dilin kendisine göre kuralları vardır. Bu kurallar içerisinde değişebilen canlı bir yapıya sahiptir. Oluşumu yıllar önceye dayanan sistematik sesler örgüsüdür.

Anadili öğretimi

Ana dili ilk önce anneden, daha sonraları ise aşama aşama ailenin diğer fertlerinden kavranır. Daha sonra çevre ve çocuğun içerisinde bulunduğu ortamda kavranılır. Ana dili insanların bilinçaltında oluşabilen insanın toplumsal alanda var

oluşunu sağlayabilen etmendir. Bu bağlamda düşünüldüğünde dil öğretiminin önemi ortaya çıkmaktadır.

“Modern çağı yakalamanın ve değişen dünyada varolmanın araçlarından en önemlisi dildir. Dil öğretimi ise ana dili öğretimi ile başladığı için karşımıza bu kavramın önemi çıkmaktadır.”(Topçuoğlu, 2010: 9).

Ana dili kavramını anlayabilmek için ilk basamak olarak tanımına bakarsak “Ana dili, insanın çocukken ailesinden ve soyca bağlı olduğu topluluktan öğrendiği dil.” (Türkçe Sözlük, 2012: 104)olarak belirtildiği görülmektedir.

Ana dili, doğumdan hemen sonra edinilmeye başlanan ilk dildir. Bebekler ilk dönemlerini hep anneye geçirirler. Bunun sonucu olarak kimi özel durumlar olmadığı sürece öğrenilen ilk dil annenin dilidir. Anadili edinimi sürecinde önce aile, yakın çevre ve okul önemli etki eder. Sokakta oyun arkadaşları, okulda öğretmen ve arkadaşları dilsel etkileşimdedir. Anadili eğitimi gelişimini yaşam boyu sürdürür(Karpuz, 2006).

Ana dili öğretimi aile ortamından topluma doğru genişleyen bir yapıya sahiptir. Burada aileden sonra en büyük görev okullara düşmektedir. Ana dili eğitimi aile ve yakın çevrede planlı olarak yürütülmezken, okullarda bu süreç dili doğal yollar öğrenme ve geliştirmenin yanında bir takım planlı etkinliklerle de desteklenmektedir.(Topçuoğlu, 2010: 13)

Okullarda verilen ana dili eğitimi kuramcılarının savunduğu değişik kuramlarla dil gelişimini desteklemektedir.Temsilcileri J. Locke, B. F. Skinner ve L. S. Vygotsky olan Davranışsal Kuram dilin taklit, pekiştirme ve tekrar ile geliştiğini savunmaktadırlar. Dil, taklit yoluyla öğrenilir. Bu taklitçilik evde aile tarafından pekiştirilir. Böylece bebeğin dili anne, baba ve toplumsal çevre tarafından biçimlendirilir ve geliştirilir(Yıldız, Okur, Arı, ve Yılmaz, 2008).

Temsilcileri J. Piaget, B. Bloom ve J. Brunerolan Bilişsel Kuram, bilişsel gelişimin ilk planda yer aldığını söylemektedir (Dağabakan ve Dağabakan, 2007).

Temsilcileri Noam Chomsky ve E. Lenneberg olan Dil Bilimsel (Psikodilbilimsel) Kuram’agöre ise dil çocuğa doğuştan verilen bir yetenektir. Çocuk yakınında konuşulan dili içselleştirir. Kurallarını anlayıp öğrenir ve sonra bu kurallara göre konuşur. Bu kurama göre dil öğrenmek zekâ ile bağlantılı değildir. Dil öğrenilmez, edinilir (Yıldız ve diğ., 2008).

Tüm bu kuramları dikkate alarak çocuğun dil gelişimine tek yönlü bakılmayıp ana dili öğrenimi tek yönlü incelenmemelidir. Bu bilgilerin ışığında çocuğun dil gelişimi fiziksel, ruhsal ve zihinsel gelişime paraleldir. Okulda verilecek anadili eğitimi bu kuramlar dikkate alınarak verilmelidir.

Ana dili öğretimi çeşitli amaçlar kapsamında yapılmaktadır. Bu anlamda yapılan çalışmaların büyük bir kısmı anlama becerisinin geliştirilmesi üzerinedir. Anlatım becerisinin kazandırılması, aktif dinlemenin sağlanması, okumanın alışkanlık haline dönüştürülmesi, dil bilgisi kurallarının işlevine uygun kullanımının sağlanması ana dili eğitiminin amaçlarını kapsamaktadır. Bunlar içinde dil sevgisinin kazandırılması da en temel hedeftir.

Ana dili öğretiminin önemi, ana dili öğretiminin genel amaçları dikkate alınarak anlaşılabilir. Öğrencilerin anadili öğretimine ihtiyaç duyma sebepleri; temel dil becerileriyle kazandıklarını duygu, düşünce ve yaşadıkları yahut hayal ettikleri ile birleştirerek sözlü ya da yazılı doğru ve amacına uygun olarak anlatabilme becerisi ve alışkanlığı kazanmaktır. Ayrıca öğrencilerin Türk dilini sevmeleri gerekmektedir. Türk dilinin kurallarını öğrenip benimsemeleri ve Türkçeyi bilinçli ve özenli kullanmaları ana dili öğretimi ile mümkün olur. Ana dili öğretimi öğrencilerin okuma alışkanlığı edinmelerinde, kültürel ve sanatsal etkinlikleri izleme-dinleme zevki ve alışkanlığı kazanmalarında, söz dağarcığı ile duygu ve düşünce dünyalarını geliştirmelerinde önemli bir yere sahiptir. Ana dili öğretimi bunların yanında öğrencinin milli duygu ve coşkusunu güçlendirme, Türk ve Dünya kültürlerini tanıma, bu kültürleri benimseme ve tanıtma konusunda öğrencinin bilinçlenmesine olanak sağlar.

Anlama ve anlatma ana dili öğretiminin en temel parçasıdır. Anlama, dinleme ve okuma becerilerini; anlatma ise, konuşma ve yazma becerilerinin tüm kazanımlarını içine almaktadır. Bu becerilerin geliştirilmesi çok önemlidir. Bu becerileri gelişmeyen çocuklar hem diğer derslerde hem de toplumda beklenen başarıyı gösteremezler. Ana dili eğitimi toplumsallaşmanın önemli koşuludur. Çünkü ana dili eğitimimiz güçlü olduğu oranda sağlıklı iletişim kurabiliriz. Düşünce üretiminin de en önemli koşulu ana dilidir. Düşünce ufkumuzun güçlü bir temele sahip olması ana dilimize bağlıdır (Dilidüzgün, 2004).

Türkçe öğretiminin amacı okuma, yazma, dinleme, konuşma becerilerini öğrenciye kazandırmaktır. Öğrencilerin zamanla bu dört temel beceriyi geliştirmesi beklenmektedir (Emre ve Şahinci, 2011)

Temel dil becerileri

Toplumların ilerlemelerini sağlayabilmeleri ve gelişmelere ayak uydurmaları gerekmektedir. Bunun için de çağdaş insan profiline ihtiyaç duymaktadır. Eğitim programları toplumun ihtiyaçlarına göre düzenlenmektedir. Gelişen teknoloji ve yaşam tarzı “çağın gereğine uygun” insan tanımını da oluşturmaktadır. Üretkenlik toplumların kendini ayakta tutabilmesini sağlar. Bilgi bilimsel süreçlere uygun olarak üretilir, işlevsel olarak kullanılır. Eğitim ve öğretim programları bu doğrultuda değiştirilirler. Söz konusu değişikliklerden biri Türkçe dersi üzerinde yapılmıştır. 2006 yılında oluşturulan yeni programa geçiş kademeli olarak sağlanmıştır. Kazanımlar ve konular dilin bütünlüğü dikkate alınarak belirlenmiştir(Gündoğdu, 2012).

Türkçe Dersi Öğretim Programı, etkinlik temelli yapılmaktadır. Kazanımlar tüm beceriler düzeyinde ayrı ayrı belirlenmiştir. Dilimizin zenginliklerini işlevsel olarak kullanmak amaçlanmıştır. Ayrıca sanatsal zevk taşıyan, araştıran, soran, eleştiren bireyler yetiştirmek üzere kurulmuştur.(MEB, 2006: 6).

“Türkçe Dersi Öğretim Programı ‘okuma, dinleme/izleme, konuşma, yazma, temel dil becerileri’ ile dil bilgisinden oluşmaktadır. Bu temel dil becerileri hem kendi içinde hem de birbirleriyle bir bütünlük içerisinde ele alınmış ve ilişkilendirilmiştir.” (MEB, 2006: 10).

İlköğretim Türkçe dersi (6, 7, 8. sınıflar) öğretim programı temel dil becerileri ve dil bilgisi oranları aşağıdaki gibidir (MEB, 2006: 10).

Tablo 1

İlköğretim Türkçe Dersi (6,7,8. Sınıflar) Öğretim Programı Temel Dil Becerileri ve Dil Bilgisi Yüzde Dağılımı

Temel Dil Becerileri	%
Okuma	% 30
Konuşma	% 20
Yazma	% 20
Dinleme/İzleme	% 15
Dil Bilgisi	% 15

Tablo 1'deki verilere göre okuma becerisine %30, konuşma ve yazma becerilerine %20, dinleme/izleme ve dil bilgisi becerisine ise%15'lik bir oran verilmiştir. Dinleme/izleme becerisinin bu oranı sekizinci sınıf programında %10'a düşmektedir(MEB, 2006: 6).

Dinleme izleme becerisi

Dinleme ile ilgili yapılan çeşitli tanımların ortak noktaları üç maddede toplanabilir. Bu tanımlarda, çeşitli şekillerde ileti, mesaj ve veri gönderme, gönderilen iletiyi ya da mesajı işleme ve işitilen iletiyi anlamlandırma gibi ortak yönlerin bulunduğu görülmektedir. Ancak dinleme ile işleme karıştırılmamalıdır. Dinleme, kulağa gelen birçok sestten birini algılama ve değerlendirme sürecidir. Oysa işleme istem dışıdır ve sesin tınısını, şiddetini, yüksekliğini ve yönünü işleme duygusu aracılığıyla tanımadır (Topçuoğlu, 2010: 20).

Gümüş (2017) dinlemeyi; bilgilerin başka kişi veya araçlardan çıktıktan sonra anlama dönüştürülmesi şeklinde anlatmıştır. Dinlemenin dilden çıkan verilerin kulak yoluyla beyne iletilmesi olduğunu belirtir. Gümüş' e göre işleme isteğimiz dışında gerçekleşebilir ve bir anlam ifade etmese de olur ama dinleme iletinin anlam şeklini almasıdır.

Karagündüz(2010) dinlemeyi karmaşık bir süreç olarak ifade etmektedir. Çünkü dinleme çok yönlü bir yapıya sahiptir. Hem bilişsel hem duyuşsal özellikleri barındırır. Doğan (2007) ise işlemeyle dinlemenin farkı üzerinde durarak işlemenin doğuştan gelen bir özellik olduğunu vurgulayarak dinlemenin öğrenilebilen ve geliştirilebilen bir beceri olduğunu söylemiştir.

Dinlemenin birey ve toplum hayatı açısından ayrı bir önemi bulunmaktadır. İnsanın uyku dışındaki zamanının, yaklaşık %75'i sözlü iletişim etkinliği içinde geçtiğine göre insan günde ortalama 12 saat ya konuşmakta ya da dinlemektedir. Bu da şunu gösterir ki insan iletişim içinde geçirdiği sürenin %60'ı dinlemeyle ve %40'ı konuşmayla geçirmektedir(Temizyürek, 2011).

Dinleme becerisi kazanılan ilk beceri olması dolayısıyla bu becerinin edinimi doğumdan önce başlar. Dinleme, insan dünyaya gelmeden önce, anne karnındayken, etraftaki sesleri algılaması ve bu seslere yönelik tepkiler geliştirmesiyle ortaya çıkar. Böylece çocuk, çeşitli sesleri ve kullanacağı ana dili duyar, tanır ve anlamlandırır. Bu nedenle dinleme, çocuğun yaşamında oluşan ilk ana dili ve anlama etkinliği olmaktadır.

“Hayata başlayan bir çocuk, ana diline ilişkin ilk bilgilerini dinleme yoluyla edinir. Yani okul öncesi tüm bilgi birikimini, duygu ve fikir dünyasını dinleme/izleme ile oluşturur.”(Topçuoğlu, 2010: 21). “İnsan, dili öncelikle çevresindekileri dinleyerek edindiği için, bu doğal yola uygun olarak okulda da öğrencilerin karşısına çıkartılacak ilk çalışma tarzıdır.” (Cemiloğlu, 2009: 69). Hayatın her alanında giderek yaygınlaşan görsel ve işitsel araçlar dinleme eğitiminin okullarda verilmesini gerektirmiştir.

İlköğretim ikinci kademe sınıfları için “Dinleme becerisinin geliştirilmesiyle, öğrencilerden dinlediklerini/izlediklerini sıralama, sınıflama, sorgulama, ilişkilendirme, eleştirme ve bunlarla ilgili çıkarımlarda bulunma gibi üst becerileri gerçekleştirmesi beklenmektedir” (MEB, 2006: 7).

Okullarda yaygın olarak dinleme becerisine yönelik etkinlikler öğretmen tarafından okunan veya başka bir kaynaktan dinletilen metinler aracılığı ile yapılmaktadır. Dinleme yöntem ve tekniklerini kullanmak yalnız bu metinlerle sınırlı kalmamalı şiir dinletileri, şarkılar, tartışma programları, film ve konferans gibi sunumları, haber ve belgesel gibi televizyon programları da yaygın olarak kullanılmalıdır.

Sosyal değer yargılarımızı yansıtan atasözlerimizde dinleme konuşmaya göre daha önemlidir. Bu konu atasözlerimize birçok örnek verilerek gösterilebilir. Ancak bu şekilde eğitim eğilimi pasif dinlemeye yönelmektedir. Pasif dinlemeye mahkum bırakılan çocuklar olumsuz dinleme davranışlarına yönelmektedir(Çifci, 2001). Bu nedendir ki okullarda dinleme eğitime önem verilmeli ve dinlemenin aslında pasif bir süreç olmadığı öğrencilere çeşitli yöntem ve teknikler kullanılarak gösterilmelidir.

Konuşma becerisi

Konuşma, Türk Dil Kurumunun Güncel Türkçe Sözlüğünde(2012: 1358) “Bir insanın düşüncelerini seslendirdiği kelimelerle anlatması”, bir diğer tanım olarak da “Dinleyicilere bilim, sanat, edebiyat vb. konularda bilgi vermek amacıyla yapılan söyleşi, konferans” şekliyle yer almaktadır.

Konuşma, beyinde oluşan bir iletinin ses organları aracılığıyla iletişimi sağlar. Konuşma, bilgi aktarımında kullanılan bir beceridir. Konuşma hem fiziksel hem de zihinsel unsurları içinde barındırır. Çünkü konuşmanın fiziksel yönünde ses, doğru sesi çıkarabilmek için solunum fiziksel özellikleri oluştururken konuşulanların beyin ve hafızanın konuşmayla olan ilişkisi de zihinsel yönünü oluşturmaktadır (Temizyürek, Erdem, ve Temizkan, 2011).

İnsan konuşma becerisine doğuştan sahip olur. Zaman içinde biriktirdiği düşünce, fikir, arzu ve duyguları karşısındaki alıcıya gönderir. Bunu yaparken de konuşma becerisini belli bir amaca yönelik kullanır.

Bu amacın hedefe doğru ve anlaşılır geçmesi gelişmiş bir konuşma becerisi ile sağlanır. Çünkü konuşma becerisi etkili söz söyleme sanatıdır (Doğan, 2005).

Yalçın (2002), etkili konuşmayı, bir kişinin başkaları karşısında, önceden plânlanmamış olan duyguların isteklerin ve fikirlerin anlatılması için kullanılan beceri olarak belirtmiştir. Temizyürek ve diğerleri (2011) ise etkili konuşma için mesajın konuşmacı tarafından konuşma ilkelerine uyarak alıcıya aktarılmasıyla meydana gelmektedir. Bunu yaparken dinleyicinin en üst seviyede anlaması ve etkilenmesi sağlanmalıdır. Etkili bir konuşma yapabilmek için öncelikle konuşmacı kendine güven duymalıdır. Bunun yanında dinleyicilere güven vermelidir. Dinleyiciyi etkileyebilmek için beden dilini iyi kullanmalı, ortamın gerektirdiği gibi giyinmelidir. Ayrıca konuşmanın konusunun amaca yönelik olması çok önemlidir. Bunun sağlanabilmesi için konu bütünlüğü korunup düzgün bir üslup kullanılmalıdır.

Çocukların okul öncesinde ailelerinden öğrendikleri konuşmanın kendine özgü kuralları vardır. Bu kurallar okul eğitimi ile üstünkörü olmaktan çıkıp belli bir disiplinle çocuklara aktarılır. Çocuklar önce çevrelerindeki kişilerden etkilenir ve onlar gibi konuşur. Sonrasında edindikleri deneyimlere göre konuşma becerilerini geliştirirler (Topçuoğlu, 2010: 24).

Okuma becerisi

Okuma, dinamik bir anlam kurma sürecidir. Bu sürecin dinamikliği yazarın ve okuyucunun arasındaki iletişimin canlı olmasına ve etkili olmasına bağlıdır (Akyol, 2010).

Türkçe Sözlük'te (2011: 1675) okuma şu maddelerle tanımlanır: 1. Yazıya geçirilmiş bir metne bakarak bunu sessizce çözümleyip anlamak veya aynı zamanda seslere çevirmek. 2. Yazılmış bir metnin iletmek istediği şeyleri öğrenmek.

Okuma, gözün sayfa üzerinde yan yana yazılmış harflerin üstünde sıçrayarak onları kelime şeklinde beyinde oluşturması, kavraması ve seslendirmesidir (Öz, 2001).

Tanımlara bakıldığında, okuma sadece gözle yapılan bir iş değildir. Bilişsel bir sürecin de okuma işinin içinde olması gerekmektedir. Okuma sırasındaki sese dönüşen sembollerin anlamlandırılmasının gerekliliği anlaşılmaktadır. Bilgi birikiminin oluşabilmesi için okumanın anlama dönüşmesi şarttır(Elbir ve Bağcı, 2013).

“Okuma becerisi öğrencinin farklı kaynaklara ulaşarak yeni bilgi, olay, durum ve deneyimlerle karşılaşmasını sağlar. Dolayısıyla bu beceri; öğrenme, araştırma, yorumlama, tartışma, eleştirel düşünmeyi sağlayan bir süreci de içine alır.”(MEB, 2006: 6).

Okuma, insanın kendini gerçekleştirme ve yaşamını sürdürebilmesi bakımından önemlidir. Okuma, dil eğitiminde diğer becerilerin kazandırılmasında önemli bir yere sahiptir. Eğitimin ilk basamağından başlayarak son basamağına kadar en etkili en önemli edimdir (Maden, 2012).

Okuma insan yaşamının en büyük gereksinimlerinden biridir ve okuma ediminin alışkanlık haline getirilmesi gerekmektedir. Alışkanlığın bir davranışın isteyerek ya da istemsiz olarak tekrarlamak olduğu düşünüldüğünde okuma alışkanlığı istekli ve düzenli olarak tekrar edilerek kazanılır. Bunun yanında okunan metinlerden bilgi edinmek, düşünme yeteneğini geliştirmek de gereklidir. Okunanların özümsemesi ve önceki okumalarla ilişkilendirilmesi okuma becerisinin alışkanlık olması için gereklidir. Ayrıca okuma analiz ve sentez süreçlerini de gerektirir(Yıldız, 2013).

“Programda okuma becerisiyle, öğrencilerin günlük hayatlarında karşılaştıkları yazılı metinlerin doğru, akıcı bir biçimde ve uygun yöntemleri kullanarak okuyabilmeleri, okuduklarını değerlendirip eleştirel bir bakış açısıyla

yorumlayabilmeleri ve okumayı bir alışkanlık haline getirebilmeleri amaçlanmıştır.” (MEB, 2006: 6).

Okuma becerisine sahip olmak akademik yönden çok önemlidir. Çünkü okuma becerisine yeterince sahip olamayan öğrenciler sadece Türkçe dersinde sorun yaşamazlar. Okuma becerisi tüm dersler için önemli bir yere sahiptir. Okuma eğitimi öğrencilere şu şekilde faydalı olabilir:

- Ders kitaplarından faydalanmayı sağlar.
- Kaynak kitapların anlaşılmasını sağlar.
- Eleştirme yeteneğini geliştirir ve değerlendirme becerisi kazandırır.
- Kelime hazinesini zenginleştirir.
- Yazılı ve sözlü anlatım becerisini güçlendirir.
- Dil bilgisi kurallarının kavranmasını ve uygulanmasını kolaylaştırır.
- Yazım kurallarının ve noktalama işaretlerinin işlevine uygun kullanılmasına destek olur(Temizkan, 2007).

Okuma etkinliği yaşamımızın her alanına etki eder. Okumayla deneyimlerimiz, duyarlılığımız gelişir. Adeta yenileniriz(Göktürk, 2002). Bu nedenle okuma ediminin kazandırılması gereklidir.

Okuma ediminin kazandırılması için bireye her yönden destek verilmelidir. Eğitimin en önemli basamağı olan ailelerin okuma ve okuma kültürü ile ilgili önemi kavrayıp destek olması gerekmektedir(Topçuoğlu Ünal ve Yiğit, 2014).

Yazma becerisi

Düşünceyi, duyguyu, olayı yazıya aktarmak için kazanılan (Demirel, 2000) yazma becerisi hayatın her alanında kullanılmaktadır. Teknolojinin etkisiyle kullanımı giderek yaygınlaşmakta ve iletişimin ayrılmaz bir parçası olmaktadır. Kendini ifade etmekte önemli bir yere sahip olan yazma becerisi diğer beceri alanlarıyla karşılaştırdığımızda en zor gelişen alandır.

Çünkü yazma becerisi bir anlamda dinleme, okuma ve konuşmanın bir sonucudur. Herhangi bir konuda yazabilmek, o konuda okuma yoluyla bilgi, duygu ve düşüncelerin; dinleme ve izleme yoluyla deney ve tecrübelerin; başkalarıyla konuşma ve görüş alış veriş yoluyla

fikirlerin edinilmesini gerektirir. Bu anlamda edinilen bütün ipuçları bir havuza benzetilirse, yazma da bu havuzdan planlı seçme ve ifade yoluyla oluşturulan bir çıktı niteliği taşır. Bu yüzden bir süreç olarak bakıldığında yazma, herhangi bir konuda o an itibariyle zihinde tasarlananları kalemin ucuna geldiği gibi anlatmak değil; geniş ve zengin bir arka planı olması gereken, uğraştırıcı ancak zevkli bir etkinlik alanıdır” (Temizkan ve Yalçınkaya, 2013).

Bu nedenle yazma becerisini geliştirmek için planlı çalışmak gerekmektedir.

Öğrencilerde yazma becerisini geliştirmek için işe yazmaya hazırlık yapılarak başlanmalıdır. Bu bağlamda yazma amacı belirlenmeli ve bu amaca yönelik yöntem seçilmelidir. Yazma konusu sınırlandırılmalı, yazma kuralları üzerinde durulmalıdır. Böylece yazma becerisini geliştirmek için zihinsel hazırlık yapılmış olur. Öğrencilerin kendini yazılı olarak ifade etme becerilerinin geliştirilmesi üzerinde durulmalıdır. Bu nedenle ön bilgilerden yararlanma sağlanmalı, yazma becerisinde görsellerden faydalanılmalıdır. Zihinsel becerileri geliştirecek yöntem ve teknikler kullanılmalıdır (Topçuoğlu, 2006: 19).

2006 programına göre yazma yöntem ve teknikleri şöyle sıralanmaktadır: Not alma, özet çıkarma, boşluk doldurma, kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma, serbest yazma, kontrollü yazma, güdümlü yazma, yaratıcı yazma, metin tamamlama, tahminde bulunma, bir metni kendi kelimeleriyle yeniden oluşturma, bir metinden hareketle yeniden oluşturma, duyulardan hareketle yazma, grup olarak yazma ve eleştirel yazma. Öğrencinin okulda ve hatta okul dışında yaptığı yazma çalışmalarında bu yöntem ve teknikleri kullanabilmesi hedeflenmektedir.

Yazma öğretimi ilköğretim birinci sınıftan itibaren başlar ve ilk okuma yazma etkinlikleri yapılır. Bu süreçte öğrencilerin yazma kurallarına uymaları, kendilerini yazılı olarak ifade edebilmeleri amaçlanmaktadır. Metnin türüne dikkat edilmesi, uygun yöntem ve tekniğin kullanılması hedeflenmektedir.

İlköğretimi bitiren öğrencilerde sahip olması gereken beceriler, yazma ile ilgili kuralları bilme ve uygulama, kendilerini yazılı olarak aktarabilme alışkanlığı edinme, yazılarını içerik ve dış yapı olarak planlayabilme, farklı yazı türlerinde yazılar yazabilme ve yazdıklarını çeşitli açılardan değerlendirmedir. Bütün bunlar yazma öğretimine dikkat edilmesini, uygun yöntem ve teknikler kullanılarak bu becerinin geliştirilmesini gerektirir (Temizkan ve Yalçınkaya, 2013).

Sınıf içinde yapılan çalışmalarda yazma becerisini geliştirecek çalışmalar yapılmalıdır. Noktalama işaretlerine uyulmalı, yazım kurallarına dikkat edilmeye çalışılmalıdır (Demirel, 2000: 73).

Dil bilgisi becerisi

Dil bilgisi çeşitli şekillerde tanımlanmıştır: “Bir dilin ses, biçim ve cümle yapısını inceleyip kurallarını tespit eden bilim, gramer.”(TDK, 2012:589).

Dilaçar(1961: 517), dili birbiriyle bağlantılı olarak beş biçimde tanımlamaktadır:

- “1. Biçim, söyleniş, cümle yapısı, anlam ve sözcük tarihi bakımından belirli bir düzenlilik gösteren sistemli sözcük gruplanmalarından meydana gelen dilin, bu yönden incelenmesi.
2. Belli bir çağda belli bir dilin bu bakımından incelenmesinin konusu olan görüngeler ve bunların sistemi.
3. Bu görüngüleri yöneten kurallar.
4. Bu kuralları öğreten ders kitabı.
5. Bir sözün ya da yazının bu kurallara uyup uymama derecesi”

Demirel’e(2003: 112)göre “Dil bilgisi, dilin işleyişi, düzeni ve kullanım kurallarını inceleyen bir dil bilim dalıdır.”

Kişi, kendisine hazır olarak verilen dil düzeneği sayesinde dilini öğrenirken farkında olmadan dilinin kurallarını da öğrenir. Yani sezgisel bir dil bilgisine sahiptir. Bu nedenle dil bilgisi birinci kademede ayrı bir öğrenme alanı olarak ele alınmamış diğer beceri alanlarının içerisinde dağıtılmıştır. İlköğretimin ikinci kademesinde ise dil bilgisinin bir bilgi çerçevesinde öğretilmesi yerine metinler içerisinde gösterilerek öğretilmesi amaçlanmıştır (Topçuoğlu, 2010: 28).

Programda, Türkçenin kuralları ile ilgili kazanımlar, öğrencilerin düzeylerine göre aşamalı olarak kolaydan zora doğru verilmiş, konuların birbiri ile ilişkilerine dikkat edilmiştir (MEB, 2006: 7).

Hudson (2001), dil bilgisi öğretiminin fark ettirmeden yapılabileceğini belirtir. Ancak bunu yaparken belli başlı gramer teorisi ve en az dil bilimsel terminoloji kullanılmasının ve öğretimin metne dayalı olarak yapılmasının gerektiğini savunur.

Üstten’e(2004) göre dil bilgisi konuları, Türkçe dersinden ayrı verilmemelidir. Çünkü dilbilgisi Türkçe dersinden ayrı verildiğinde beceriye dönüşmeyen kurallar ve tanımlar olarak kalır. Kanunun kavranması için araç olarak uygun bir metin seçilmelidir. Dil bilgisi, dilin her alandaki işleyişini ve düzenini inceler. Onun için Türkçe dersinin içinde tüm beceri alanlarıyla birlikte

verilmeli ayrı bir ders olarak okutulmamalıdır (Demirel, 2003). Dil bilgisi çalışmaları, okuma-anlama, yazma ve konuşma alanlarıyla birlikte yürütülerek yapılmalıdır. Temel amaç öğrencilerin edinmesi gereken diğer becerileri geliştirmek ve dilin mantığı yapısına oturtmak olmalıdır (Yıldız, 2003). Anlamak ve anlatmak olan Türkçenin temel becerileri ancak sağlam bir dilbilgisi becerisi edinilerek sağlanabilir.

Ana dili öğretimindeki konulardan biri, öğretimin betimsel veya emredici olmasıdır. Hudson (2006), dil bilimciler betimsel öğretimi emredici öğretime tercih ederler. Bunun nedeni sadece sosyal değil aynı zamanda zihinsel ve pedagojiktir. Hudsonun eğitimin ezberci olmaması gerektiğini savunur. Ana diline yeterince vakıf olmayan bir öğrenciye kural ezberletmeye çalışmak anlamsız bir çabadır. Ana dili doğal bir süreç içerisinde sezilerek ve kavranarak öğretilmelidir. Bu nedenle dil bilgisi öğretimi de dilsel bir bütünlük taşıyan “metin”den hareketle yapılmalıdır.

Bütün bunlar dikkate alınarak yapılan çalışmalarla 2017’de düzenlenen Türkçe müfredatında Dil bilgisi becerilerinin diğer beceriler içerisinde yer aldığı görülmektedir.

Noktalama işaretleri

Noktalama işaretlerinin önemi

“Konuşma dilinin inceliklerini belli ölçüde yazıya aktarmaya, cümlelerin öğelerini belirlemeye, birbirinden ayırmaya, çeşitli duyguları, düşünceleri yazıda ifade etmeye yarayan noktalama işaretleri, bu özelliğiyle her dilde üzerinde önemle durulan bir konudur.”(Kalfa, 2000: 182).

Noktalama işaretlerinin kullanılmaması ya da eksik bırakılması anlamı olumsuz yönde etkiler. Yazının anlaşılır olmamasına neden olur ve okuyucu metnin bağlamını kavrayamaz. Böylece anlam karışıklıkları ortaya çıkar, okuyucunun dikkati dağılır.

Konuşma dilinin jest ve mimiklerle vurgulama, tonlama, tını gibi öğelerle bütünleşen yapısını yazıya eksiksiz biçimde, olduğu gibi aktarabilmek mümkün değildir. Bu ve buna benzer yönlerden bakıldığında konuşma dilinin yazı diline oranla çok daha derin, zengin ve farklı olduğu anlaşılır. Noktalama işaretleri, konuşma dilinin belli başlı özelliklerinden bazılarını ancak belirli ölçüde yazıya yansıtır (Kalfa, 2000: 185).

Konuşmada seslenmelerdeki heyecan, soru sormadaki vurgu noktalama işaretleri kullanılarak sağlanmaya çalışılmıştır. Cümledeki yargı tamamlandığında duraksamak, sözcük türlerini ve cümlenin öğelerini ayırmak, özel olarak vurgular yapabilmek için noktalama işaretleri gerekmektedir. Bu nedenle noktalama işaretlerini cümlede kullanabilmek için gramer kurallarına hakim olmak gerekmektedir. Bu dil öğretiminde aşamalı olarak gerçekleşebilecek bir durumdur.

Türkçede anadili eğitimi verilirken noktalama işaretleri ilkokuldan başlayarak aşamalı şekilde verilmektedir. Bu konuda Güneş (1997: 163)“Yetişkin veya çocuğun dikkatini okuma-yazmaya çekmek için başlangıç cümlelerinde sadece nokta ve virgül kullanılmalıdır. Diğer noktalama işaretleri belirli bir sıra içinde ve yeri geldikçe sınırlı sayıda kullanılmalıdır.” diyerek ana dili eğitiminde aşamanın önemini vurgulamıştır. Noktalama işaretleri metnin anlamını okuyucuya doğru verebilmek amacıyla kullanılmalı ve öğretimine de önem verilmelidir.

“Konuşmayı öğrenmek, insanın, ömrünce sözlü anlatım yoluyla kendini ifade etmesi için yeterli olabilirken; yazmayı öğrenmek, tek başına, yazılı anlatımdan yararlanmaya yetmemektedir. Yazılı anlatıma başvurmak, ille de buna ihtiyaç duymayı, belli bir eğitimi, belki de alışkanlık kazanmayı gerektirmektedir.”(Dara, 2000: 85).

Noktalama işaretleri, yazıda amaç olarak düşünülmesi gereken bir konudur. Çünkü noktalama işaretleri bir yazıyı okurken anlayarak okumayı sağlayan ve yazarken başkaları tarafından anlaşılmaya yarayan şifrelerdir. Beyin bu şifreleri kodlar ve bu kodlamalar sayesinde ancak doğru okuma ve yazma gerçekleşir. “Noktalama işaretlerinin kullanımı işleve yönelik olmalı ve noktalama işareti yazının içinde süs ya da ayrıntı olarak görülmemelidir.”(Ergin, 2009: 95). Sadece Türkçede değil başka dillerde de noktalama işaretlerinin kullanılma amacı gönderilmek istenen mesajın alıcıya doğru bir şekilde ulaşmasını sağlamaktır.

Noktalama işaretlerinin temel dil becerilerindeki yeri

Temel dil becerileri genel olarak anlama becerisi ve anlatma becerisi olmak üzere iki ana bölümden oluşmaktadır. Anlama becerisi okuma ve dinlemeyi kapsarken anlatma becerisi ise konuşma ve yazmayı kapsamaktadır. Bu beceriler birbirinden ayrı gözükse de temel olarak ayrılmaz bir bütünü oluştururlar ve bu

beceriler gelişirken birbirlerini etkiler. İnsanlar birbirleriyle iletişim kurarken dili kullanırlar ve dilin sembol veya şekillerle kâğıda dökülmüş hali yazıdır.

Yazı aracılığıyla kişilerin duygu ve düşüncelerini anlatma şekli yazılı anlatımdır. Yazılı anlatımda anlamı güçlendirmek ve yazının anlaşılabilirliğini arttırmak için uyulması gereken kurallara noktalama işaretleri yardımıyla uyulur.

Noktalama işaretlerinin işlevine uygun kullanılması metnin anlaşılır olmasını sağlar. Noktalama işaretleri sözün vurgulu yerlerinin, duraklarının seslendirilmesine, cümle türlerinin belirginleşmesine, anlamın ifade edilmesinin kolaylaştırılmasına ve anlam derinliğinin ortaya çıkmasına yarar. Noktalama işaretleri her dilde kullanım farklılıkları gösterir.

Anlatım becerilerinin hem sözlü anlatımı hem de yazılı anlatımı kapsamından dolayı noktalama işaretlerinin kullanımı sadece yazılı anlatımda değil konuşma dilinde de geçerliliğini gösterir. “Noktalama işaretlerinin geniş kapsamlı bir açıklaması, şöyle yapılabilir: Noktalama, sözlü ifadenin gerçekleşmesine, yazılı/sözlü anlatımın kolaylaşmasına destek sağlayan işaret sistemidir.”(Ağca, 2006: 95).

Ayrıca noktalama işaretlerini doğru kullanmak, okuma ve dinleme eyleminin amaca uygun şekilde gerçekleşmesi için de yardımcıdır. Sözlü ya da yazılı bir fikri doğru bir şekilde ifade edebilmek, karşı tarafta kayda değer bir etki bırakabilmek önemlidir. Bunun için dil bilgisi bakımından doğru cümleler kurup fikrin açık olması sağlanmalıdır.

Metinlerde verilmek istenilen bilgi noktalama işaretleri gereği gibi kullanılmadan tam anlamıyla aktarılamaz. Noktalama işaretleri kullanılmadan anlam akıcılığı sağlanamaz. Konuşurken kullandığımız sesimizin vurgusunu, yükselmesini alçalmasını yazıya aktarırken noktalama işaretlerini kullanırız (Sallabaş ve Temizkan, 2009).

Bir metinde kullanılan noktalama işaretleri, metnin yazılış amacına uygun olarak okunmasını sağlar. Ayrıca metin yoluyla verilmek istenen mesajın daha doğru anlaşılmasını sağlayan, dile yardımcı işaretlerdir. Yazılı anlatımda kullanılan noktalama işaretleri okuyucu için daha doğru ve açık şekilde okuma ve kolay biçimde algılamada; metnin yazarı için ise daha açık şekilde sunulmasında önemli görevlere sahiptir (Beyreli, Çetindağ ve Celepoğlu, 2005).

Metnin tam ve doğru olarak okunup yazılmasında noktalama işaretleri önemli bir yere sahiptir. Bu nedenle ana dili eğitiminin kapsamı içerisinde yer almaktadır. 2005 1-5. Sınıflar Türkçe Dersi Öğretim Programı, noktalama işaretlerinin öğrencilere kazandırılması gerektiğini belirtmekte ve “Yazılı Anlatım” becerisi içinde ayrı bir başlık altında ele almaktadır (MEB, 2009: 111).

Noktalama işaretlerinin tarihçesi

Türkçede noktalama işaretleri kullanımını tarihi süreç içinde ele alındığı zaman Türk yazılı belgelerinde ilk kaynaklardan itibaren noktalama işaretlerinin kullanıldığı görülmektedir. Bu kullanım, günümüz kullanımları ile karşılaştırıldığı zaman görevleri aynı olmamakla birlikte yazı dilinde bu işaretlerin kullanılmış olması dilin gelişim düzeyi hakkında bilgi vermektedir. Noktalama işaretleri tarihi süreç içinde şu başlıklar altında değerlendirilmiştir:

İslamiyet öncesi dönemde kullanılan noktalama işaretleri

Orhun Abideleri, Türkçenin bilinen en eski yazılı belgeleridir ve 8. yüzyılda Göktürkler tarafından Yenisey nehri kıyısına dikilmiştir. Orhun ve Yenisey yazıtlarında sözcükleri veya söz öbeklerini ayırmak için kullanılan tek noktalama işareti üst üste konulmuş iki noktadır. Bazı Yenisey yazıtlarında, örneğin Begre yazıtında üst üste iki nokta yerine tek nokta kullanılmıştır. Irk Bitig’de ise sözcükler üst üste iki nokta yerine eşit işarete benzeyen iki kısa çizgiyle birbirinden ayırt edilir (Talat, 2000).

Bu noktalama işaretinin kullanımı ile ilgili olarak dikkati çeken kurallar şunlardır:

1. Normal uzunlukta sözcükler bu işaretle birbirinden ayırt edilir.

:tanrıda: bolm(i)ş: türük: bilge: kagan:

:türük: begler: bod(u)n: bunı: eş(i)d(i)n:

2. Tek heceli sözcükler genellikle önceki ya da sonraki sözcükle birlikte yazılır.

:ULtgdÜkdA:oltagdokda

:KDGRG:akadg(ı)r(ı)g

3. Birleşikler ve söz öbekleri genellikle birlikte yazılır.

:yItlyIgrmlrn : yitiyig(i)rmi ar(i)n

:yItlyÜzr: yeti yüz ar

:tÜrÜkIDUKyIrISUBI: türükıdukyirisubı

4.Bazı Yenisey yazıtlarında bir sözcüğün noktalama işaretleri ile ikiye bölündüğü de olur.

:KUnç:YmA:kunç(u)y(u)ma

:Üçye:tmş:üçyetm(i)ş(Talat, 2000: 42)

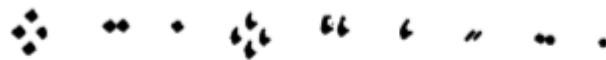
Bu kurala ait örnekler şu şekilde göstermektedir:

“Tengriteg: tengride: bolmuş: Türk: Bilge: Kagan:bu: ödke: olurtum:” (Ergin, 2001: 2)

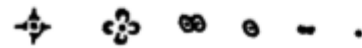
“Üzekök: tengri: asra: yağız: yer: kılındukda: ikin: ara: kişi:oglu: kılınmış:” (Ergin, 2001: 8)

Ahmet Caferoğlu, Uygur harfleriyle yazılmış metinlerle noktalama işaretlerini karakteristik bir özellik olarak görmüştür. “Uygur metinlerinin aşağı yukarı hepsinde, muayyen bir noktalama usulü tatbik edilmiştir. Eski Budist metinlerinde, noktalama işareti olarak virgüle benzer işaretlere rastlandığı halde, daha sonra bunların yerine, çizgiler kaim olmuştur.” (Caferoğlu, 1970: 173).

Budist metinlerindeki noktalama işaretleri şunlardır:

Mani metinlerinde ise şu işaretler kullanılmıştır:

Şekil 1. Budist ve Mani metinlerindeki noktalama işaretleri.

Budist ve Mani dinine ait metinlerde kullanılan noktalama işaretleri birbirinden farklıdır “Birbirinden farklı olan noktalama işaretleri sayesinde, metinlerin münderecatını öğrenmeden, bunların hangi dine ait oldukları, ilk bakışta tayin edilebilmektedir.” (Caferoğlu, 1970: 173).

İslamiyet döneminde kullanılan noktalama işaretleri

İslâmî dönemde noktalama işaretleri kullanımı Uygur dönemi eserlerinin devamı olarak görülebilir.

Uygur yazmalarında görülen sistematikleşmiş ve daha çok süsleme amacıyla kullanılmış olan noktalama işaretleri, bir geleneğin devamı olarak, Arap harfleriyle yazılmış İslâmî Türk edebiyatının ilk ürünlerinden olan DîvânuLûgati't-Türk'te karşımıza çıkmaktadır. Bazı sayfalarda yazım düzenine güzellik kazandırmak düşüncesiyle, belki de daha çok göz zevkine hitap etmek amacıyla kullanılmıştır (Kalfa, 2000: 6).

Dede Korkut Hikâyeleri'nin Dresden nüshasında cümle sonunda büyükçe bir nokta işareti (•), eserin son bölümünde ise Uygur yazmalarında süsleme amaçlı (•••) işareti kullanılmıştır. Nokta süsleme için değil de cümle sonunu ifade etmek amacıyla kullanılmıştır. Ayrıca 14. yüzyılda Şeyyad Hamza'nın yazdığı Yusuf ve Zeliha mesnevisinde de virgüle benzeyen (•) işareti kullanılmıştır (Kalfa, 2000: 6).

Tanzimat dönemi ve sonrasında kullanılan noktalama işaretleri

Tanzimatlabirlikte yönünü Doğu'dan Batı'ya çevirip yazıdaki verilen mesajın doğru algılanmasına yönelik şair ve yazarlarımız yazı dilinde ve cümle düzeninde beliren değişikliklerle yazı işaretlerini kullanmak zorunda kaldı.

Noktalama işaretlerinin görevlerinin kullanılması Tanzimat döneminde Şinasi'nin Şair Evlenmesi adlı eseriyle gerçekleşmiştir. Şinasi Efendi, Şair Evlenmesi'nin başında, üç yazı işaretinin görevlerini açıklayıp kitabında kullanmaktadır:

- “Mu'tariza() içinde bulunan kelâm hali tarif eder.
- Şöyle bir hattı ufkî – söz başına delalet eder.
- Nokta (.) sözün nihayetine alamet olur.” (Şinasi, 1966: 33)

Yazıda noktalama işaretlerinin kullanılması hakkında, haftalık İstanbul gazetesinin 18 Cumade'l-Ahire 1269 tarihli onuncu sayısında imzasız bir yazı görülmektedir. Yazı sahibi, yabancı dillerde kullanılan işaretlerden bahsederek, bu işaretlerin yazımızda bulunmamasının bir eksiklik olduğunu belirtmekte, bu konuda bir kitapçığın meydana getirilip gazetelerde yayınlanmasını tavsiye etmektedir (Levend, 1960: 150).

Dönemin diğer önemli şahsiyetlerinden Ahmet Mithat Efendi, Felatun Beyle Rakım Efendi adlı hikâyesindenokta, iki nokta, sıralı noktalar, soru, ünlem, ayraç, köşeli ayraç, konuşma çizgisi gibi işaretlere yer vermiş, ancak virgül ve noktalı virgül işaretlerini hiç kullanmamıştır.

Kullanılan bu kadar işaretin yanında virgöl ve noktalı virgüle yer verilmeyişi basım evinin o günkü eksiklik ve yetersizliğine bağlanabilir. Zira Şinasi de Şair Evlenmesi adlı oyununda yukarıda sözü ettiği işaretlere yer vermesine rağmen, virgöl ve noktalı virgöl işaretlerini kullanmamıştır. Bunların yerine kelimeler arasında mesafe bırakarak bir ayırma işareti olan virgölün görevini karşılamaya çalışmış olabilir(Kalfa, 2000: 7).

Yazı işaretlerini anlatıma özellik verecek yolda kullananlar, Edebiyat-ı Cedide’ciler olmuştur. Tevfik Fikret, Cenap Şehabettin, Halit Ziya Uşaklıgil’in şiir ve yazılarında noktalamanın önemi büyüktür. Onlar, noktalama işaretlerinden yararlanarak eserlerine anlatış özelliği kazandırmışlardır. Edebiyat-ı Cedide sanatçılarının kaleminde noktalama işaretleri “işaret” olmaktan öte bir anlam taşır; duygu ve heyecanları belirtme ve iletme aracı durumundadır. Anlatışlarının bir özelliğini noktalama işaretleriyle sağlarlar. Edebiyat-ı Cedide’ciler, en çok, ayraç cümlesi kurmaya yarayan iki çizgiye, üç noktaya, ünleme ve soru işaretine yer verdiler. Dikkat edilirse, bunlar, sanatçının iç dünyasını yansıtan, duygu ve heyecan dalgalarını dışa vuran işaretlerdir(Dizdaroğlu, 1962: 639).

Noktalama konusunda en etkili adımı atan Şemsettin Sami olmuştur. Şemsettin Sami, noktalama işaretlerinin tarihinden söz ettikten sonra bu işaretleri tanıtarak, kullandığı yerleri maddeler halinde sıralamış ve dönemin tanınmış yazar ve şairlerinden aldığı örneklerle, konuya açıklık getirmeye çalışmıştır. Usûl-i Tenkî ü Tertîb adlı eserin birinci bölümünü tamamıyla noktalamaya ayırmış, noktalamanın kullanımını dönemin önemli şair ve yazarlarından aldığı örneklerle ayrıntılı bir şekilde açıklamıştır. Usûl-i Tenkî ü Tertîb, Mihran’da 1886 (1303) yılında, 130 küçük sayfa olarak bastırılmıştır(Kalfa, 2007: 227).

Sami, Usûl-i Tenkî ü Tertîb adlı eserinde noktalama işaretleri ve tarihçesi hakkında bilgi vermiş ve bu işaretlerin kullanımlarını örneklendirmiştir. Sami’nin açıkladığı işaretler şunlardır: Kâtı’a (nokta), fasıla (virgöl), müfreze (noktalı virgöl), şârîka (iki nokta), râbita (kısa çizgi), fârîka (uzun çizgi), mu’terize (ayraç), tefrîkiye (köşeli ayraç), mümeyyize (tırnak), istifhâmiye (soru işareti), ta’accübiye (ünlem işareti), nukât-ı takdiriyye (sıra noktalar), bend (paragraf), yıldız (yıldız). Bu dönemle birlikte daha sistemli bir kullanım kazanan noktalama işaretleri, artık dil bilgisi kitaplarında da yer almıştır. Kitaplarda noktalama işaretlerinin görevlerini ve kullanım yerlerini açıklayan bilgilere yer verilmiştir(Acar, 2011: 91).

Cumhuriyet döneminde kullanılan noktalama işaretleri

“Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin kuruluşu ile birlikte her alanda olduğu gibi eğitim alanında da yenilikler yapılmıştır, derslerin işlenişi, hazırlanan programlar doğrultusunda yapılmıştır. Türkçe eğitimi için de program hazırlanmış ve ders işlenişinde program esas alınmıştır. Programda konular sınıf seviyelerine göre yer almıştır.”(Acar, 2011: 91).

1928 yılında yeni harflerle İmlâ Lügati yayımlanmış ve bütün yayınlara kaynaklık etmiştir. Giriş bölümünde noktalama ile ilgili uygulama, kelime dizinleri, yazım kurallarına temel oluşturulmuş ve yol göstermiştir. “Asıl üzerinde durulması gereken nokta, daha ortada bir yazım kılavuzu yokken Ahmet Cevat Emre tarafından hazırlanan Yeni Gramer Metodu Hakkında Layiha adlı çalışma ile Latin harflerine geçişten sonraki yazı dilinin yazımı ve grameri ile ilgili önemli ve ayrıntılı bilgilerin verilmiş olmasıdır. Kitapta noktalama işaretleri tutarlı olarak kullanılmış, okuyuculara noktalamanın kullanımı ile ilgili örnek oluşturulmuştur (Kalfa 2007:224).

Türk Dili Tetkik Cemiyeti adıyla 12 Temmuz 1932’de kurulan Türk Dil Kurumu, başlangıçta bilimsel çalışmalarını Atatürk’ün de onayladığı bir program çerçevesinde yürütmüştür.

“1941’den sonra noktalama işaretleri de yer almış; ancak ayrıca bir noktalama kitabı çıkarılmamıştır. Noktalama işaretleri yazım kılavuzunun içinde bir bölüm olarak yer alır.” (Atasoy, 2010: 856). Noktalama işaretleri üzerine gerek kılavuzlarda gerekse öğretim yöntemlerinde çalışmalar yapılması noktalama işaretlerinin bugünkü hâlini almasında önemli rol oynamıştır. Günümüzde noktalama işaretlerinin göz ardı edilmesi bu çalışmaların yetersiz olduğunu göstermektedir. Bu durum daha fazla çalışmanın yapılmasını gerektirmektedir.

Noktalama işaretleri ve kullanımı

“Duygu ve düşünceleri daha açık ifade etmek, cümlelerin yapısını ve duraklama noktalarını belirlemek, okumayı ve anlamayı kolaylaştırmak, sözün vurgu ve ton gibi özelliklerini belirtmek üzere noktalama işaretleri kullanılır” (TDK, 2012: 28). Yazılı anlatım öğelerinden biri olan noktalama işaretlerinin doğru kullanımı, hem okuyucunun iletilmek istenen mesajı doğru anlaması, hem de yazarın kendini doğru aktarabilmesi için açısından hem gerekli hem de önemlidir.

TDK’ye (2012: 28) göre: “Noktalama işaretlerinden nokta, virgöl, noktalı virgöl, iki nokta, üç nokta, soru, ünlem, tırnak, ayraç ve kesme işaretleri ait oldukları kelimelere bitişik olarak yazılır ve kesme işareti haricindeki işaretlerden sonra bir harf boşluğu ara verilir.”

Nokta

TDK (2012)'de tanımı, "Cümlenin bittiğini anlatmak için sonuna konulan, küçük benek biçimindeki noktalama işareti" şeklindedir.

1. Cümlelerin sonunda nokta kullanılır:

Uçağını Sahra Çölü'ne indirmek zorunda kalan bir pilot, orada küçük bir çocukla karşılaşır.

2. Bazı kısaltmaların sonuna konur:

Dr., Yrd. Doç., Cad., Sok., s.

3. Sayılardan sonra sıra bildirmek için konur:

8. (sekizinci), 19. (on dokuzuncu); II. Mustafa, V. Louis, X. yüzyıl; 4. Cadde, 27. Sokak, vb.

UYARI: Arka arkaya sıralandıklarından dolayı virgülle veya kısa çizgiyle ayrılan rakamlardan sadece sonuncu rakamdan sonra nokta kullanılır:

8, 9 ve 10. Maddeler

X – XI. yüzyıllar arasında vb.

4. Bir yazının maddelerini gösteren rakam veya harflerden sonra nokta kullanılır:

I. 1. A. a.

II. 2. B. b.

5. Tarihlerin yazılışında gün, ay ve yılı gösteren sayıların arasında nokta kullanılır:

23.12.1458

22.IX.1927 vb.

UYARI: Tarihlerde ay adlarının yazıyla yazıldığı durumlarda ay adlarından önce ve sonra nokta kullanılmaz:

22 Şubat 1553

12 Ekim 1873 vb.

6. Saat ve dakikayı gösterebilmek için nokta kullanılır:

Ders 10.25'te başlayacak.

hazırlıklar 14.20'de tamamlandı.

7. Kitap, dergi vb. nin künyelerinin sonunda nokta kullanılır:

Antoine de Saint Exupéry, Küçük Prens, Altın Kitaplar, İstanbul, 2015.

8. Dört ve dörtten çok rakamlı sayılar sondan sayılmak üzere daha rahat okunması amacıyla üçlü gruplara ayrılarak yazılırken arada nokta kullanılır:

3.467, 586.808

67.690.355 vb.

9. Genel Ağ adreslerinin yazımındanokta kullanılır:

<http://egitimhane.com.tr>

10. Matematikte çarpma işareti yerine nokta kullanılır:

14.2=28

11.6=66 vb.

Virgöl

TDK'de (2012) tanımı, “Yazılı cümlelerde birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime grupları arasına konulan, kısa bir durmayı göstermek için kullanılan noktalama işaretinin adı.” şeklindedir.

1. Birbiri ardınca yazılan eş görevli sözcük ve sözcük gruplarının arasında virgöl kullanılır:

Şehirlerin, nehirlerin, dağların, denizlerin, okyanus ve çöllerin kaydını tutan coğrafyacılara değildir.

2. Sıralı cümlelerin arasındavirgöl kullanılır:

Yalnızca aklıma geldi, düşündüm, her şeye ne kadar uzak olduğumu anladım.

3. Uzun cümlelerde yüklemden uzak düşmüş olan özneyi belirtmek için virgöl kullanılır:

Aliye Hanım, sınırın boyunda içindeki çığlıkların sessizliğine kulaklarını tıkadığını fark etmeden karşıya bakıp hayallerinin peşinden koşacağı anı bekliyordu.

4. Cümle içinde ara sözlerin veya ara cümlelerin başında ve sonunda virgöl kullanılır:

Umudunun bizde, gençlerde, olduğunu söylüyordu.

Düşüncelerimi, dikkate değer bulursanız, söylemek istiyorum.

5. Anlama güç kazandırmak için tekrarlanan kelimeler arasında virgöl kullanılır:

Akşam, yine akşam, yine akşam,
Göllerde bu dem bir kamış olsam! (Ahmet Haşim)

6. Tırnak içinde olmayan alıntılardan sonra virgül kullanılır:

Geldiğimde seni bulamadım, dedi.

Düşüncelerini hiçbir zaman saklamamalısın, dedi.

7. Konuşma çizgisinden sonraki alıntı cümlesinin bitiminde virgül kullanılır:

– Yarın umutlarımızın son günü müdür acaba , diye sordu.

8. Edebî eserlerde konuşma bölümünden önceki ifadenin sonunda virgül kullanılır:

Pencereden baktı. Sokakta oynayan çocuklara,

– Ben de sizinle oynayabilir miyim, dedi.

9. Kendisinden sonraki cümleye bağlı olarak ret, kabul ve teşvik bildiren hayır, yok, evet, peki, pekâlâ, tamam, olur, hayhay, başüstüne, öyle, haydi, elbette gibi kelimelerden sonra virgül kullanılır:

Peki, sizinle gelirim.

Olur, sinemaya gideli.

10. Bir kelimenin kendisinden sonra gelen kelime veya kelime gruplarıyla yapı ve anlam bakımından bağlantısı olmadığını göstermek ve anlam karışıklığını önlemek için virgül kullanılır:

Yaşlı, doktora gitti.

Sabahki sınav, başkanı fazla yormuştu

11. Hitap kelimelerinden sonra virgül kullanılır:

Efendiler, bilirsiniz ki hayat demek, mücadele, müsademe demektir.

(Atatürk)

Sayın Başbakan,

Sevgili Ahmet,

Değerli Öğretmenim,

12. Sayıların yazılışında kesirleri ayırmak için tam kısımla ondalık bölüm arasında virgül kullanılır:

82,7 (seksen iki tam, onda yedi)

5,34 (beş tam, yüzde otuz dört)

13. Metin içinde arka arkaya gelen bağ fiil eki almış fiilimsilerden sonra virgül kullanılır:

Okuldan çıkıp, arkasına bile bakmadan, ona koştu.

UYARI: Metin içinde bağ fiil eki almış fiilimsiden sonra virgül kullanılmaz:
Öleceğini düşündüğünden her şeyden elini eteğini çekmişti.

14. Özne olarak kullanıldıklarında bu, şu, o adlarından sonra virgül kullanılır:

Bu, bana aldığı kitaplardan yalnız bir tanesiydi.

O, seni düşündüğümü hep fark etmiş ona göre davranmıştı.

15. Kitap, dergi vb.nin künyelerinde yazar, eser, basımevi vb. maddelerden sonra virgül kullanılır:

Kaan Murat YANIK, Uzakların Şarkısı, Everest Yayınları, İstanbul, 2017.

UYARI: Yazarın soyadı önce yazılmışsa soyadından sonra da virgül konur:
GÜNTEKİN, Reşat Nuri, Çalıkuşu, İnkılap Yayınları, Ankara, 1982.

UYARI: Metin içinde ve, veya, yahut, ya ... ya bağlaçlarından önce de sonra da virgül kullanılmaz:

UYARI: Tekrarlı bağlaçlardan önce ve sonra virgül kullanılmaz:

Ya benimle gel ya evde otur.

Bu kurallar bugün de yarın da geçerlidir.

UYARI: Cümlede pekiştirme ve bağlama görevinde kullanılan da / de bağlacından sonra virgül kullanılmaz.

UYARI: Metin içinde -ınca / -ince anlamıyla zarf-fiil görevinde kullanılan mı / mi ekinden sonra virgül kullanılmaz.

UYARI: Şart ekinden sonra virgül kullanılmaz.

Noktalı virgül

TDK'deki (2012) tanımı, “Bağımsız fakat mantık açısından birbirini bütünleyen cümleleri bağlayan noktalama işaretinin adı” biçimindedir.

1. Cümle içinde virgüllerle ayrılmış tür veya takımları birbirinden ayırmak için noktalı virgül kullanılır:

Fizik, kimya, biyoloji derslerine yazın; Türkçe, tarih, coğrafya dersineyse şimdi çalışacağım.

Kütahya, Eskişehir, Bursa; Emet, Alaçatı, Korkuteli.

2. Öğeleri arasında virgül bulunan sıralı cümlelerin arasında noktalı virgül kullanılır:

Eteğini, gömleğini, ayakkabısını yanına almış; yolculuğa çıkmak için hazırlıklarını tamamlamıştı.

Mavi gözlü, sarı saçlı, güzelce bir kızdı; sessizliği dikkat çekiyordu.

3. İkidenden fazla eş görevli öge arasında virgül bulunan cümlelerde öznenin sonra noktalı virgül kullanılabilir:

Sınıfa yeni gelen öğrenci; dürüst, sevecen ve çalışkandı.

İki nokta

TDK'de (2012) tanımı "Kendisinden sonra örnek verilecek veya açıklama yapılacak cümlelerin sonuna konulan noktalama işareti." şeklinde ifade edilmiştir.

1.Kendisiyle ilgili örnek verilecek olan cümlelerin sonunda iki nokta kullanılır:

Beş hececileri sıralayalım: Faruk Nafiz Çamlıbel, Yusuf Ziya Ortaç, Enis Behiç Koryürek, Halit Fahri Ozansoy, Orhan Seyfi Orhon.

2.Kendisiyle ilgili açıklama verilecek cümlelerin sonunda iki nokta kullanılır:

En sevdiğim cümle şöyleydi: Seni seviyorum.

3.Ses bilgisinde uzun ünlüyü göstermek için iki nokta kullanılır:

a:ile

ka:til

usu:le

i:cat

4.Karşılıklı konuşmalarda, konuşan kişiyi gösteren sözlerden sonra iki nokta kullanılır:

Çocuk: Düüüt!

Anne: Maşallah bey, oğlumuz büyüyor.

Baba: Tabii canım, kimin oğlu! Kafaya bak kafaya tıpkı ben! (Oğlunun saçını okşar.)

Çocuk: Düüüt!

5.Edebî eserlerde konuşma bölümünden önceki ifadenin sonunda iki nokta kullanılır:

– Buğdayla arpadan başka ne alabiliriz senden?

Satıcı düşünür:

– Tahıl ürünlerinin hemen hemen hepsi bulunur bizde.

6. Genel Ağ adreslerinde iki nokta kullanılır:

<http://dusunsene.com.tr>

7. Matematikte bölme işareti olarak iki nokta kullanılır:

60:10=6

150:2=75 vb.

Üç nokta

TDK'ye (2012) göre tanımı, “Tamamlanmamış cümlelerin sonuna veya başına yan yana konulan noktalama işaretinin adı” şeklindedir.

1. Anlatım olarak tamamlanmamış cümlelerin sonunda üç nokta konur:

Sessizce odaya girdi, tüm vücudu belirgindi fakat kafasındakiler...

2. Kaba sayıldığı için veya bir başka sebepten dolayı açıkça yazılmak istenmeyen kelime ve bölümlerin yerine üç nokta kullanılır:

Ne b...tan iş böyle.

Arabacı D... 'ye yaklaştığından beri asla söylenenler duyamıyor, heyecandan çıkacak gibi olan kalbini tutuyordu.

3. Alıntılarda başta, ortada ve sonda alınmayan kelime veya bölümlerin yerine üç nokta kullanılır:

... yurdumun üstünde tüten en son ocak... (Mehmet Akif Ersoy)

4. Sözün bir yerde kesilerek geri kalan bölümün okuyucunun hayal dünyasına bırakıldığını göstermek veya ifadeye güç katmak için üç nokta kullanılır:

Duydum ki gidiyormuşsun... Allah'a emanet ol!

5. Ünlem ve seslenmelerde anlatımı pekiştirmek için üç nokta kullanılır:

Gölgeler yaklaştılar. Bir adım kalınca onu kıyafetinden tanıdılar:

— Koca Ali... Koca Ali, be!.. (Ömer Seyfettin)

UYARI: Ünlem ve soru işaretinden sonra üç nokta yerine iki nokta konulması yeterlidir.

6. Karşılıklı konuşmalarda, yeterli olmayan, eksik bırakılan cevaplarda üç nokta kullanılır:

— Yabancı yok!

— Kimsin?

- Ahmet...
- Hangi Ahmet?
- ...
- Sen misin, Ahmet usta?
- Benim!..

UYARI: Üç nokta yerine iki veya daha çok nokta kullanılmaz.

Soru işareti

1. Soru eki veya soru sözü içeren cümle veya sözcüklerin sonunda soru işareti kullanılır:

Aradığımı ne zaman bulacağım acaba?

Öğretmenim bana sordu:

_ Atatürk'ün düşünce hayatını araştırdın mı?

2. Soru bildiren ancak soru eki veya sözü içermeyen cümlelerin sonunda soru işareti kullanılır:

Posta memuru sordu:

_ Adınız, soyadınız?

3. Bilinmeyen, kesin olmayan veya şüpheyle karşılanan yer, tarih vb. durumlarda soru işareti kullanılır:

Kaygusuz Abdal (1390 ?-1444), (Doğum yeri: ?) vb.

1468 (?) yılında dünyaya gelen Ahmet Yesevi...

Kütahya'dan Ankara'ya araçla dört saatte (?) gidilirmiş.

UYARI: mı / mi ekini alan yan cümle temel cümlenin zarf tümleci olduğunda cümlenin sonunda soru işareti kullanılmaz.

UYARI: Soru ifadesi taşıyan sıralı ve bağlı cümlelerde soru işareti en sonda kullanılır.

Ünlem işareti

TDK'ye (2012) göre tanımı; "Sevinç, kıvanç, acı, korku, şaşma vb. duyguları anlatan, bir doğa sesini yansıtan kelime veya cümlelerin sonuna konulan noktalama işaretinin adı." şeklindedir.

1. Sevinç, kıvanç, acı, korku, şaşma gibi duyguları anlatan cümle veya ibarelerin sonunda ünlem işareti kullanılır:

Hava nasıl da güzel!

Allah aşkına!

Ne kadar sevimli çocuk!

Tüh tüh!

2. Seslenme, hitap ve uyarı sözlerinden sonra ünlem işareti kullanılır:

Arkadaş! Bizi beklemeden gitmeyin!

Gençler! Umudumuz sizlersiniz.

İlerle! Hiç durma ilerle!

Dur aslanım! Sözlerim sana değil.

UYARI: Ünlem işareti, seslenme ve hitap sözlerinden hemen sonra kullanılabileceği gibi cümlenin sonunda da kullanılabilir:

Arkadaş, bu yola sensiz çıktık, hakkını helal et!

3. Alay, kinaye veya küçümseme anlamı kazandırılmak istenen sözden hemen sonra yay ayraç içinde ünlem işareti kullanılır:

İsteseymiş bütün soruları çözermiş (!) ama çalışmak istememiş.

Kız, güzel (!) olduğunu düşünüyor.

Kısa çizgi

TDK'nin (2012) yaptığı tanım, "Satır sonuna sığmayan kelimeleri, hecelere bölerken kullanılan noktalama işaretinin adı, tire." biçimindedir.

1. Satıra sığmayan kelimeler bölünürken satır sonunda kısa çizgi kullanılır:

Yatağımdan kalkamıyordum. Soğuktan adeta içim titriyordu. Odadaki sessizliğe aldırmadan kafamdaki gürültüyle boğuşuyordum.

2. Cümle içinde ara sözleri veya ara cümleleri ayırmak için ara sözlerin veya ara cümlelerin başında ve sonunda bitişik yazılarak kısa çizgi kullanılır:

Birkaç öğrenci –Mehmet, Emine, Hasan- bahçeden dışarı çıkmış, gidiyorlardı.

3. Kelimelerin kökleri, gövdeleri ve eklerini birbirinden ayırmak için kısa çizgi kullanılır:

Balık-cı

Gör-gü

Sev-gi-siz-lik vb.

4. Fiil kök ve gövdelerini göstermek amacıyla kısa çizgi kullanılır:

gel-

dök-,

gez-

kazan-

sar-

gönder- vb.

5. İsim yapma eklerinin başında, fiil yapma eklerinin başında ve sonunda kısa çizgi kullanılır:

-gi

-mak

-ımsa- vb.

6. Kelimelerin hecelerini göstermek amacıyla kısa çizgi kullanılır:

Ge-liş-tir-me

Söz-lük

Sa-rıl-ma

So-rum-suz-luk

Spor-cu vb.

7. Arasında, ve, ile, ila, ...-den ...-e anlamlarını vermek amacıyla kelimeler veya sayılar arasında kısa çizgi kullanılır:

Kütahya-Tavşanlı yolu

İngiliz-İtalyan ilişkileri

Ural-Altay dil ailesi

12.30-14.30

Kayseri-Akhisar maçı

UYARI: Cümle içinde sayı adları yinelenirken arada kısa çizgi kullanılmaz:

sekiz on ceviz.

Dört beş arkadaş gittiler.

8. Matematikte çıkarma işareti olarak kısa çizgi kullanılır:

30-15=15

9. Sıfırdan küçük değerleri göstermek amacıyla kısa çizgi kullanılır:

-7 °C

Uzun çizgi

TDK'nin (2012) yaptığı tanım “Karşılıklı konuşmada, konuşanın değiştiğini göstermek için kullanılan noktalama işaretinin adı.” şeklindedir. Yazıda satır başına alınan konuşmaları göstermek amacıyla uzun çizgi kullanılır. Buna konuşma çizgisi de denilmektedir.

Yurtdışına çıkmak isteyenlerin sıkça sorduğu sorular şunlardır:

- _ Tur şirketiyle mi gitmeliyim?
- _ Gezmem gereken önemli yerler nerelerdir?
- _ Dil bilmeden zorlanır mıyım?
- _ Kalacağım yeri önceden ayarlayabilir miyiz?

Oyunlarda uzun çizgi konuşanın adından sonra da konabilir:

Sıtkı Bey — Kaleyi kurtarmak için daha güzel bir çare var. Gerçekten ölecek adam ister. İslam Bey — Ben daha ölmedim. (Namık Kemal)

UYARI: Konuşmalar tırnak içinde verildiğinde uzun çizgi kullanılmaz.

Arabamız tutarken Erciyes'in yolunu: “Hancı dedim, bildin mi Maraşlı Şeyhoğlu'nu?” (Faruk Nafiz Çamlıbel)

Eğik çizgi

1. Dizeler yan yana yazıldığında aralarına konur:

Ağır ağır çıkacaksın bu merdivenlerden/ Eteklerinde güneş rengi bir yığın yaprak / Ve bir zaman bakacaksın semaya ağlayarak... (Ahmet Haşim)

2. Adres yazarken apartman numarası ile daire numarası arasında ve semt ile şehir arasında eğik çizgi kullanılır:

Gazi Sokağı No.: 34/3 Üsküdar / İSTANBUL

Ülke adı yazılacağına ise:

Barbaros Bulvarı No.:345

45678Batıkent / Ankara

TÜRKİYE

3. Tarihlerin yazılışında gün, ay ve yılı gösteren sayıları birbirinden ayırmak amacıyla eğik çizgi kullanılır:

21/12/2017

4. Dil bilgisinde eklerin farklı biçimlerini göstermek amacıyla eğik çizgi kullanılır:

-lar/-ler

-ı/-in

-de/-da

-ma/-me

5. Genel ağ adreslerinde kullanılır:

<http://tdk.gov.tr>

6. Matematikte bölme işareti olarak eğik çizgi kullanılır:

$60/3=20$

Ters eğik çizgi

Bilişim uygulamalarında art arda gelen dizinleri birbirinden ayırt etmek amacıyla ters eğik çizgi kullanılır:

C:\Belgelerim\Türkçe Dersi\Okuma Becerisi.indd

Tırnak işareti

TDK'nin (2012) yaptığı tanım; “Bir metnin içinde başkasından aktarılan yazı veya sözlerin başına ve sonuna konulan noktalama işaretinin adı” şeklindedir.

1. Başka bir kimseden veya yazıdan olduğu gibi aktarılan sözler tırnak içine alınır:

Atatürk'ün bağımsızlıkla ilgili “Tam bağımsızlık denildiği zaman, tabii, siyasi, mali, iktisadi, adli, askeri, vb. her hususta tam bağımsızlık ve tam serbestlik kasdolunmaktadır.” sözü dikkate değerdir.

Atatürk ulusal egemenlik için “Ulusal egemenlik öyle bir nurdur ki, onun karşısında zincirler erir, taç ve tahtlar yanar, mahvolur.” demektedir

UYARI: Tırnak içindeki alıntının sonunda bulunan işaret (nokta, soru işareti, ünlem işareti vb.) tırnak içinde kalır.

2. Özel olarak vurgulanmak istenen sözler tırnak içine alınır:

Edebiyatımıza “hece ölçüsü” ile kazandırılan birçok eser vardır.

3. Cümle içerisinde eserlerin ve yazıların adları ile bölüm başlıkları tırnak içine alınır:

Sınıfımızdaki öğrenciler “Bayrak” isimli şiiri ezberlediler.

“Noktalama işaretleri” bölümüne dikkat etmelisiniz..

UYARI: Cümle içerisinde özel olarak belirtilmek istenen sözler, kitap ve dergi adları ve başlıkları tırnak içine alınmaksızın eğik yazıyla dizilerek de gösterilebilir:

UYARI: Tırnak içine alınan sözlerden sonra gelen ekleri ayırmak için kesme işareti kullanılmaz:

Elif Şafak’ın “Bit Palas”ını okudunuz mu?

4. Bilimsel çalışmalarda künye verilirken makale adları tırnak içinde yazılır.

Denden işareti

Bir yazıdaki maddelerin sıralanmasında veya bir çizelgede alt alta gelen aynı sözlerin, söz gruplarının ve sayıların tekrar yazılmasını önlemek amacıyla denden işareti kullanılır:

- a. Geçişli fiil
- b. Geçişsiz "
- c. Ettirgen "
- ç. Oldurgan "

Parantez (yay ayraç) işareti

1. Cümledeki anlamı tamamlayan ve cümlenin dışında kalan ek bilgileri yazmak için parantez işareti kullanılır. Yay ayraç içinde bulunan ve yargı bildiren anlatımların sonuna uygun noktalama işareti konur:

Rüzgarın yamaçlara dalgalarla birlikte çarpışını izlerken (Her defasında aynı duyguları hissedirim.) bu öfkenin sebebini düşünür denizin rüzgara olan yardımına hayran kalırdım.

- 2.Özel veya cins isme ait ek, ayraçtan önce yazılır:

Hacı Bektaş Veli'nin (1250?-1312?)...

Sıfat fiilin (ortaç) çekimli fiille karışmamasına dikkat ediniz.

- 3.Tiyatro eserlerinde ve senaryolarda konuşanın hareketlerini, durumunu açıklamak ve göstermek amacıyla parantez kullanılır:

Amca – (Yorgun adımlarla odasından çıkar.) Neden böyle yüksek sesle konuşuyorsunuz? Gerek var mı böyle davranışlara Allah aşkına...

4. Alıntıların aktarıldığı eseri, yazarı veya künye bilgilerini göstermek amacıyla parantez kullanılır:

Ne hasta bekler sabahı/ Ne taze ölüyü mezar/ Ne de şeytan bir günahı/ seni beklediğim kadar (Necip Fazıl Kısakürek)

Üfleme bana anneciğim korkuyorum/ Dua edip edip geceleri/ Hastayım ama ne kadar güzel/ Gidiyor yüzer gibi vücudumun bir yeri (Fazıl Hüsnü Dağlarca)

5. Alıntılarda, alınmayan kelime veya bölümlerin yerine konulan üç nokta, parantez içine alınabilir.

6. Bir söze alay, kinaye veya küçümseme anlamı kazandırmak için kullanılan ünlem işareti yay ayraç içine alınır:

Çocuk, zeki (!) olduğunu söylüyor.

7. Bir bilginin şüpheyile karşılandığını veya kesin olmadığını göstermek için kullanılan soru işareti parantez içine alınır:

1456 (?) yılında dedem bu dünyadan göçünü tamamlamıştı

8. Bir yazının maddelerini gösteren sayı ve harflerden sonra kapama ayraç kullanılır:

I) 1) A) a)

II) 2) B) b)

Köşeli ayraç

1. Ayraç içinde ayraç kullanılması gereken durumlarda yay ayraçtan önce köşeli ayraç kullanılır:

Halikarnas Balıkçısı [Cevat Şakir Kabaağaçlı (1886-1973)] Bodrum'da yaşamıştır.

Kesme işareti

TDK'nin (2012) yaptığı tanım; “Özel adlara, kısaltmalara ve sayılara getirilen ekleri, iki sözün birleşmesi sırasında ortaya çıkan ses düşmesini belirtmek için kullanılan noktalama işaretinin adı.” şeklindedir.

1.Özel adlara getirilen iyelik, durum ve bildirme ekleri kesme işaretiyle ayrılır:

Birinci Dünya Savaşı'nı

Barış Manço'nun

Türkiye'den

Yavuz Sultan Selim'e

Yer bildiren özel isimlerde kısaltmalı söyleyiş söz konusu olduğu zaman ekten önce kesme işareti kullanılır:

Hisar'dan

Boğaz'dan vb.

Belli bir kanun, tüzük, yönetmelik kastedildiğinde büyük harfle yazılan kanun, tüzük, yönetmelik sözlerinin ek alması durumunda kesme işareti kullanılır:

Türk Medeni Kanunu'nun 18. maddesinin a bendi...

Özel adlar için yay ayraç içinde bir açıklama yapıldığında kesme işareti yay ayraçtan önce kullanılır:

Yunus Emre'nin (1240?-1320)

Ek getirildiğinde Avrupa Birliği kesme işareti ile kullanılır:

Avrupa Birliği'ne mensup olanlar...

UYARI: Sonunda 3. teklik kişi iyelik eki olan özel ada, bu ek dışında başka bir iyelik eki getirildiğinde kesme işareti kullanılmaz:

Boğaz Köprümüzün önemi,

Çukur Ovamızın bitki örtüsü

Antalyamızdaki sahil

UYARI: Kurum, kuruluş, kurul, birleşim, oturma ve iş yeri adlarına gelen ekler kesmeyle ayrılmaz:

Tavşanlı Belediyesinden

Türkiye Ticaret Borsasına

Şifa Eczanesinin

Eğitim Bilimleri Bölümü Başkanlığının

UYARI: Başbakanlık, Rektörlük vb. sözler ünlüyle başlayan bir ek geldiğinde Başbakanlığa, Rektörlüğe vb. biçimlerde yazılır.

UYARI: Özel adlara getirilen yapım ekleri, çokluk eki ve bunlardan sonra gelen diğer ekler kesmeyle ayrılmaz:

Almanlık, Fransızlaşmak, İslamcı, Türkçülük, İngilizce, Müslümanlık, Musevilik, Amerikalı, Avrupalılaşmak, Antalyalı, Samsunlu, Kütahyalı, Aşşeler, Haliller, Mehmet Akifler, Türklerin, Türklüğün, Türkleşmekten, Türkçede, Müslümanlığın...

UYARI: Sonunda p, ç, t, k ünsüzlerinden biri bulunan Ahmet, Çelik, Halit, Şahap; Bosna Hersek; Kerkük, Sinop, Tokat, Zonguldak gibi özel adlara ünlüyle başlayan ek getirildiğinde kesme işaretiyle rağmen Ahmedî, Halidî, Şahabî; Bosna-Herseği; Kerküğü, Sinobu, Tokadı, Zonguldağı biçiminde son ses yumuşatılarak söylenir.

UYARI: Özel adlar yerine kullanılan “o” zamiri cümle içinde büyük harfle yazılmaz ve kendisinden sonra gelen ekler kesme işaretiyle ayrılmaz.

2. Kişi adlarından sonra gelen saygı ve unvan sözlerine getirilen ekleri ayırmak amacıyla kesme işareti kullanılır:

Fahri Bey’e, Güzin Hanım’dan, Serdar Efendi’ye, Hakkı Paşa’ya, Büyük Millet Meclisi Başkanı’na...

3. Kısaltmalara getirilen ekleri ayırmak amacıyla kesme işareti kullanılır:

TBMM’de, TDK’ye, BM’nin, ABD’ye, TV’nin...

5. Sayılara getirilen ekleri ayırmak amacıyla kesme işareti kullanılır:

1785’te, 9’uncu madde, 3’üncü ev, 8,65’lik...

6. Belirli bir tarih bildiren ay ve gün adlarına gelen ekleri ayırmak amacıyla kesme işareti kullanılır:

Okullar 8 Haziran’da kapanacaktır.

24 Ocak 1984’ün benim için önemi büyüktür.

7. Seslerin ölçü ve söyleyiş gereği düştüğünü göstermek amacıyla kesme işareti kullanılır:

Bir ok attım karlı dağın ardına

Düştü m’ola sevdiğimin yurduna

İl yanmazken ben yanarım derdine

Engel aramızı açtı n’eyleyim (Karacaoğlan)

Bir ek veya harften sonra gelen ekleri ayırmak için konur:

a’dan z’ye kadar

Türkçede -sız’la yapılmış kelimeler...

Bireylerin belirtilen noktalama işaretlerine ulaşma düzeyleri hem kendilerini ifade edebilme, hem de çevrelerindeki olgu ve olayları irdeleyebilme düzeylerinin göstergesi olarak yorumlanabilir.

Bu becerilerin yerinde kullanımı sözlü anlatımın yazılı anlatıma etkili bir şekilde dönüşmesini sağlayacaktır.

MEB' de noktalama işaretleri kazanımları ve etkinlikleri

Noktalama işaretleri kazanımları Öğretim Programı'nda (2006) çok genel yargılar halinde verilmektedir: "Yazım ve noktalama kurallarına uyar.", "Yazdıklarını dil bilgisi, imla ve noktalama kurallarına uygunluk yönünden değerlendirir.", "Noktalama işaretlerini işlevine uygun olarak kullanır.", "Noktalama ve yazımla ilgili kuralları metinler üzerinde uygular.", "Noktalama işaretlerinin yanlış ve eksik kullanımından kaynaklanan hataları düzeltir." (MEB, 2006: 30).

Genel yargılarla verilen noktalama işaretleri kazanımları alt kazanımlara göre her sınıf düzeyinde ayrı ayrı işlenmeli ve kullanılmasına özen gösterilmelidir. Bu nedenle her sınıf düzeyinde noktalama işaretleri etkinliklerine yer verilmiştir. Etkinlikler bize alt kazanımlar hakkında yardımcı olacaktır. Dersin işlenişinde bu etkinliklerde geçen alt kazanımlardan yola çıkılabilir.

Genelyargılarla verilen kazanımları alt kazanımlara göre sınıf bazında kitaplarda bulunan etkinliklerden yola çıkarak şu şekilde inceleyebiliriz:

Sınıf

1.Sınıf Türkçe kitabında noktalama işareti etkinlikleri aşağıdaki gibidir.

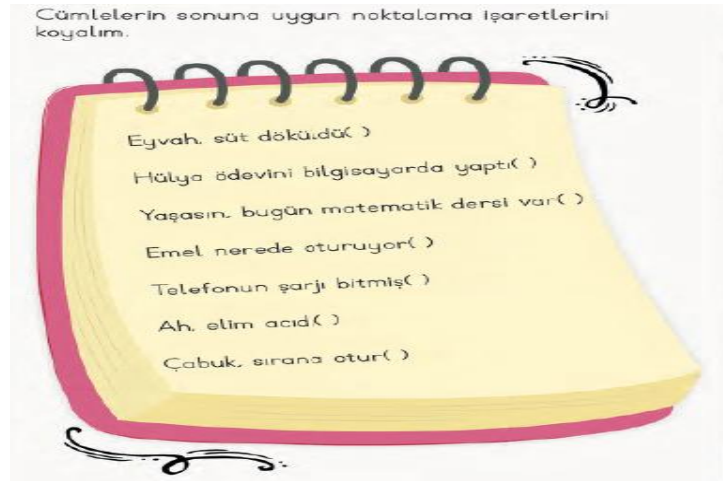
Şekil 2. 1.sınıf kitabındaki noktalama işareti etkinliği 1(Cicelek, Yılmaz, Gündüz ve Karafilik, 2017: 34).

Bu etkinlikte verilmesi amaçlanan alt kazanım “Özel adlara getirilen iyelik, durum ve bildirme eklerini kesme işaretiyle ayırır.” şeklindedir.

Şekil 3.1.sınıf kitabındaki noktalama işareti etkinliği 2 (Cicelek ve diğ., 2017: 111).

Bu etkinlikte verilmesi amaçlanan alt kazanımlar “Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasında virgül kullanır.Özel adlara getirilen iyelik, durum ve bildirme eklerini kesme işaretiyle ayırır.Cümlelerin sonunda nokta kullanır. Soru eki veya soru sözü içeren cümle veya sözcüklerin sonunda soru işareti kullanır.” şeklindedir.

Şekil 4. 1.sınıf kitabındaki noktalama işareti etkinliği 3 (Cicelek ve diğ., 2017: 147).

Bu etkinlikte verilmesi amaçlanan alt kazanımlar “Cümlelerin sonunda nokta kullanır. Sevinç, kıvanç, acı, korku, şaşma gibi duyguları anlatan cümle veya ibarelerin sonunda ünlem işareti kullanır.” şeklindedir.

2.Sınıf

2.Sınıf Türkçe kitabında noktalama işareti etkinlikleri aşağıdaki gibidir.

1.Kitap

Aşağıdaki cümlelerde parantez "()" içine uygun noktalama işaretlerini koyunuz.

Nasrettin Hoca, Türkiye()nin bir değeridir.
Nasrettin Hoca()nın fıkralarıyla hem eğlendik hem öğrendik.
Akşehir()de Nasrettin Hoca heykeli gördüm.

Şekil 5. 2.sınıf kitabındaki noktalama işareti etkinliği 1 (Çeltik, 2017:104).
Bu etkinlikte verilmesi amaçlanan alt kazanım "Özel adlara getirilen iyelik, durum ve bildirme ekleri kesme işaretiyle ayırır." şeklindedir.

7. Aşağıdaki cümleleri okuyunuz. Cümleleri altlarındaki satırlara uygun noktalama işaretlerini kullanarak yeniden yazınız.

Güzel ülkem Türkiye()de yaşıyorum.
.....
Nasrettin Hoca()nın fıkralarıyla güleriz.
.....
Karagöz()le Hacivat()ın Bursa()da yaşadığı söylenir.
.....
"Düğün Yemeği" metninin yazarı Bestami Yazgan()dir.
.....
Nasrettin Hoca()nın, Akşehir()de dünyaya geldiği tahmin edilmektedir.
.....
.....

Şekil 6. 2.sınıf kitabındaki noktalama işareti etkinliği 2(Çeltik, 2017: 126)

Bu etkinlikte verilmesi amaçlanan alt kazanım "Özel adlara getirilen iyelik, durum ve bildirme ekleri kesme işaretiyle ayırır." şeklindedir.

2.Kitap

Aşağıdaki örnek cümleleri inceleyiniz. Yay ayrıçların "()" içine uygun noktalama işaretlerini koyunuz.

Atatürk bir toplantıya katıldı (.)
Mayıs yılın 5(.) ayıdır.
Atatürk, vatanını ve milletini çok severdi ()
Kitabın 4 () temasını okuyoruz.
Atatürk, 19 Mayıs'ta Samsun'a çıktı ()

Şekil 7. 2.Sınıf kitabındaki noktalama işareti etkinliği 3(Çeltik, 2017: 138).

Bu etkinlikte verilmesi amaçlanan alt kazanımlar “Cümlelerin sonunda nokta kullanır. Sayılardan sonra sıra bildirmek için nokta kullanır.” şeklindedir.

5. Aşağıdaki cümleleri okuyunuz. Noktanın kullanıldığı yerlere örnek cümleler yazınız.

<ul style="list-style-type: none">• Cümlelerin sonuna nokta konur.• Sıra bildiren sayılardan sonra nokta konur.
--

Şekil 8. 2.sınıf kitabındaki noktalama işareti etkinliği 4 (Çeltik, 2017: 155).

Bu etkinlikte verilmesi amaçlanan alt kazanımlar “Cümlelerin sonunda nokta kullanır. Sayılardan sonra sıra bildirmek için nokta kullanır.” şeklindedir.

6. Aşağıdaki cümlelerde parantezlerin içine uygun noktalama işaretlerini koyunuz.

- Kim güzel şiir okur ()
- “Gözüm Arkamda Kalmayacak” metnini dinlemek çok zevkliydi ()
- Atatürk kime soru sordu ()
- Atatürk’ün kişilik özelliklerini biliyor musunuz ()
- Neden yazdıklarını kontrol etmiyorsun ()
- Millî Mücadele ile ilgili araştırma yapıyorum ()

Şekil 9. 2.sınıf kitabındaki noktalama işareti etkinliği 5 (Çeltik, 2017: 156).

Bu etkinlikte verilmesi amaçlanan alt kazanımlar “Cümlelerin sonunda nokta kullanır. Soru eki veya soru sözü içeren cümle veya sözcüklerin sonunda soru işareti kullanır.” şeklindedir.

Cümlelerde parantezlerin “()” içine uygun noktalama işaretlerini koyunuz.

<ul style="list-style-type: none">• Enerji Tasarrufu Haftası programında Elif () Çiğdem () Zeynep ve Ahmet görev aldı.• İş yerlerinde () evlerde () arabalarda () yollarda ve okullarda elektrik kullanılır.
--

Şekil 10. 2.sınıf kitabındaki noktalama işareti etkinliği 6 (Çeltik, 2017: 178).

Bu etkinlikte verilmesi amaçlanan alt kazanım “Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasında virgül kullanılır.” şeklindedir.

Cümlelerde parantezlerin “()” içine uygun noktalama işaretlerini koyunuz.

Aaa () Göl dolup taşmış ()

Tüh () Keşke tutumlu olsaydım ()

Şekil 11. 2.sınıf kitabındaki noktalama işareti etkinliği 7 (Çeltik, 2017: 182).

Bu etkinlikte verilmesi amaçlanan alt kazanımlar “Cümlenin sonunda nokta kullanır.Sevinç, kıvanç, acı, korku, şaşma gibi duyguları anlatan cümle veya ibarelerin sonunda ünlem işareti kullanır.” şeklindedir.

10. Aşağıdaki cümlelerde parantezlerin içine uygun noktalama işaretlerini koyunuz.

Çiftçiler sofralarımızın ekmeğini () meyvesini () sebzesini üretirler ()

Giysilerimizin ham maddesi pamuk () ipek ve yündür ()

Eyvah () Keloğlan, sihirli taşı suya düşürdü ()

Şekil 12. 2.sınıf kitabındaki noktalama işareti etkinliği 8(Çeltik, 2017: 190).

Bu etkinlikte verilmesi amaçlanan alt kazanımlar “Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasında virgül kullanır. Cümlenin sonunda nokta kullanır.Sevinç, kıvanç, acı, korku, şaşma gibi duyguları anlatan cümle veya ibarelerin sonunda ünlem işareti kullanır.” şeklindedir.

3.Kitap

Cümlelerde parantezlerin “()” içine uygun noktalama işaretlerini koyunuz.

Çikolata () şeker ve yemek yedikten sonra dişlerimi fırçalarım ()

Ah () Ben olmasam Beyza () nın saçları hep dağınık kalırdı ()

Şekil 13. 2.sınıf kitabındaki noktalama işareti etkinliği 9 (Çeltik, 2017: 211).

Bu etkinlikte verilmesi amaçlanan alt kazanımlar “Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasında virgül kullanır.Özel adlara getirilen iyelik, durum ve bildirme ekleri kesme işaretiyle ayırır. Cümlenin

sonunda nokta kullanır. Sevinç, kıvanç, acı, korku, şaşma gibi duyguları anlatan cümle veya ibarelerin sonunda ünlem işareti kullanır.

3.Sınıf

3.Sınıf Türkçe kitabında noktalama işareti etkinlikleri aşağıdaki gibidir.

1.Kitap

6. Etkinlik: Aşağıdaki cümleleri okuyunuz. Nokta (.) işaretinin konulduğu yerleri inceleyiniz. Altındaki bölümde verilen cümlelerde uygun yerlere nokta işareti koyunuz.

Bizi Dr. Mehmet Aslan muayene etti.
Sefa 3. sırada oturuyor.
Babam Alm. ve İng. biliyor.

Akşam eve geldim()
Türk Prof() hastalıktan koruyan bir aşı buldu()
3/A sınıfı okulumuzun 2() katındadır()

Şekil 14.3.sınıf kitabındaki noktalama işareti etkinliği 1 (Palabıyık, İlköğretim Türkçe 3 1. Kitap , 2017: 29).

Bu etkinlikte verilmesi amaçlanan alt kazanımlar “Cümlelerin sonunda nokta kullanır.Sayılardan sonra sıra bildirmek için nokta kullanır. Bazı kısaltmaların sonunda nokta kullanır.” şeklindedir.

2.Kitap

7. Etkinlik: Mehmet, arkadaşı Emre'ye Ay ile ilgili bir tekerleme yazıyor. Ancak tekerlemede noktalama hataları yapıyor. Mehmet'in yaptığı noktalama hatalarını düzelterek yandaki noktalı bölüme yazınız.

AYDEDE

Ay dede (.) ay dede
Evin yok mu (.)
-Yok(,) yok yok (!)
Sana kim bakıyor (.)
Işığın sönerse
Seni kim yakıyor (.)

Şekil 15. 3.sınıf kitabındaki noktalama işareti etkinliği 2 (Palabıyık, 2017: 104).

Bu etkinlikte verilmesi amaçlanan alt kazanımlar “Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasında virgül kullanır. Cümlelerin sonunda nokta kullanır.Soru eki veya soru sözü içeren cümle veya sözcüklerin sonunda soru işareti kullanır.” şeklindedir.

4.Sınıf

4.Sınıf Türkçe kitabında noktalama işareti etkinlikleri aşağıdaki gibidir.

1.Kitap

9. ETKİNLİK Aşağıdaki cümlelerde ünlem işareti (!)'nin kullanım amacını karşılarındaki kutucuklara yazınız.

✓ Yaşasın cumhuriyet! _____

✓ Çocuklar, dinleyin! _____

✓ Sevgili arkadaşlarım! _____

✓ Türk milleti! _____

Şekil 16. 4.sınıf kitabındaki noktalama işareti etkinliği 1 (Bıyıklı ve Öztaş, 2017: 48).

Bu etkinlikte verilmesi amaçlanan alt kazanımlar “Sevinç, kıvanç, acı, korku, şaşma gibi duyguları anlatan cümle veya ibarelerin sonunda ünlem işareti kullanılır.Seslenme, hitap ve uyarı sözlerinden sonra ünlem işareti kullanır.” şeklindedir.

8. ETKİNLİK Aşağıdaki panoda ünlem (!) işareti farklı amaçlarla kullanılmıştır. Ünlem işaretinin kullanım amacını tablodan bulup numaraların karşısına yazınız.

1 Doğa Bize Sesleniyor!	2 Hey Çocuk!
3 Dikkati otl!	4 Doğa yavaş yavaş yok oluyor!
5 Yüksek sesle konuşma!	6 Çocuklar!
7 Aman, yavaş ol!	8 Bu yaptığınız sorumsuzluktan
9 İnsan kardeşlerim, beni de kendinizi de bu korkunç sondan kurtarın!	10 Hemen harekete geçin!

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

8. _____

9. _____

10. _____

- Seslenme ve hitap sözü
- Uyarı sözü
- Antik duygulara dikkat çekme

Şekil 17. 4.sınıf kitabındaki noktalama işareti etkinliği 2 (Bıyıklı ve Öztaş, 2017: 64).

Bu etkinlikte verilmesi amaçlanan alt kazanımlar “Sevinç, kıvanç, acı, korku, şaşma gibi duyguları anlatan cümle veya ibarelerin sonunda ünlem işareti kullanılır.Seslenme, hitap ve uyarı sözlerinden sonra ünlem işareti kullanır.” şeklindedir.

9. Aşağıdaki cümlelerin sonunda uygun noktalama işaretlerini kullanınız.

1. Sakın ha, tenliyken su içme ()
2. Annesinin sağlığında bir düzeltme oldu mu ()
3. Çevreye zarar verenleri uyarıyor musunuz ()
4. Parklardaki ve bahçelerdeki çiçekleri koparmayın ()
5. Binden dağdan aşağıya doğru bir sel inmesin mi ()

Şekil 18. 4.sınıf kitabındaki noktalama işareti etkinliği 3(Bıyıklı ve Öztaş, 2017: 81).

Bu etkinlikte verilmesi amaçlanan alt kazanımlar “Soru eki veya soru sözü içeren cümle veya sözcüklerin sonunda soru işareti kullanılır. Sevinç, kıvanç, acı, korku, şaşma gibi duyguları anlatan cümle veya ibarelerin sonunda ünlem işareti kullanılır.” şeklindedir.

2.Kitap

11. ETKİNLİK Aşağıdaki cümlelerin uygun yerlerinde virgül işareti (,) kullanınız.

Kardeşim ödevlerinde kendisine yardım edip edemeyeceğimi sordu.
Çocuklar bahçedeki ağaçlardan olgun meyveleri topluyorlardı.
Zavallı köpek sahibinin arkasından çaresizce bakakaldı.
Okul hepimizin ikinci evidir.
Yeni komşularımız apartmandaki kurallara uyum sağladılar.
Renkler doğanın bize armağanıdır.
En değerli varlığımız sağlığımızdır.

Şekil 19. 4.sınıf kitabındaki noktalama işareti etkinliği 4(Bıyıklı ve Öztaş, 2017: 93).

Bu etkinlikte verilmesi amaçlanan alt kazanımlar “Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasında virgül kullanılır.Uzun cümlelerde yüklemden uzak düşmüş olan özneyi belirtmek için virgül kullanılır.Bir kelimenin kendisinden sonra gelen kelime veya kelime gruplarıyla yapı ve anlam bakımından bağlantısı olmadığını göstermek ve anlam karışıklığını önlemek için virgül kullanılır.” şeklindedir.

10. ETKİNLİK Aşağıdaki cümlelerin uygun bölümünü parantez işareti "()" ile gösteriniz.

Okulumuzda kız ve erkek öğrenciler aynı armayı mavi - lacivert takar.
Çocuk yetiştiği ortamın aile, okul, çevre özelliklerini alarak büyür.
Türkiye Atatürk'ün barış anlayışını yurt içinde ve yurt dışında barış bugün de sürdürmektedir.
Babaannem mektepli okullu olmakla övünürdü.
Kişi kendine saygısını öz saygı yitirmemelidir.

Şekil 20. 4.sınıf kitabındaki noktalama işareti etkinliği 5(Bıyıklı ve Öztaş, 2017: 99).

Bu etkinlikte verilmesi amaçlanan alt kazanım “Cümledeki anlamı tamamlayan ve cümlenin dışında kalan ek bilgiler için parantez kullanılır.” şeklindedir.

8. ETKİNLİK

Aşağıdaki fıkrayı okuyunuz. Fıkranın uygun yerlerinde uzun çizgi işaretini (—) kullanınız.

İki ünlü cimri yolda karşılaştılar. Biri diğerine sordu:
İyi günler arkadaşım. Yemek yemediniz herhâlde?
Ne yazık ki yedim.
Çok yazık. Ben de size nefis bir yemek ikram edecektim.
Doğrusu üzüldüm. Siz herhâlde yemek yediniz değil mi?
Hayır, yemedim.
Çok yazık oldu. Ben de size köpüklü bir kahve ikram edecektim.

Şekil 21. 4.sınıf kitabındaki noktalama işareti etkinliği 6(Bıyıklı ve Öztaş, 2017: 112).

Bu etkinlikte verilmesi amaçlanan alt kazanım “Yazıda satır başına alınan konuşmaları göstermek için konuşma çizgisi kullanır.” şeklindedir.

8. ETKİNLİK

Aşağıdaki cümlelerin uygun yerlerinde tırnak işaretini (“ ”) kullanınız.

Annem Gecikmeden eve gel. dedi.
Atalarımız Turizm bacasız sanayidir. der.
Şoför yolculara İlerleyin! İlerleyin! diye bağıyordu.
Kimse Ben hatalıyım. demek istemiyor.

Şekil 22. 4.sınıf kitabındaki noktalama işareti etkinliği 7(Bıyıklı ve Öztaş, 2017: 142).

Bu etkinlikte verilmesi amaçlanan alt kazanım “Başka bir kimseden veya yazıdan olduğu gibi aktarılan sözleri tırnak içine alır.” şeklindedir.

3.Kitap

7. ETKİNLİK

a. Aşağıdaki noktalı yerlere uygun kısaltmaları ve noktalama işaretlerini kullanarak ev adresinizi yazınız.

b. Aşağıdaki cümleleri uygun ekler getirerek tamamlayınız.

Şirket 7..... fabrikasını açıyor.
Şair ölümünün 100..... yılında törenlerle anılıyor.
Haftaya IBMM..... gidiyoruz.
IDK..... yayınlarını takip ediyorum.

c. Aşağıda araç () ile gösterilen yerlere uygun noktalama işareti koyunuz.

Yabancı dil dersinde Türkçe () İngilizce sözlük kullanıyoruz.
Yolculuk gidiş () dönüş on iki saat sürdü.

Şekil 23. 4.sınıf kitabındaki noktalama işareti etkinliği 8(Bıyıklı ve Öztaş, 2017: 189).

Bu etkinlikte verilmesi amaçlanan alt kazanımlar “Bazı kısaltmaların sonunda nokta kullanır.Kısaltmalara getirilen ekleri ayırmak için kesme işareti kullanır. Sayılara getirilen ekleri ayırmak için kesme işareti kullanır. Arasında, ve, ile, ila, ...-den ...-e anlamlarını vermek için kelimeler veya sayılar arasında kısa çizdi kullanır.” şeklindedir.

5.Sınıf

5.Sınıf Türkçe kitabında noktalama işareti etkinlikleri aşağıdaki gibidir.

5.ETKİNLİK a) Aşağıda Tekir, noktanın kullanım alanlarıyla ilgili ipuçları vermiştir. Siz de numaralı yerlere noktanın kullanım alanlarını gösteren cümleler yazınız.

TEKİR'İN NOKTA'YI KULLANIŞI

*Benim için
Basittir Nokta.
Çember gibi kıvrırım
Kuyruğumu işine.
Ama bu bir kuraldır.
Tamamlanmış bir cümle
Söylemediysem eğer
İstemesem de
Gezemem böyle.*

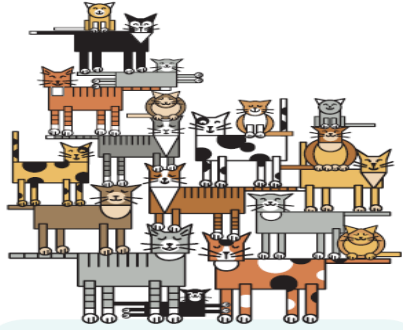
*Söz Doktor Mirnav'dan mı açıldı?
Ya da mektup mu yazıyorum ona?
Doktor Mirnav yerine yazanım:
Dr. Mirnav
Sonra da başlarım sözüme.*

*Bir de sayıların yanına gelirim
Büyümesinler diye.
Ya da inci, inci, üncü, uncu eki alsın diye
Sayılar, durum yanlarında:
1. (Birinci) 2. (ikinci) 3. (Üçüncü) gibi*

*Tarihlerin arasına girerim
Günler aylarla, aylar yıllarla
Karışmasın diye.
12.10.2007'de Dilek İzmir'e gitti.*

*Bir de zaman dilimlerinin
Arasında bulunurum.
Saatler, dakikalar, saniyeler
Birbirinden ayrılınsın diye.
Mehmet 11.30'da uyanmıştı, gibi.*

YALVAÇ URAL

Noktanın kullanımıyla ilgili cümlelerim

1.
2.
3.
4.
5.

b) 1. etkinliğe bakınız. Şair metinde konuşma çizgisinden başka noktalama işareti kullanmamıştır. Metinde nokta kullanılması gereken yerlere nokta(.) koyunuz.

Şekil 24. 5.sınıf kitabındaki noktalama işareti etkinliği 1 (Ağın, Haykır, Kaplan, Kıryar, Tarakcı ve Üstün, 2017: 32).

Bu etkinlikte verilmesi amaçlanan alt kazanımlar “Cümlelerin sonunda nokta kullanır.Sayılardan sonra sıra bildirmek için nokta kullanır.Bazı kısaltmaların sonunda nokta kullanır. Tarihlerin yazılışında gün, ay ve yılı gösteren sayıları birbirinden ayırmak için noktakullanır. Saat ve dakika gösteren sayıları birbirinden ayırmak için nokta kullanır.” şeklindedir.

9.ETKİNLİK

Aşağıda virgülün kullanıldığı yerler ve örnek cümleler verilmiştir. Virgüllerin hangi amaçla kullanıldığını örnekteki gibi eşleştiriniz.

Virgöl (,)

1. Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelimelerin arasına konur.
2. Art arda gelen, birbiri ile bağlantılı cümleleri ayırmak için konur.
3. Anlama güç kazandırmak için tekrarlanan kelimeler arasına konur.
4. Tırnak içinde olmayan alıntı cümlelerden sonra konur.
5. Kendisinden sonraki cümleye bağlı olarak ret, kabul ve teşvik bildiren hayır, yok, evet, peki, pekâlâ, tamam gibi kelimelerden sonra konur.

- 2 Söylemesi kolay, haydi oku da göreyim!
- Yok, yok, yok! Dört yıllık öğrencilik hayatımda böyle ödev görmedim.
- Bilmez miyim oğlum, dedi.
- Hayır, şimdi olmaz Ali.
- Hem de tıpkı Salim Amca, Mehmet Amca, babam, dedem, babaannem ve ablam gibi.

Mehmet Âkif Ersoy
Müze Evi

Şekil 25. 5.sınıf kitabındaki noktalama işareti etkinliği 2 (Ağın ve diğ., 2017: 47).

Bu etkinlikte verilmesi amaçlanan alt kazanımlar “Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasında virgöl kullanır. Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için virgöl kullanır. Anlama güç kazandırmak için tekrarlanan kelimeler arasında virgöl kullanır. Tırnak içinde olmayan alıntı cümlelerinden sonra virgöl kullanır. Kendisinden sonraki cümleye bağlı olarak ret, kabul ve teşvik bildiren hayır, yok, evet, peki, pekâlâ, tamam, olur, hayhay, başüstüne, öyle, haydi, elbette gibi kelimelerden sonra virgöl kullanır.” şeklindedir.

8.ETKİNLİK

a) Aşağıdaki cümlelerde uygun yerlere virgöl koyunuz.

- Samsun Amasya Erzurum Sivas Millî Mücadele’de ön plana çıkan şehirlerimizdendir.
- Mustafa Kemal 27 Aralık 1919’da Ankara’ya geldi halk onu sevinç gösterileri ile karşıladı.
- Evet yurdumuzu korumak için her türlü fedakârlığı yapmalıyız.
- Son düşman askeri ülkemizi terk edene kadar mücadeleye devam edeceğiz dedi.
- Çalışmak çalışmak çalışmak! İhtiyacımız olan tek şey çok çalışmaktır.

b) Virgölün kullanımına örnek iki cümle yazınız.

.....

Şekil 26. 5.sınıf kitabındaki noktalama işareti etkinliği 3 (Ağın ve diğ., 2017: 52).

Bu etkinlikte verilmesi amaçlanan alt kazanımlar “Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasında virgöl kullanır. Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için virgöl kullanır. Anlama güç kazandırmak için tekrarlanan kelimeler arasında virgöl kullanır. Tırnak içinde olmayan alıntı cümlelerinden

sonra virgöl kullanır. Kendisinden sonraki cümleye bağılı olarak ret, kabul ve teşvik bildiren hayır, yok, evet, peki, pekâlâ, tamam, olur, hayhay, başüstüne, öyle, haydi, elbette gibi kelimelerden sonra virgöl kullanır.” şeklindedir.

7.ETKİNLİK a) Aşağıdaki cümleleri inceleyerek soru işaretinin (?) kullanım amaçlarını noktalı yerlere yazınız.

- * Güvercinler, avcının kurduğu tuzaktan nasıl kurtulacaktı?
.....
- * Güvercinlerin başkanı fareye dönerek:
- İsmi?
.....
- * Beydeba MÖ 1. (?) yüzyılda Hindistan’da yaşamış biridir.
.....

b) Okuduğunuz metinde soru işareti (?) bulunan cümleleri bularak aşağıdaki boşluğa yazınız.

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....

Şekil 27. 5.sınıf kitabındaki noktalama işareti etkinliği 4 (Ağın ve diğ., 2017: 76).

Bu etkinlikte verilmesi amaçlanan alt kazanımlar “Soru eki veya soru sözü içeren cümle veya sözcüklerin sonunda soru işareti kullanır. Soru bildiren ancak soru eki veya sözü içermeyen cümlelerin sonunda soru işareti kullanır.Bilinmeyen, kesin olmayan veya şüpheyle karşılanan yer, tarih vb. durumlar için parantez içinde soru işareti kullanır.” şeklindedir.

8.ETKİNLİK

a) Aşağıdaki cümleleri, ünlem işaretinin kullanıldığı yerlere dikkat ederek inceleyiniz ve soruları cevaplayınız.

Beberuhi

1. Neyse efendim, günaydın!

2. İşte böyle demeli ya!

3. Vay benim iki gözüm, candan dostum, şekerden tatlım!

4. Oh, oh! Çok sevindim!

5. Eksik olma Karagöz'üm!

- Hangi cümle/cümlelerde sevinç, kıvanç, acı, korku, şaşma gibi duyguları anlatan ifadeler (ay, of, ah vb.) yer almaktadır?

.....

- Hangi cümle/cümleler sevinç, kıvanç, acı, korku, şaşma gibi duyguları anlatmaktadır?

.....

- Hangi cümle/ cümlelerde seslenme, uyarı anlamı vardır?

.....

b) "Karagöz ile Hacivat - İncelik" metninde ünlem işaretinin kullanıldığı cümleleri belirleyerek altlarını çiziniz.

Karagöz oyunu perdesi

Şekil 28. 5.sınıf kitabındaki noktalama işareti etkinliği 5 (Ağın ve diğ., 2017: 86).

Bu etkinlikte verilmesi amaçlanan alt kazanımlar "Sevinç, kıvanç, acı, korku, şaşma gibi duyguları anlatan cümle veya ibarelerin sonunda ünlem işareti kullanır.Seslenme, hitap ve uyarı sözlerinden sonra ünlem işareti kullanır." şeklindedir.

6.ETKİNLİK

a) Aşağıdaki örneği inceleyiniz. Örnekten hareketle noktalı virgülün niçin kullanıldığını yazınız.

Mimar Sinan Şehzadebaşı, Süleymaniye, Selimiye Camilerini; Büyük Çekmece, Silivri ve Sokollu Mehmet Paşa Köprülerini yapmıştır.

.....

b) Noktalı virgülün yukarıdaki görevini örneklendiren iki cümle yazınız.

1.

2.

Şekil 29. 5.sınıf kitabındaki noktalama işareti etkinliği 6 (Ağın ve diğ., 2017: 127).

Bu etkinlikte verilmesi amaçlanan alt kazanım "Cümle içinde virgüllerle ayrılmış tür veya takımları birbirinden ayırmak için noktalı virgül kullanır." şeklindedir.

5.ETKİNLİK

a) Aşağıdaki paragrafta boş bırakılan yerleri uygun noktalama işaretleri ile doldurunuz.

Çocuklar Kitaplar Arasında Oynasın

O evde iken kitapları teklifsizce karıştırmak bana yasaktı() Fakat babam yokken onları kucak kucağa ortaya yığarak altlarından girer() üstlerinden çıkardım() Pek az sonra fare gibi onları kemirir() gizli gizli resimlerini keser ve boyarken yine fare gibi burnumdan yakalanırdım() Gidiş o gidiş() Onun için uzunca öğretmenlik hayatımda etrafımdakilere tavsiyem daima şu olmuştur() ()Bırakın çocukları() kitaplar arasında oynasınlar()Ne pahasına olursa olsun() () (...)

*Reşat Nuri GÜNTEKİN
(Kısaltılmıştır.)*

Şekil 30. 5.sınıf kitabındaki noktalama işareti etkinliği 7(Ağın ve diğ.,2017: 182).

Bu etkinlikte verilmesi amaçlanan alt kazanımlar “Cümlelerin sonunda nokta kullanır.Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için virgül kullanır. Kendisiyle ilgili açıklama verilecek cümlelerin sonunda iki nokta kullanır. Başka bir kimseden veya yazıdan olduğu gibi aktarılan sözleri tırnak içine alır.” şeklindedir.

6.ETKİNLİK

Aşağıdaki cümlelerde yer alan kısa çizginin ve konuşma çizgisinin kullanım amaçlarını ilgili yerlere yazınız.

Sevgili okuma kitaplarım! O kitaplar, aylara bölünmüştü. Kış aylarına düşen parçalarda kış resimleri vardı.

.....

İhtiyar durmadı, bağırdı:
—Ben Türk'üm oğullar, ben Türk'üm!

.....

Aydın-İzmir karayolu trafiğe kapatıldı.

.....

Şekil 31. 5.sınıf kitabındaki noktalama işareti etkinliği 8 (Ağın ve diğ., 2017: 183).

Bu etkinlikte verilmesi amaçlanan alt kazanımlar “Arasında, ve, ile, ila, ...-den ...-e anlamlarını vermek için kelimeler veya sayılar arasında kısa çizgi kullanır.Satıra sığmayan kelimeler bölünürken satır sonunda kısa çizgi kullanır. Yazıda satır başına alınan konuşmaları göstermek için konuşma çizgisi kullanır.” şeklindedir

8.ETKİNLİK Aşağıdaki paragrafta boş bırakılan yerleri uygun noktalama işaretleri ile doldurunuz.

KİTABA HÜRMET

(...)
İyi kitap yazılması için() iyi dergi çıkması için kötülerinin de bulunması lazımdır() Bilin ki güzel yazı âdeta bir mucizedir fakat bu mucizeyi etrafı hazırlar() Ömrümde kaç kitap okudum bilmiyorum fakat bütün bunlardan belki kırk() elli nihayet yüz tanesi içimde yaşar() Öbürleri() Elbette onların da faydası oldu() onlar da izini bıraktı() Hiçbirini okuduğuma pişman değilim hatta kötü olduğu daha ilk on sayfada anlaşıldığı için attığım kitapları aldığıma da pişman değilim() Aldığı on kitaptan yalnız bir tanesi iyi olan adam bahtiyar sayılır() Kitap alın() okuyun() beğenirseniz devam edersiniz fakat bilin iyiler kötülerin() kötüler iyilerin sayesinde yazıp yayımlanır()
(...)

Nurullah ATAÇ
(Kısaltılmıştır.)

Şekil 32: 5.sınıf kitabındaki noktalama işareti etkinliği 9 (Ağın ve diğ., 2017: 188).

Bu etkinlikte verilmesi amaçlanan alt kazanımlar “Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasında virgül kullanır. Cümlelerin sonunda nokta kullanır.Arasında, ve, ile, ila, ...-den ...-e anlamlarını vermek için kelimeler veya sayılar arasında kısa çizgi kullanır.Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için virgül kullanır. Anlatım olarak tamamlanmamış cümlelerin sonunda üç nokta kullanır.Öğeleri arasında virgül bulunan sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için noktalı virgül kullanır.” şeklindedir.

6.ETKİNLİK a) Aşağıdaki cümleleri köşeli ayraç kullanımına dikkat ederek okuyunuz.

- Halikarnas Balıkçısı [Cevat Şakir Kabaağaçlı (1886-1973)] en güzel eserlerini Bodrum’da yazmıştır.

- Server Bedi [Peyami Safa (1899-1961)] Cingöz Recai karakterine can vermiştir.

b) Yukarıdaki cümlelerde köşeli ayraç hangi amaçla kullanılmıştır? Yazınız.

.....
.....

c) Köşeli ayraç kullanarak iki cümle yazınız.

.....
.....

Şekil 33. 5.sınıf kitabındaki noktalama işareti etkinliği 10 (Ağın ve diğ., 2017: 225).

Bu etkinlikte verilmesi amaçlanan alt kazanım "Ayraç içinde kullanılması gereken durumlarda yay ayraçtan önce köşeli ayraç kullanır.” şeklindedir.

6.Sınıf

6.sınıf Türkçe kitabında noktalama işareti etkinlikleri aşağıdaki gibidir.

6. Etkinlik

Metni okuyarak yay ayraç ile belirtilen yerlere uygun noktalama işaretlerini koyunuz.

Dilin esası() hatta diyebiliriz ki yegâne işlevi insanlar arasında iletişim kurmaktır () Verici ile alıcı arasında mesaj iletme işlevini yerine getirmeyen dil() ancak ölü bir dil olabilir() Dilin bireyler arasındaki iletişimi yerine getirebilmesi() bildirişim teorisinin basit bir kuralına bağlıdır() Verici ile alıcı arasındaki uyumluluk. Bu() bir adamın çevirmeli telefonunun ahizesinden radyo dinleyememesi() radyodan televizyon yayınlarını seyredememesi gibidir()

Prof. Dr. Hayati Develi

Şekil 34. 6.sınıf kitabındaki noktalama işareti etkinliği 1 (Keser, Muştı ve Şengül, 2017: 114).

Bu etkinlikte verilmesi amaçlanan alt kazanımlar “Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasında virgül kullanır.Cümlelerin sonunda nokta kullanır. Uzun cümlelerde yüklemden uzak düşmüş olan özneyi belirtmek virgül kullanır.Özne olarak kullanıldıklarında bu, şu, o zamirlerinden sonra virgül kullanır.” şeklindedir.

4. Etkinlik

a) Okuduğunuz metinden alınan aşağıdaki cümlelerde üç noktanın niçin kullanıldığını yazınız.

- Merhaba Radyo ... dinleyenleri.
- Avrupa, tüketici haklarına çok önem veriyor...
- “Aman boşver. Şimdi bir de bununla mı uğraşacaksın...” diyor.
- Elinde değerli bir kâğıt olur satıcının.
(...)

b) Siz de üç noktanın kullanıldığı farklı cümleler yazınız.

Şekil 35. 6.sınıf kitabındaki noktalama işareti etkinliği 2 (Keser ve diğ, 2017: 161).

Bu etkinlikte verilmesi amaçlanan alt kazanımlar “Kaba sayıldığı için veya bir başka sebepten dolayı açık yazılmak istenmeyen kelime ve bölümlerin yerine üç nokta kullanır. Alıntılarda başta, ortada ve sonda alınmayan kelime veya bölümlerin yerine üç nokta kullanır. Sözün bir yerde kesilerek geri kalan bölümün

okuyucunun hayal dünyasına bırakıldığını göstermek veya ifadeye güç katmak için üç nokta kullanır.” şeklindedir.

7.Sınıf

7.sınıf Türkçe kitabında noktalama işareti etkinlikleri aşağıdaki gibidir.

5. ETKİNLİK

Aşağıdaki bibliyografya örneklerini inceleyerek nokta (.) ve virgölün (,) buradaki kullanımıyla ilgili görevleri yazınız.

Aziz SIVASLIOĞLU, Çocuk Şiirleri, Yıldırım Yayınları, İstanbul, 2003.

Gülten DAYIOĞLU, Canberra, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2001.

Mehmet KAPLAN, Kültür ve Dil, Dergâh Yayınları, İstanbul, 1992.

.....
.....
.....
.....
.....

Şekil 36. 7.sınıf kitabındaki noktalama işareti etkinliği 1 (Yıldırım, 2017: 26).

Bu etkinlikte verilmesi amaçlanan alt kazanım “Kitap, dergi vb.nin künyelerinde yazar, eser, basımevi vb. maddelerden sonra virgöl, sonunda ise nokta kullanır.” şeklindedir.

5. ETKİNLİK

Aşağıdaki metinde bazı yazım yanlışları yapılmıştır. Bu yazım yanlışlarını düzeltme sembollerinden yararlanarak düzeltiniz. Ayrıca belirtilen yerlere uygun noktalama işaretlerini getiriniz.

Aslan, fareyi görünce çok şaşırmiş () Fare şaşkın bakan Aslan'a seslemiş () () lütfen yardım edin bana () Emin olun () iyiliğinizi karşılıksız bırakmam () () Aslan, Fare'nin sözlerine gülmüş () () Senmi () () demiş sonra devam etmiş sözlerine () () Karşılığını ödemeyeceksin diye sana yardım etmeyeceğimi mi sandın () Krallara yakışan karşılık beklemeden yardım etmektir () () Bu sözlerin ardından Fare'yi düştüğü su binikintisinden kurtarmış () Fare teşekkür ederek ayrılmış oradan ()

Şekil 37. 7.sınıf kitabındaki noktalama işareti etkinliği 2 (Yıldırım, 2017: 44).

Bu etkinlikte verilmesi amaçlanan alt kazanımlar “Cümlelerin sonunda nokta kullanılır.Kendisinden sonraki cümleye bağlı olarak ret, kabul ve teşvik bildiren hayır, yok, evet, peki, pekâlâ, tamam, olur, hayhay, başüstüne, öyle, haydi, elbette gibi kelimelerden sonra virgöl kullanılır. Kendisiyle ilgili açıklama verilecek cümlelerin sonunda iki nokta konur.Başka bir kimseden veya yazıdan olduğu gibi aktarılan sözleri tırnak içine alır.

7. ETKİNLİK

Aşağıdaki cümleleri inceleyiniz. Köşeli ayraçın "[]" kullanıldığı cümleleri "X" işareti ile belirtiniz.

- Belçika'nın başkentinde [Brüksel'de] bir toplantı düzenlendi.
- Fatih Rifki Atay, Çankaya, 2. baskı, Bateş, [İstanbul], 1984.
- Noktalama işaretlerinden bazılarını [virgül (,), iki nokta (:), ünlem (!)] yanlış kullanmış.
- Halikarnas Balıkcısı [Cevat Şakir Kabaağaçlı (1886-1973)] en güzel eserlerini Bodrum'da yazmıştır.

Şekil 38. 7.sınıf kitabındaki noktalama işareti etkinliği 3 (Yıldırım, 2017: 58).

Bu etkinlikte verilmesi amaçlanan alt kazanım “Ayaç içinde kullanılması gereken durumlarda yay ayaçtan önce köşeli ayaç kullanır.” şeklindedir.

10. ETKİNLİK

Aşağıdaki cümleleri inceleyiniz. Eğik çizgi (/)'nin buradaki işlevini belirleyerek yazınız. Daha sonra siz de benzer örnekler veriniz.

- <http://tdk.gov.tr>
- Bulut Sokak No.: 24/12 Keçiören-ANKARA
- 15/01/2014

.....

.....

.....

.....

.....

Şekil 39. 7.sınıf kitabındaki noktalama işareti etkinliği 4 (Yıldırım, 2017: 97).

Bu etkinlikte verilmesi amaçlanan alt kazanımlar “Genel ağ adreslerinde eğik çizgi kullanır. Adres yazarken apartman numarası ile daire numarası arasına ve semt ile şehir arasında eğik çizgi kullanır.Tarihlerin yazılışında gün, ay ve yılı gösteren sayıları birbirinden ayırmak için eğik çizgi kullanır.” şeklindedir.

5. ETKİNLİK

Aşağıda üç noktanın (...) bazı görevleri verilmiştir. I. sütunda bulunan örnek cümlelerle, II. sütunda bulunan kuralları eşleştiriniz.

I	II
Mustafa dayı... Mustafa dayı bel..	1. Kaba sayıldığı için veya bir başka sebepten oturu açıklanmak istenmeyen kelime ve bölümlerin yerine konur.
Arabayı p..... herife doğru sürmeye başladı.	2. Alıntılarda; başta, ortada ve sonda alınmayan kelime ve bölümlerin yerine konur.
..... bir müddet sonra çocuk ağlamaya başladı.	3. Ünlem ve seslenmelerde anlatımı pekiştirmek için konur.
Ona bakacak c.... adam, dedi.	
Onu en sonda görmüştüm.	

Şekil 40. 7.sınıf kitabındaki noktalama işareti etkinliği 5 (Yıldırım, 2017: 100).

Bu etkinlikte verilmesi amaçlanan alt kazanımlar “Kaba sayıldığı için veya bir başka sebepten dolayı açık yazılmak istenmeyen kelime ve bölümlerin yerine

üç nokta kullanır. Alıntılarda başta, ortada ve sonda alınmayan kelime veya bölümlerin yerine üç nokta kullanır. Ünlem ve seslenmelerde anlatımı pekiştirmek için üç nokta kullanır.

6. ETKİNLİK
Aşağıdaki ifadelerde yay ayraçlar () hangi amaçla kullanılmış olabilir. Aşağıya yazınız.
O kadar çalışkandı ki (!) bütün dersleri zayıf.
(...) kar taneleri de öyle, hepsinde aynı nakış, hepsinde aynı motif. Aynı olan, üzerindeki imza, hep aynı, kar taneleri yere usul usul iniyor. Paragütler iner gibi (...)
• Yunus Emre (12407-1320) yılları arasında yaşamıştır.
• Bir ayda yirmi kitabı (!) okuduğunu söylemiş.
• Mevlâna Celâleddin Rumi (1207?-1273) gönül mimarlarımızdandır.

.....
.....
.....
.....

7. ETKİNLİK
Aşağıdaki metnin uygun yerlerine yay ayraç getiriniz.
Soylendigine göre dedesi, dönemin ünlü gariblerindenmiş. Kesin olmasa da 1743-1802 yılları arasında yaşadığı söylenir. O kadar güçlüymiş ki! 150 kiloyu bana mısın demeden kaldırmış. Eserinin girişinde Toplumsal sorunlara değindim. ifadesini kullanmış.

8. ETKİNLİK
Aşağıdaki paragrafta bulunan yazım ve noktalama yanlışlarını kırmızı kalemle daire içine alınız. Doğru şeklini verilen noktali yerlere yazınız.

Okulda; mahallade en çok hangi çocuklara kızardık. Dürüstçe yenemediği, kıskandığı arkadaşlarını bizi aşan, aramızda olup biteni iyi bilmeyen kuvvetlere esdirenlere değil mi. Hani şu: "öğretmenim, mehmet sınıfa roman getirdi," veya "şu çocuk bana budala dedi," diyenler. Yazarlar arasında da böylelerini ayırt etmek zormu saniki?

Sabahattin EYÜBOĞLU

.....
.....
.....
.....

Şekil 41. 7.sınıf kitabındaki noktalama işareti etkinliği 6 (Yıldırım, 2017: 117).

Bu etkinlikte verilmesi amaçlanan alt kazanımlar “Cümledeki anlamı tamamlayan ve cümlenin dışında kalan ek bilgiler için parantez kullanır. Yay ayraç içinde bulunan ve yargı bildiren anlatımların sonunda uygun noktalama işareti kullanır. Alıntılarda, alınmayan kelime veya bölümlerin yerine konulan üç noktayı yay ayraç içinde kullanabilir. Bir söze alay, kinaye veya küçümseme anlamı kazandırmak için kullanılan ünlem işareti yay ayraç içinde kullanır. Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasında virgül kullanır. Cümlenin sonunda nokta kullanır. Soru eki veya soru sözü içeren cümle veya sözcüklerin sonunda soru işareti kullanır. Bilinmeyen, kesin olmayan veya şüpheyle karşılanan yer, tarih vb. durumlar için parantez içinde soru işareti kullanır. Kendisiyle ilgili açıklama verilecek cümlenin sonunda iki nokta kullanılır. Başka bir kimseden veya yazıdan olduğu gibi aktarılan sözleri tırnak içine alır.” şeklindedir.

6. ETKİNLİK

a) Aşağıdaki dördüğü okuyunuz. Kesme işareti (') hangi amaçla kullanılmış olabilir? Tahminlerinizi yazınız.

Yüce dağlar, bir sualım var sana;
Aştı m'ola kömür gözüm bağından
Yanılıp derdime derman katarsın
Dünya sele gitti gözüm yaşından

.....
.....
.....
.....
.....

b) Aşağıdaki cümlelerde ünlem işareti niçin kullanılmış olabilir? Tahminlerinizi yazınız.
O kadar az yemek yiyor ki (!) günde beş ekmeği bitiriyor.

.....
.....

Oyle zayıf ki (!) 120 kilodan fazla.

.....
.....

Şekil 42. 7.sınıf kitabındaki noktalama işareti etkinliği 7 (Yıldırım, 2017: 126).

Bu etkinlikte verilmesi amaçlanan alt kazanımlar “Seslerin ölçü ve söyleyiş gereği düştüğünü göstermek için kesme işareti kullanır.Alay, kinaye veya küçümseme anlamı kazandırılmak istenen sözden hemen sonra yay ayrıç içinde ünlem işareti kullanır.” şeklindedir.

7. ETKİNLİK

a) Aşağıdaki dördükte uygun yerlere kesme (') işareti getirerek dördüğü yeniden yazınız.

Kara tren gelmez mi ola,
Dudüğünü çalmaz mı ola,
Gurbet ele yar yolladın,
Mektubunu salmaz mı ola.

.....
.....
.....
.....

b) Aşağıdaki cümlelerin kelimeleri ayrı yazılmıştır. Aynı yazılan bu yerlerden uygun olanına kesme ve ünlem işareti getiriniz.

Denlerine o kadar çok çalışıyor yedi zayıftan aşağı getirmez.

Bunlar okuyacak da adam olacak.

c) Kesme işareti (') ve ünlem işaretinin (!) kullandığı örnek cümleler yazınız.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Şekil 43. 7.sınıf kitabındaki noktalama işareti etkinliği 8 (Yıldırım, 2017: 135).

Bu etkinlikte verilmesi amaçlanan alt kazanımlar “Seslerin ölçü ve söyleyiş gereği düştüğünü göstermek için kesme işareti kullanır.Alay, kinaye veya küçümseme anlamı kazandırılmak istenen sözden hemen sonra yay ayrıç içinde ünlem işareti kullanır.” şeklindedir.

5. ETKİNLİK

Aşağıdaki cümlelerde kısa çizginin hangi anlamlarda kullanıldığını yazınız.
Birinci Dünya Savaşı 1914-1918 yılları arasında olmuştur.

.....
Ankara-Istanbul karayolunda çalışmalar devam ediyor.

.....
Okulumuz, veli-öğrenci diyaloguna önem verir.

.....
Bu kermes Türk-Pakistan Yardımlaşma Derneği tarafından düzenlendi.

.....
İzmir-Istanbul uçak seferleri iptal edildi.

.....
Bu kampa 13-15 yaş grubundan öğrenciler katılabiliyor.

.....
Okulumuzun fen-matematik grubu bir yarışmaya katıldı.

.....
Kayseri-Aksaray arası 300 km'dir.

Şekil 44. 7.sınıf kitabındaki noktalama işareti etkinliği 9 (Yıldırım, 2017: 136).

Bu etkinlikte verilmesi amaçlanan alt kazanım “Arasında, ve, ile, ila, ...-den ...-e anlamlarını vermek için kelimeler veya sayılar arasında kısa çizgi kullanılır.” şeklindedir.

5. ETKİNLİK

Aşağıda verilen bibliyografik künyelere uygun noktalama işaretlerini getiriniz.

Orhan Veli Nasrettin Hoca Hikâyeleri Yapı Kredi Yayınları Ankara 2002

Kulebi Cahit Bütün Şiirleri Adam Yayınları İstanbul 1985

Ahmet İnan Bilim ve Teknik Dergisi Sayı 23 Ankara Mart 2001

Akın Alıcı Hayata Yön Veren Öyküler Epsilon Yayıncılık İstanbul 2000

Karataş Cuma Onitelere Göre Çocuk Şiirleri Antolojisi Assos Yayınları İstanbul 2000

Montaigne Denemeler Cem Yayınevi İstanbul 1996

Necatî Cumalı Ulus Olmak Çağdaş Yayınları İstanbul 1995

Yazım Kılavuzu Türk Dil Kurumu Yayınları Ankara 2005

Şekil 45. 7.Sınıf Kitabındaki Noktalama İşareti Etkinliği 10 (Yıldırım, 2017: 148).

Bu etkinlikte verilmesi amaçlanan alt kazanım “Kitap, dergi vb.nin künyelerinde yazar, eser, basımevi vb. maddelerden sonra virgül, sonunda ise nokta kullanılır.” şeklindedir.

8.Sınıf

7.sınıf Türkçe kitabında noktalama işareti etkinlikleri aşağıdaki gibidir.

4. **Etkinlik:** Aşağıdaki cümlelerde virgölün hangi amaçla kullanıldığını cümlelerin altındaki noktalı yerlere yazınız.

1. Sonra geminin arkasında sallanan sancığı göstererek:

— Şehit olursam bunu üzerime örtün. Vatan al bayrağın dalgalandığı yer değil midir, dedi. (Ömer Seyfettin)

2. Yarı İstanbul'a gideceğiz, dedi.

3. Tamam, ben de sizinle tiyatroya geleyim.

4. Her tarafta kar, kar, kar...
Rüzgârdan iner, kalkar. (Ali Ulvi ELÖVE)

5. Burası, en yakın kasabaya iki gün uzakta, Anadolu'nun çıplak, yolsuz, yıkık bir köyü idi. (Refik Halit KARAY)

6. Selim Dede, uçurumun tepesinde yavruları uçmaya hazırlamak için kolları kanat gibi kullanıyor, hoplayıp zıplayıp çirpiniyordu.

7. Örnek olsun diye, örnek istemez ya, söylüyorum.

8. Sevgili arkadaşım, uzun zamandır sana mektup yazamıyorum.

9. Kutlu, Mustafa, Uzun Hikâye, Dergâh Yayınları, İstanbul, 2012.

Şekil 46. 8.sınıf kitabındaki noktalama işareti etkinliği 1 (Arhan, Başar ve Demirel, 2017: 12).

Bu etkinlikte verilmesi amaçlanan alt kazanımlar “Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasında virgül kullanılır. Uzun cümlelerde yüklemden uzak düşmüş olan özneyi belirtmek için virgül kullanılır. Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için virgül kullanılır. Cümle içinde ara sözleri veya ara cümleleri ayırmak için ara sözlerin veya ara cümlelerin başında ve sonunda virgül kullanılır. Anlama güç kazandırmak için tekrarlanan kelimeler arasında virgül kullanılır. Tırnak içinde olmayan alıntı cümlelerinden sonra virgül kullanılır. Kendisinden sonraki cümleye bağlı olarak ret, kabul ve teşvik bildiren hayır, yok, evet, peki, pekâlâ, tamam, olur, hayhay, başüstüne, öyle, haydi, elbette gibi kelimelerden sonra virgül kullanılır. Kitap, dergi vb. nin künyelerinde yazar, eser, basımevi vb. maddelerden sonra virgül sonunda ise nokta kullanılır.” şeklindedir.

5. **Etkinlik:** Aşağıdaki yay ayrıçlarını içine uygun noktalama işaretlerini koyunuz.

Ezgi() okuldan çıktıktan sonra doğru kütüphaneye gider. Bütün gününü arkadaşları Kağan'ın istediği kitabı bulmak için kütüphanede katalogları taramayla geçirir ama aradığı kitabı bulamaz. Eve geldiğinde Kağan() a İnternette mesaj yazarak haber verir.

Değerli Arkadaşım() bugün kütüphaneye gittim. Benden istediğin kitabı kataloglardan taradım fakat bulamadım. Kütüphane görevlisi()() Kitabı yarın getireyim()() dedi() Mehmet ÖNDER() Aldı Sözü Anadolu() Elips Kitap() İstanbul() 2005() yazılı kâğıdı göreviye verdikten sonra eve dönmek zorunda kaldım. Sormayı nerdeyse unuttuyordum. Yarın okula gelecek misin() Bana acele cevap yaz. Çünkü senden aldığım Uluç Reis() i yarın okula getireyim. Annem() babam() kardeşim de sana selam söylüyorlar. Görüşmek üzere() Hoşça kal.

Şekil 47. 8.sınıf kitabındaki noktalama işareti etkinliği 2 (Arhan ve diğ., 2017: 13).

Bu etkinlikte verilmesi amaçlanan alt kazanımlar “Uzun cümlelerde yüklemden uzak düşmüş olan özneyi belirtmek için virgül kullanır. Özel adlara getirilen iyelik, durum ve bildirme ekleri kesme işaretiyle ayırır. Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasında virgül kullanır. Soru eki veya soru sözü içeren cümle veya sözcüklerin sonunda soru işareti kullanır. Hitap için kullanılan kelimelerden sonra virgül kullanılır. Kitap, dergi vb. nin künyelerinde yazar, eser, basımevi vb. maddelerden sonra virgül sonunda ise nokta kullanır. Kendisiyle ilgili açıklama verilecek cümlenin sonunda iki nokta kullanır. Başka bir kimseden veya yazıdan olduğu gibi aktarılan sözler tırnak içine alır. Anlatım olarak tamamlanmamış cümlelerin sonunda üç nokta kullanır.” şeklindedir.

7. Etkinlik: Aşağıdaki cümlelerde uygun yerlere kısa çizgi kullanınız.

Küçük bir koruluk beş meşe ağacı, üç defne ağacı, birkaç kavak ağacı vadinin yanında bulunuyordu.

Ankara Bursa arası hızlı tren seferleri önümüzdeki yıl başlayacak.

Türkçede “ cı, lık, ılı, sız” ekleriyle birçok kelime türetilebilir.

Kardeşim yıllardan sonra sonunda evine baba ocağına geri dönmüştü.

Osman Çeviksoy’u yaşanan hayatın hikâyecisini yeni yeni tanıyordum.

Kelimeyi vurgulayarak “il köğ re tim” diye hecelerine ayırmıştı.

Bana “yaz ,gör ,sor ,kaz ” fiil köklerinden kelimeler türet.

Şekil 48. 8.sınıf kitabındaki noktalama işareti etkinliği 3 (Arhan ve diğ., 2017: 19).

Bu etkinlikte verilmesi amaçlanan alt kazanımlar “Arasında, ve, ile, ila, ...-den ...-e anlamlarını vermek için kelimeler veya sayılar arasında kısa çizgi kullanır. Cümle içinde ara sözleri veya ara cümleleri ayırmak için ara sözlerin veya ara cümlelerin başında ve sonunda kısa çizgi kullanır. Fiil kök ve gövdelerini

göstermek için kısa çizgi kullanır. Heceleri göstermek için kısa çizgi kullanır. İsim yapma eklerinin başında, fiil yapma eklerinin başında ve sonunda kısa çizgi kullanır.

7. Etkinlik: Aşağıdaki metinde yer alan yay ayraçların içine uygun noktalama işaretlerini yazınız.

Fakat vapur şuraya buraya uğrayıp bir sürü yolcu bıraktıktan sonra sıcak memleketlere yaklaşınca kendisini bir durgunluk aldı() Kalanlar bilmediği bir dilden konuşuyorlardı ve ona İstanbul'daki gibi "Hasan gel!". ()Hasan git() () demiyorlardı() ismi değişik gibi olmuştu() Has-sen şekline girmişti()

Hayfa'ya çıktılar ve onu bir trene koydular()

Artık ana dili büsbütün işitilmez olmuştu() Hasan köşeye büzüldü() bir şeyler soran olsa da susuyordu() yanakları pençe pençe() al al olarak susuyordu() Portakal bahçelerine dalmış() göğsünde bir katılık() gırtlığında lokmasını yutmamış gibi bir sert düğüm() daima susuyordu()

Fakat hem baştan başa çiçek açmış hem yemişlerle donanmış güzel() ıslak bahçeler de tükendi() zeytinlikler de seyrekleşti()

Yamaçlarında keçiler otlayan kuru() yalçın() çatlak() dağlar arasından geçiyorlardı() Bu keçiler kapkara() beneksiz karaydı() tüyleri yeni otomobil boyası gibi aynamsı bir cilayla kızgın güneş altında() pırlı pırlı yanıyordu()

Bunlar da bitti() göz alabilirdiğine uzanan bir düzlüğe çıkmışlardı() ne ağaç vardı ne dere ne ev() Yalnız ara sıra kocaman kocaman hayvanlara rast geliyorlardı() çok uzun bacaklı() çok uzun boylu() sırtları kabarık() kambur hayvanlar trene bakmıyorlardı bile () Ağızlarında beyazımsı bir köpük çiğneyerek dalgın ve küskün arka arkaya() ağır ağır() yumuşak yumuşak iz bırakmadan ve toz çıkarmadan gidiyorlardı()

Refik Halid KARAY

Şekil 49. 8.sınıf kitabındaki noktalama işareti etkinliği 4 (Arhan ve diğ., 2017: 159).

Bu etkinlikte verilmesi amaçlanan alt kazanımlar "Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasında virgül kullanır. Cümlelerin sonunda nokta kullanır. Cümle içinde virgüllerle ayrılmış tür veya takımları birbirinden ayırmak için noktalı virgül kullanır.Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için virgül kullanır. Kendisiyle ilgili açıklama verilecek cümlelerin sonunda iki nokta kullanır. Anlatım olarak tamamlanmamış cümlelerin sonunda üç nokta kullanılır. Başka bir kimseden veya yazıdan olduğu gibi aktarılan sözleri tırnak içine alır." şeklindedir.

Şarkıların öğretim materyali olarak kullanılması

Türkiye’de 2006 yılında ilköğretim programları yapılandırmacı öğrenme yaklaşımına göre yenilenmiştir. Yenilenen ilköğretim programlarında yapılandırmacı öğrenme yaklaşımı benimsenmiştir. Buna göre öğrenci merkezli, etkinlik temelli, dersler arası yatay ve dikey ilişkilendirmelerin dikkate alındığı, öğrencilerin sınıf içi ve sınıf dışı öğrenme deneyimlerini bütünleştirmeye önem verilmiştir(MEB, 2005).

Müziğin okullarda bir öğretim materyali olarak kullanımı son 10 yılda (özellikle okuma, matematik, yabancı dil, sosyal bilgiler gibi derslerde) hızla artmıştır. Şarkıların bir öğretim yöntemi ve/veya öğretim materyali olarak kullanımının önemi yeniden gündeme gelmiştir (Talşık, 2013). Çünkü yapılandırıcı eğitimin dayandığı öğrenci merkezli yaklaşım materyallerin ön plana çıkmasına neden olmuştur.

Şarkıların öğretim materyali olarak kullanılması en çok okuma becerilerini içeren derslerde ele alınmıştır. Bunun nedeni alan yazınında 3 başlıkta ele alınmaktadır. Bu başlıklar aşağıda verilmiştir.

1. Müzik ve Türkçe dersi, işitme ve sesleri algılama temeline dayanmaktadır.
2. Müzik ve Türkçe dersi, seslerin sembollere ya da işaretlere dönüştürme ilkesine dayanmaktadır.
3. Müzik ve Türkçe dersi, iletişim amacı taşımaktadır (Slater, 2005: 49).

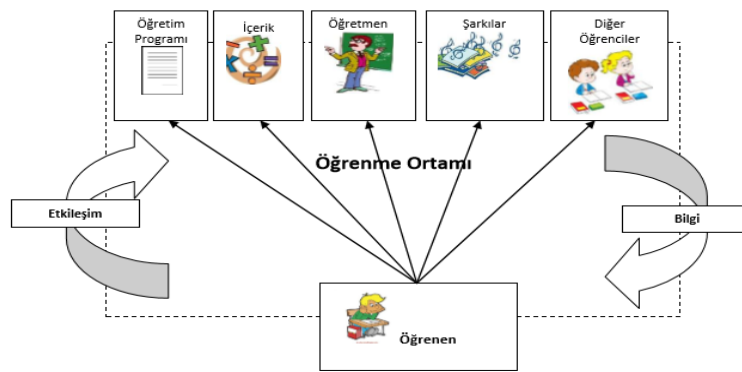
Yazma ve okuma becerilerinde şarkıyı dinlemeden önce, dinlerken ve dinleme esnasında boşluk doldurma ve ardından dinleme yaparak doğruluğunu kontrol etme alıştırmaları yapılarak yazma becerilerinde ilerlemeler sağlanmaktadır. Bu şekilde anlamlı öğrenmeler gerçekleştirilir. Ayrıca bir şarkının dizeleri parçalara ayrılarak öğrencilerden bunları anlamlı bir bütün olacak şekilde birleştirmeleri istenerek okuma becerileri geliştirmektedir (Lems, 1996: 1).

Konuşma becerilerini geliştirmede ise Berk (2008) öğrenciler arasındaki iletişimi arttırdığını ve öğretmen-öğrenci etkileşimini geliştirdiğini belirterek müziğin üretici beceriler üzerindeki etkililiğine dikkat çekmiştir. Nichols (2008) ise şarkıların sözel ifade gücünü arttırarak sosyal iletişimde ilerlemeler sağladığını

belirtmiştir. Genelde zor bir beceri olarak bilinen dinleme becerilerinin ilgi çekici, anlaşılır ve eğlenceli olmasını sağlayan(Neisa, 2008) şarkıları dinleyerek doğal yolla dilde bulunan kısaltmalar kolaylıkla kavranabilmekte ve doğru telaffuz etme yeteneği edinilebileceği belirlenmiştir(Lems, 1996).

Şarkıların dilbilgisi kurallarını ve yapılarını hatırlamayı sağlamasıyla dil bilgisini; endişesiz ve rahat bir ortamla kelimeleri telaffuz etmeyi sağlayarak telaffuz ve fonetiği; hem teorik anlamda hem de günlük yaşamda kullanılan kelimeleri öğrenmeyi ve hatırlamayı kolaylaştırarak kelime öğrenimini geliştirme noktasında önemli etkileri bulunmaktadır. Dil becerilerini geliştirmede önemli etkiye sahip olan şarkılarla öğrenmenin dil öğretim programlarında sistemli ve düzenli bir şekilde kullanılması ve öğretmenlerin bu noktada gerekli hassasiyeti göstererek derslerine şarkıları yerinde, zamanında ve amacına uygun olarak uygulaması gerekmektedir (Batdı ve Semerci, 2012).

Müzik edinilen bilginin kısa zamanda daha kolay özümsemesine ve somutlaştırmasına yardımcı olmaktadır. Bir müzik eserini oluşturan melodi ve ritimlerin beyin ayrı yarım kürelerinde işlenmektedir. Melodilerin baskın bir şekilde beyin sağ yarımküresinde, ritmin ise baskın olarak sol yarım kürede işlendiğini gözlemlemiştir. Özellikle ritimler bilişsel ve yaratıcı becerilerin gelişimini artırırken, melodiler ise problem çözme becerilerin gelişimini artırmaktadır(Overy, et al., 2004).

Şekil 50. Öğrenme ortamı ve öğrenme yaşantısı (Talşık, 2013).

Problem Durumu

Dil bireyler arasındaki anlaşmayı sağlayan en önemli unsurdur. Birbirinden ayrılmayan iki yapıdan oluşur. Bunlardan biri konuşma dili diğeri ise yazı dilidir.

Konuşma dilinin yazıya aktarılmasında belli kurallar uygulanmalıdır. Bu verilmek istenilen mesajın doğru olması bakımından önemlidir. Konuşma dilinde verilmek istenilen düşüncüyü destekleyen jest, mimik, vurgu ve tonlamaların yerini yazı dilinde noktalama işaretleri almaktadır.

Noktalama işaretleri içinde birçok kuralı barındırmaktadır. Bu kurallar akılda kalıcılık açısından bireylerin sıkıntı yaşamamasına ve noktalama işaretlerini kullanmamalarına sebep olmaktadır. Ortaokul düzeyindeki öğrencilerin çalışmaları incelendiğinde bir plan doğrultusunda verilen dil eğitiminde de noktalama işaretlerinin işlevine uygun kullanılmadığı görülmektedir.

Yazı dilinde verilmek istenilen anlamın en iyi şekli alabilmesi için noktalama işaretleri şarkıların ritmik özelliği ile akılda kalıcılığı sayesinde öğretilir. Etkili bir yazılı anlatım için noktalama işaretleri tam ve doğru kullanılmalıdır. Eğlenceli bir sınıf ortamı oluşturan şarkıların eğitim sistemi içerisinde kullanılması gereklidir.

Amaç

Bu araştırmada, şarkıların ritimli ve tekrarlı olma özelliğinin 8. sınıf öğrencilerinin noktalama işaretlerini kullanma becerilerinin geliştirilmesinde etkili olup olmadığını tespit etme amaçlanmıştır.

Önem

Dil bireyler arasında anlaşmayı sağlayan toplumsal bir varlıktır. Birey dil ile çevresiyle etkileşime girer. Dil insanları bir arada tutmasıyla millet olma bilincini güçlendirir. Kültürel öğelerin nesilden nesile aktarılmasında önemli bir vazifeye sahiptir (Yıldırım ve Er, 2013).

Dil; dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin bütünlüğünden oluşmaktadır (Demirel, 2003). Dil becerileri bütüncül olarak gelişim gösterebilirler de her beceri için ayrı eğitim verilmektedir.

Temel dil becerilerinden biri dinlemedir. Dinleme, insanın henüz anne karnındayken kazandığı ilk ve ölmeden önce kaybettiği son dil becerisidir (Maden,2013).Doğumdan önce başlayan, ailede gelişen, okulda devam eden ve hayatın pek çok alanında kullanılan dinleme becerisi, bir bakıma sesleri okuma ve anlamlandırmadır. İnsan ilk olarak anne karnında çevreyi algılar. Çocuk zamanla, gelişigüzel duyduğu bu sesleri bütünleştirerek anadilini kavrar. Böylece ailesi ve okulunun katkılarıyla hayat boyu faydalanacağı dinleme becerisini geliştirmiş olur (Emiroğlu, 2013).

Günümüzde iletişim teknolojisinin gelişmesiyle birlikte insanlar dinleme becerisine daha çok bağımlı hale gelmiştir. İletişim araçları yoluyla insanlar sürekli olarak bir bilgi bombardımanıya karşı karşıyadır. Bu bilgiler arasından kendisine yarayanı ayırt edebilmesi, yanlış yönlendirmenin farkına varması, kişiler arası ve toplumsal uyumu gerçekleştirebilmesi için insanlara iyi bir dinleme eğitimi verilmek gerekmektedir (Doğan, 2007).

2005 yılında uygulamaya konulan Türkçe Öğretim Programı, daha önceki programlarla karşılaştırıldığında dinleme becerisine önem verildiği anlaşılmaktadır. Çünkü dinlemenin bir beceri olduğu ve bu becerinin de diğer beceriler gibi eğitimle geliştirilebileceği kavranmıştır (Yıldırım, 2007; Melanlıoğlu, 2011; Doğan, 2007).

Dinleme becerisinin geliştirilmesi Türkçe öğretim programının temel hedeflerinden biridir. Bu gelişim sürecinde etkili öğrenmeyi sağlayıp öğrencilerin farklı yeteneklerini gösterebilmeleri için aynı ders, aynı ünite, hatta aynı konu içerisinde farklı zeka alanlarına yönelik etkinlikler bir arada yürümelidir. Bu uygulama öğrencilerin derse olan ilgisini arttıracaktır (Aşkar ve Altun, 2006). Bu uygulamada kullanılacak etkili bir teknik de müzik destekli öğretimdir. Çoklu zekâya göre yapılan öğretimde de müziksel/ ritmik zekaya dikkat edilmektedir.

Çocukların ritme duyarlı olduğu düşünüldüğünde şarkılarla dinleme eğitimi vermenin önemi anlaşılabilir. Şarkılar incelendiğinde en önemli özelliklerinin ritmik ve tekrarcı yapıları olduğu görülmektedir. Şarkıların tekrarcı yapısı,

öğrenme etkinliklerine kattıkları neşe ve melodi arasındaki güçlü uyum öğrenmeyi kolaylaştırmaktadır. Herhangi bir bilgi şarkı yoluyla elde edilirse, o bilgi hafızaya daha rahat alınır (Şevik, 2012) .

Çakır (1999)' a göre müzik doğal yollarla dil öğrenmek için mükemmel bir araçtır. Bu şekilde düşünüldüğünde şarkılar güzel materyallerdir. Şarkılar anlaşılabilir, eğlencelidir, özgürdür ve gerçek hayatta ihtiyaç duyabileceğimiz dili içerir. Şarkıların bu özellikleri genellikle yabancı dil eğitiminde kullanılmaktadır.

Yapılması plânlanan bu çalışmada noktalama işaretlerinin şarkıların ritimsel ve tekrarlı yapısıyla öğretime ilişkisi araştırılmıştır. Noktalama işaretleri metinlerde anlamı oluşturmada önemli bir yere sahiptir.

Bu çalışma şarkıların Türkçe kazanımlarının öğretiminde kullanılabilmesi, öğrencilerin noktalama işaretlerini işlevine uygun kullanma becerilerinin geliştirilmesi bakımından önemli olacağı düşünülmektedir.

Problem Cümlesi

Araştırmanın problem cümlesini “Şarkılarla noktalama işareti öğretimi etkinliğinin 8. Sınıf öğrencilerinin noktalama işaretlerini kullanma becerilerine etkisi var mıdır?” sorusu oluşturmaktadır.

Alt Problemler

Şarkılarla noktalama işareti öğretiminde;

1. Öntest sonuçlarının deney ve kontrol grubu arasında anlamlı fark var mıdır?
2. Sontest sonuçlarının deney ve kontrol grubu arasında anlamlı fark var mıdır?
3. Kontrol grubunun öntest-sontest sonuçları arasında anlamlı fark var mıdır?
4. Deney grubunun öntest-sontest sonuçları arasında anlamlı fark var mıdır?
5. Kalıcılık testinin deney ve kontrol grupları arasında anlamlı fark var mıdır?

Sayıtlar

1. Öğrencilerin, araştırmada kullanılacak veri toplama araçlarına gerçek becerilerini yansıtacakları varsayılmıştır.
2. Araştırmanın kontrol edilemeyen değişkenlerinin her iki grubu da (deney ve kontrol) aynı düzeyde etkilediği varsayılmıştır.

Sınırlılıklar

1. Araştırma, seçilecek çalışma grubundaki öğrencilerden toplanan verilerle sınırlıdır.
2. Araştırma, araştırma konusu olan ortaokul Türkçe dersinin 8. sınıf noktalama işaretlerini işlevine uygun kullanabilme becerisi alanı ile sınırlıdır.

İlgili Araştırmalar

Bu bölümde “noktalama işaretleri” ve “şarkıların eğitimdeki yeri” ile ilgili alan yazın taranmış ve bu konularda yapılmış bazı çalışmalara yer verilmiştir. Bu tarama sonucunda şarkıların yabancı dil eğitiminde kullanıldığı; matematik, değerler eğitimi ve okul öncesi eğitiminde ise çok az düzeyde kullanıldığı görülmüştür. Türkçe eğitimi için şarkıların kullanıldığı tek çalışmanın noktalama işaretleri üzerinde yapılan çalışmamızdır.

Noktalama işaretleri ile ilgili bazı araştırmalar:

Kaplan(İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin noktalama işaretlerini kullanmadaki yeterlilikleri üzerine araştırma, 2016) bu araştırmada, Türkçe Öğretim Programında (1-5. sınıf) yer alan noktalama işaretleriyle ilgili kazanımların işlevlerine uygun olarak, farklı etkinliklerle öğrencilerin yeterliliklerini ortaya koymayı amaçlamıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, İlkokul 4. sınıf öğrencilerinden on kız, on erkek olmak üzere toplam yirmi öğrenci oluşturmaktadır. Bu amaç doğrultusunda, nitel araştırma desenlerinden durum çalışması kapsamında öğrencilere on etkinlik on hafta boyunca uygulanmıştır. Ölçütlü etkinliklerde, ölçütsüz etkinliklere göre öğrencilerin daha fazla noktalama işaretini yerinde kullandığı görülmüştür. Buradan hareketle öğrencilerin hazır işlev ve örnek cümle verilen etkinliklerde daha çok doğru yaptıkları, çok fazla

ipucu verilmeyen öğrencilerin, serbest yazması gereken etkinliklerde daha az doğru yaptıkları gözlenmiştir.

Kaya(2016), ortaokul öğrencilerinin noktalama işaretlerini yerinde ve yeterince kullanma bakımından hangi düzeyde olduğunu tespit etmeyi amaçlamıştır. Ortaokul öğrencilerinin noktalama işaretlerini kullanım düzeylerinde, cinsiyete göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını ve Türkçe dersi notu ile noktalama işaretlerini kullanma düzeyleri arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığını tespit etmek de araştırmanın alt amaçlarından. Bu tespitler doğrultusunda noktalama işaretlerinin öğretimine yönelik çeşitli önerilerde bulunulmuştur. Samsun ili Çarşamba ilçesinden Durusu Ortaokulu ve Kızılot Ortaokulu araştırmanın yapılacağı okullar olarak belirlenmiş ve Durusu Ortaokulunun 5, 6, 7 ve 8. sınıflarından otuzar ve Kızılot Ortaokulunun 5, 6, 7 ve 8. sınıflarından otuzar olmak üzere 240 öğrenci çalışmanın örneklemini oluşturmuştur. Araştırmada nokta, virgül, noktalı virgül, ünlem işareti, kesme işareti, soru işareti, üç nokta, iki nokta ve tırnak işaretinin kullanım düzeyleri gözlemlenmiştir. Öğrencilerin sınıf, cinsiyet ve Türkçe dersi notlarını içeren bilgiler paket programı kullanılarak çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda ortaokul öğrencilerinin noktalama işaretlerini kullanma düzeylerinin yeterli seviyede olmadığı görülmüştür. Verilerin cinsiyet değişkenine göre analiz edilmesi sonucunda kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre noktalama işaretlerini kullanmada daha başarılı oldukları ve öğrencilerin Türkçe dersi notları ile noktalama işaretlerini doğru kullanma oranları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir.

İzci(İlköğretim 5. sınıf öğrencilerinin okumaya yönelik tutumları ile noktalama işaretlerini uygulama düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi, 2013) bu çalışmada, ilköğretim 5. sınıf öğrencilerinin İlköğretim 5. Sınıf Türkçe Dersinin Öğretim Programında yer alan noktalama işaretleriyle ilgili kazanımları uygulama düzeyleri ile okumaya yönelik tutumları arasındaki ilişkiyi belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmada, ilköğretim 5. sınıf öğrencilerinin noktalama işaretlerini doğru kullanım düzeyinin düşük olduğu, okumaya yönelik tutumlarının ise yüksek düzeyde olduğu bulunmuştur. Okumaya yönelik tutum düzeyinde kız öğrenciler lehine anlamlı fark tespit edilmiştir. Okumaya yönelik tutumla virgül, ünlem, parantez ve denden işaretlerini kullanım düzeyi arasında

anlamli iliŖki bulunmuŖtur. Nokta, virgöl, ünlem, tırnak, kesme, uzun çizgi ve denden işaretlerinin doğru kullanım düzeyi ile cinsiyet faktörü arasında anlamli bir iliŖki olduğu bulunmuŖtur.

Metin (2012)yaptığı araŖtırmada Kocaeli/Körfez'e göç ile gelmiŖ ilköğretim 6. sınıf öğrencilerin yazım kurallarını ve noktalama işaretlerini uygulama düzeylerini tespit etmek ve tespit edilen sonucu toplumdilbilim ilkeleri ile değerlendirmektedir. Nitel bir çalıŖma olan bu araŖtırmanın katılımcıları 2010-2011 Eğitim-Öğretim Yılı'nda Körfez'de Halide Edip Adivar İlköğretim Okulu, Yavuz Sultan Selim İlköğretim Okulu, Yüzüncü Yıl İlköğretim Okulu, HerekeKışladüzü İlköğretim Okulu'nda 6. Sınıfta okuyan 214 öğrencidir. Gerekli ölçümleri yapmak çeŖitli değerlendirme ölçekleri, veli bilgi formu ve paket program kullanılmıŖtır. Çıkarılan tablolar yorumlanmış, tespit edilen sonuçlar toplumdilbilim ilkeleri açısından değerlendirilmiŖtir. AraŖtırmanın sonunda mevcut durumun iyileŖtirilmesi konusunda sorumluluk alması gereken her makama uygun öneriler bulunulmuŖtur.

Acar(2011) yaptığı çalıŖmada, Ortaokul 9. sınıf ve 11. sınıf öğrencilerinin noktalama işaretleri ve yazım kurallarını kullanma düzeylerini belirlemeyi, karŖılaŖtırmayı ve gelişmenin hangi düzeyde olduğunu tespit etmeyi amaçlamıŖtır. AraŖtırma, betimsel niteliktedir. AraŖtırma evrenini Denizli ili Özel Servergazi Lisesi, örneklemini 9. ve 11. sınıf öğrencileri oluŖturmaktadır. ÇalıŖma için altmış 9. sınıf öğrencisine ve altmış 11. sınıf öğrencisine ikiŖer kompozisyon yazdırılmıŖtır. İlk kompozisyonlarında herhangi bir uyarı yapılmamıŖtır. İkinci kompozisyonda ise özellikle noktalama işaretleri ve yazım kurallarına dikkat etmeleri istenmiŖtir. Buna göre sözlü notu verileceğı vurgulanmıŖtır. Böylelikle bilinçli durumlarda, yapılan yanlış sayılarının azalıp azalmayacağı gözlenmiŖtir. Ayrıca öğrencilerin bu konudaki başarılarına etkisinin olup olmadığını tespit etmek için onlara kitap okuma, süreli yayın takibi, düzenli yazma çalıŖması yapma, yazım kuralları ve noktalama işaretlerinin gerekliliğı ile ilgili sorular yöneltilmiŖtir. Bu uygulama sonucunda öğrencilerin kuralların gerekliliğine inanmalarının ve düzenli okuma-yazma çalıŖmaları yapmalarının noktalama işaretleri ve yazım kurallarını kullanma başarı düzeyine etkisi değerlendirilmiŖtir.

Karabuğa'nın(2011) yaptığı araştırmada, Türkçe öğretmeni adayı birinci sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım çalışmalarında noktalama işaretlerini ve yazım kurallarını kullanabilme düzeyleri incelemiştir. Nicel ve nitel araştırma yöntemi kullanarak verilere ulaşmak için doküman inceleme tekniği; verileri incelemek için ise nicel araştırma tekniklerini kullanılmıştır. 2009-2010 öğretim yılında, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Türkçe Öğretmenliği Bölümünde öğrenim gören farklı sosyoekonomik düzeydeki 131 öğrenci araştırma için örneklem alınmıştır. Yazılı anlatım metinlerinden ve öğrenci anketlerinden elde edilen verilerin analizinde paket program kullanılmıştır. Araştırmanın sonucuna göre öğretmenlere göre öğrenciler, ana dili derslerine karşı yeterli ilgi göstermemektedir. Bu durum, öğrencileri öğretimin her kademesinde dilin işleyişiyle ilgili kurallara karşı ilgisiz kılmaktadır. Bu konuda öğretmenlerin, öğretim sürecinde çoğunlukla sunu ve çözümlene yöntemlerini kullandığı belirlenmiştir. Ana dili derslerinde aynı yöntemlerin kullanılması, dile ve onun kurallarına karşı ilgisizliğin nedeni olabilir.

Karakoyun(2010), ilköğretim 5. sınıf öğrencilerine noktalama işaretlerinin öğretilmesinde Jigsaw I tekniğinin akademik başarıya etkisini belirlemeyi amaçlamıştır. 5. Sınıf Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan noktalama işaretlerinden nokta, virgül, soru işareti, ünlem, konuşma çizgisi, tırnak işareti, iki nokta ve kesme işareti çalışmada öğretilecek noktalama işaretleri olarak belirlenmiştir. Araştırma, 2009-2010 eğitim-öğretim yılının I. döneminde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı, Erzurum il merkezinde bulunan Özel Aziziye İlköğretim Okulu'ndaki 5. sınıf öğrencilerinden toplam 48 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Çalışma grupları geleneksel öğretmen merkezli öğretimin uygulandığı 24 öğrenciden oluşan kontrol grubu ve Jigsaw I tekniğinin uygulandığı 24 öğrenciden oluşan deney grubu olarak rastgele belirlenmiştir. Çalışmada deneysel araştırma modeli olan ön test-son test kontrol gruplu desen esas alınmıştır. Noktalama işaretleri deney grubunda Jigsaw I yöntemine uygun biçimde heterojen olarak oluşturulmuş öğrenci gruplarının üyeleri tarafından paylaştırılmıştır. Kontrol grubunda ise konu anlatımı öğretmen merkezli geleneksel öğretim yöntemine göre yapılmıştır. Araştırmada verilerin elde edilmesi amacıyla deney ve kontrol grubuna ön test ve son test uygulanmıştır. Deneysel çalışma sonrasında deney grubundaki öğrencilerin Jigsaw I yöntemi

hakkındaki görüşlerinin belirlenmesi amacıyla Jigsaw Görüş Ölçeği uygulanmıştır. Elde edilen veriler, Mann Whitney U ve Wilcoxon Z testleri ile analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucunda olarak işbirlikli öğrenme tekniklerinden Jigsaw'ın öğrencilerin noktalama işaretlerine yönelik akademik başarıları üzerinde geleneksel öğretmen merkezli öğretim yöntemine göre daha etkili olduğu bulunmuştur.

Ergin(2009)yaptığı çalışmada, drama yönteminin ilköğretim 8. sınıf öğrencilerinin noktalama işaretlerini etkin ve doğru kullanımına ne ölçüde katkı sağladığını tespit etmeyi amaçlamıştır. Araştırma evrenini Ankara ili, Etimesgut ilçesi, Nasreddin Hoca İlköğretim Okulu 8. sınıf öğrencileri oluşturmuştur. Araştırma örneklemini 30'u deney, 30'u kontrol grubu olmak üzere 60 öğrenciden oluşmuştur. Araştırma kapsamında öncelikle kavramsal çerçeve ve buna bağlı olarak noktalama işaretlerinin eğitim ve öğretimde kullanım farklılıkları üzerinde incelemeler yapılarak elde edilen bilgiler doğrultusunda noktalama işaretlerinin öğretim ve uygulamasında temel yaklaşımlar belirlenmiştir. Bunun yanında drama yöntemi ile ilgili araştırmalar yapılmış ve drama yöntemi ile noktalama işaretleri öğretimi konusunda uygulamalar hazırlanmıştır. Her iki gruba da noktalama işaretleri ile ilgili ön test yapılmıştır. Deney grubuna konu drama yöntemi ile anlatılmış, kontrol grubu ise süreç içinde serbest bırakılmıştır. Daha sonra iki gruba da son test uygulanmıştır. Araştırmanın modeli, Ön-Son Test Kontrol Gruplu Model'dir. Elde edilen verilerin analizinde paket program kullanılmıştır. Sonuç olarak 8. sınıfların Türkçe dersinde dil bilgisi konularının öğretiminde drama yöntemi kullanılmasının öğrencilerin öğrenme düzeylerini olumlu yönde etkileyeceği belirlenmiştir.

Topuz(2008) yaptığı çalışmada, Uşak İli Sivaslı İlçesi 6 ve 7. Sınıf öğrencilerinin noktalama işaretlerini kullanmada bilgi- beceri düzeylerini tespit etmeyi amaçlamıştır. Çalışmada beş okul seçip dokuz noktalama işareti incelemiştir. Çalışma toplam 200 öğrenci üzerinde yapılmış ve belirlenen öğrencilere bilgi-beceri ölçme kriterleri uygulanmıştır. Yapılan çalışma sonunda elde edilen veriler değerlendirilerek bu sınıflardaki öğrencilerin noktalama işaretlerinin kullanımındaki bilgi-beceri düzeyleri ortaya çıkarılmıştır.

Mete(2001) bu çalışmada, ilköğretim okulları 4-8. sınıflarda noktalama işaretlerinin kullanımında bilgi-beceri oranlarını tespit etmeyi amaçlamıştır.

Çalışmasında 5 okul seçmiştir. Bu okullarda 8 noktalama işareti incelemiştir. 250 öğrenci üzerinde yaptığı çalışmada noktalama işaretlerinin bilgi-beceri oranını ölçmek için bilgi-beceri ölçme kriterleri uygulamıştır. Çalışmanın sonunda bu sınıflardaki öğrencilerin noktalama işaretlerinin kullanımındaki bilgi-beceri puanları çıkarılmış, tablolara işlenmiş ve değerlendirme yapılmıştır.

Şarkıların eğitimdeki yeri ile ilgili bazı araştırmalar:

Uysal(2017), yaptığı çalışmada şarkıların dil bilgisi yapılarını öğretme üzerindeki etkilerini araştırmıştır. Araştırma, Çağ Kolejinde eğitim görmekte olan 24 altıncı sınıf öğrenciyle gerçekleştirilmiştir. Gerekli olan veriler şarkı kullanımı hakkındaki bir anket, öğretmen günlüğü ve sınıf içerisinde kayıt edilen videoların kağıda aktarımı sonucunda toplanmıştır. Çalışma bulgularına göre şarkılar, Dil bilgisi öğretimine yardımcı bir araç olarak kullanılabilir. Ayrıca birçok katılımcı şarkıların Dil bilgisi öğretiminde kullanılmasına dair olumlu algılara sahip olduğunu belirtmiştir.

Atılaysaygın (2017) yaptığı çalışmada öğrencilerin şarkılar aracılığı ile nasıl kelime öğrendiklerini ve öğrencilerin şarkılarla kelime öğrenimine nasıl tepki verdiklerini de bulmayı hedeflemiştir. Çalışma yedi aylık bir süreci kapsamaktadır. Çalışma Antakya'da Mehmet Fehmi Çankaya ilkokulunda ikinci sınıf öğrencileri ile yapılmıştır. Çalışma 26 öğrenci üzerinde yapılmıştır. Her bir ayda öğrencilere bir şarkı öğretilmiştir. Çalışma öğretmen günlüğü olarak gözlemlere ve röportajlara dayalı nitel bir çalışmadır. Öğrencilerin şarkıları sevip şarkılar yoluyla rahatlıkla kelime öğrendikleri bulunmuştur. Öğrencilerin kendilerini motive olmuş hissettiği eğlenceli bir çalışmanın ardından öğrendikleri kelimeleri hatırlayabildikleri saptanmıştır.

Topçu (2016)bu araştırmada, ortaokul altıncı sınıf matematik dersinin alan ölçme ve çember konularında şarkılarla yapılan öğretimin, akademik başarı ve kalıcılığa etkisini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma 2014–2015 eğitim öğretim yılında, Bolu ilindeki bir ortaokulun 47 altıncı sınıf öğrencisiyle gerçekleştirilmiştir. Çalışma bir karma yöntem araştırmasıdır ve açıklayıcı desende tasarlanmıştır. Araştırmanın nicel boyutundaki verilerin toplanabilmesi için eşitlenmemiş kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılmıştır. Bunun yanı sıra nitel verilerin toplanmasında, deney grubu öğrencilerinin uygulamaya ait

görüşlerini belirlemek için standartlaştırılmış açık uçlu görüşme yöntemine başvurulmuştur. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen 36 soruluk başarı testi, ön test, son test ve kalıcılık testi olarak kullanılmıştır. 5 hafta süren deneysel uygulama sürecinde deney grubuna 6. sınıf matematik dersi programında bulunan alan ölçme ve çember alt öğrenme alanlarına yönelik söz ve müziği araştırmacı tarafından yazılan şarkılar eşliğinde öğretim yapılmıştır. Kontrol grubu ise mevcut programdaki etkinliklerle öğrenim görmüştür. Araştırma kapsamında elde edilen nicel veriler paket program yardımıyla analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda şarkılarla yapılan öğretimin, mevcut programdaki etkinliklerle yapılan uygulamaya göre hem akademik başarı hem de kalıcılık sağlama konusunda daha etkili olduğu tespit edilmiştir.

Sezer(2015) çalışmada, kültürlerarası iletişime ve etkileşime açık olan şarkıların insan yaşamındaki öneminden hareketle yabancı dil derslerini monotonluktan ve ezbercilikten çıkarıp anlamlı ve davranışsal öğrenmeye yardımcı olmasını sağlamak ve yabancı dil öğretiminde Almanca şarkılar kullanarak bunun sözcük öğretimi ve telaffuz alıştırmalarına etkisini belirlemeyi amaçlamıştır. Burada özellikle sözcük dağarcığını geliştirmede yararlanılabilecek bir yöntem olabileceğini düşünülen şarkıların aynı zamanda telaffuz güçlüklerinin de aşılmasında değerlendirilebileceği amacıylaöntest-son-test kontrol gruplu model kullanılmıştır. Çalışma 2013-2014 eğitim-öğretim yılında Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi 2. sınıf öğrencileriyle 10 hafta süreyle yürütülmüştür. Bu araştırmanın sonucunda elde edilen bulgular, yabancı dil öğretiminde Almanca şarkılar kullanılmasının öğrenci başarısını olumlu yönde etkilediğini ortaya çıkarmıştır.

Aşık(2013), yaptığı çalışmada İngilizce şarkı ve filmlere dayalı, lise öğrencileri için tasarlanmış öğretim etkinlikleri önermek ve bu etkinliklerin 10. sınıf öğrencilerinin İngilizce dinleme becerileri üzerindeki etkisini incelemiştir. 2011-2012 akademik yılı içinde yürütülen bu araştırma için rastlantısal olarak 10. sınıfta okuyan 42 öğrenci seçilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin ön-test ve son-test uygulamaları arasındaki dinleme becerileri gelişimini test etmek amacıyla, araştırmacı tarafından hazırlanan "Öğrencilerin Dinleme Etkinliklerine Olan Yaklaşımlarını Belirleme Değerlendirme Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırma kontrol grupsuz ön-test, son-test model yöntemiyle yürütülmüş; verilerin

analizinde paket programı kullanılmıştır. Araştırmacı tarafından belirlenen ve 8 hafta boyunca uygulanan İngilizce öğretim etkinlikleri öncesinde ve sonrasında yine araştırmacının kendisi tarafından geliştirilen ve uygulanan değerlendirme sonuçlarına göre film ve şarkılara dayalı olarak geliştirilmiş dinleme becerisine yönelik öğretim etkinliklerinin lise öğrencilerinin dinleme becerileri gelişiminin üzerinde anlamlı etkisi vardır.

Nişancı(2013), üniversite seviyesindeki öğrencilerin otantik şarkıları hedef dili öğrenirken kullanmaları hakkındaki görüşlerini saptamayı hedeflemiştir. Ayrıca bu çalışma, öğrencilerin otantik şarkıların öğrencilerin kendilerine güvenmelerine yardımcı olup olmadığını ve bu dersler sayesinde daha çok kendi kendilerine çalışma gerektiren görevlere yönelik yönelmediklerini ortaya koymayı hedeflemiştir. Kuzey Irak'taki bir üniversitenin hazırlık okulundaki bütün öğrenciler beş hafta boyunca haftada bir kez iki saatlik şarkı dersleri almıştır. Beşinci dersten sonra 103 öğrenciye 20 maddelik bir anket verilmiştir. Anketteki maddeler öğrencilerin şarkı derslerinin akademik başarılarına ve duygularına olan etkilerine yönelik algıları ile ilgilidir. Ayrıca özgüvenleri ve otonomileri (kendi öğrenmesinin sorumluluğunu üstlenme) üzerine etkileri sorgulayan maddeleri de kapsamaktadır. Aynı grup içindeki atmış öğrenciye farklı açık uçlu sorular da sorulmuştur. Araştırmacı sınıf işleyişini daha iyi açıklayabilmek için ayrıca gözlem notları tutmuştur. Toplanan veriler paket programı vasıtasıyla analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucu öğrencilerin otantik İngilizce şarkılara dayalı derslerin etkilerine karşı akademik ve duygusal konulardaki algılamalarının olumlu olduğunu ortaya koymuştur. Öğrenciler, şarkıların dört ana dil becerisini geliştirmek için faydalı olduğunu ve dersler esnasında kendilerini daha rahat hissettiklerini belirtmişlerdir. Gözlem ve diğer bulgular bize şarkıların birbirini tetikleyen ve birbiriyle bağlantılı faydaları olduğu bilgisini sağlamıştır. Şarkıların kullanımı öğrencilerin özgüvenini arttırmıştır. Öğrencilerin kendi öğrenmelerinin sorumluluğunu almaları konusuna gelince, şarkıların dil sınıflarında kullanılmasının bazı öğrencilerin kendileri ile ilgili hedef belirlemelerine, bireysel öğrenme teknikleri geliştirmelerine ve kendi dil öğrenmelerini değerlendirmelerine yardımcı olmuştur.

Şahin(2008) bu çalışmada şarkıların kullanımının Selçuk Üniversitesi İngilizce hazırlık sınıflarında bir Dil bilgisi yapısının öğretimine etkilerini incelemek

amacıyla yapılmıştır. On altısı deney, on altısı kontrol grubunda olmak üzere otuz iki katılımcı üzerinde incelenmiştir. Her iki gruba da uygulanan ön testin sonuçları, deneye başlamadan önce, öğrenenler arasında önemli bir fark olmadığını göstermiştir. İki haftalık uygulamadan sonra bu gruplara şarkıların sınıfta kullanımının etkilerini görmek amacıyla bir son test yapılmıştır. Ancak, her iki grubun uygulama sonrasında hedef yapıyı tanımada gösterdiği gelişmeye rağmen aralarında önemli bir fark olmadığı görülmüştür. Gecikme (hatırlama) testi sonuçlarında ise iki grup arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermiştir. Deney grubunun seçilen Dil bilgisi yapısını hatırlamada kontrol grubuna göre daha başarılı olduğu görülmüştür. Sonuç olarak, bu çalışmanın bulguları, şarkıların öğrencilerin seçilen Dil bilgisi yapısını tanımalarına önemli bir katkısı olmamasına rağmen, hedef yapı üzerine daha hatırlanabilir bir Dil bilgisi dersi sağladığını göstermiştir.

Kayhan Saka(2008), yaptığı çalışmada müzik ve şarkıların yabancı dil olarak İngilizce derslerindeki pedagojik değerini ve uygunluğunu ortaya koymayı amaçlamıştır. Çalışma aynı zamanda, müzik aktivitelerinin, iletişim becerilerini ve kültürel bilinci arttırmak için sınıfta nasıl uygulanabileceğini göstermeyi amaçlamaktadır. Bu bağlamda, müzik yöntembilim ve teorileri incelenmiş; daha sonra müziğin ve şarkıların yabancı dil sınıfında kullanılma gerekçesi ele alınmıştır. Bu çalışmada, ayrıca, İngilizce ilköğretim programı ile birlikte ilköğretim için hazırlanmış ders kitapları ve izlenceler de incelenmiştir. Çalışmanın son bölümünde ise, dil öğelerini pekiştirme ve sınıflarına değişiklik getirme arayışı içinde olan öğretmenlere örnek şarkı ve aktiviteler önerilmektedir.

İkinci Bölüm

Yöntem

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, kullanılan veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin analizi ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

Araştırmanın modeli

Araştırmada, ortaokul sekizinci sınıf Türkçe dersinde, şarkılarla noktalama işareti öğretme etkinliğinin 8. sınıf öğrencilerinin noktalama işaretlerini kullanma becerisine ve kalıcılığa etkisi sınanmıştır. Bu etkiyi tespit etmek için, öntest-sontest kontrol gruplu yarı deneysel model kullanılmıştır. Deney ve kontrollü öntest ve sontest model, deneysel araştırma modelleri içinde en çok kullanılan klasik bir modeldir. İnsan davranışlarına uygulanabilmesi özelliği nedeniyle, sosyal bilimlerde sıkça başvurulan bir model olarak kabul edilmektedir (Büyüköztürk, 2001). Öntest-Sontest kontrol gruplu modelde, yansız atamayla oluşturulmuş iki grup bulunur. Bunlardan biri deney grubu, öteki kontrol grubu olarak oluşturulur. Her iki grupta da deney öncesinde ve deney sonrasında ölçmeler yapılır (Karasar, 2001).

Araştırmada bağımsız değişkenlerin, bağımlı değişken üzerinde etkili olup olmadığı sorusuna yanıt aranmıştır. Bu amaçla 8.sınıfta yer alan deney ve kontrol gruplarının noktalama işaretleri konusundaki başarıları, şarkılarla noktalama işareti öğretme etkinliği ile ölçülmüş ve kalıcılık testi uygulanmıştır. Uygulama sürecinde sadece deney grubuna her hafta bir noktalama işareti besteletilmiş kontrol grubuna ise geleneksel yöntem uygulanmıştır. Bu uygulamaların yapıldığı araştırma modelinin simgesel görünümü aşağıdaki tabloda belirtilmiştir (Tablo1).

Tablo 2

Araştırma Modelinin Simgesel Görünümü

Gruplar	Yansız Belirleme	Ön Test	Eğitsel İşlem	Son Test	Kalıcılık
G ₁	R	O _{1.1}	X ₁	O _{1.2}	O _{1.3}
G ₂	R	O _{2.1}	X ₂	O _{2.2}	O _{2.3}

G₁: Geleneksel eğitim programının uygulandığı, araştırma sürecince Türkçe derslerinin araştırmacı tarafından verildiği kontrol grubu.

G₂: Şarkılarla noktalama işaretleri etkinliğinin uygulandığı deney grubu.

R: Yansızlık

X₁: Geleneksel Öğretim Yöntemi

X₂: Şarkılarla Noktalama İşaretleri Öğretim Yöntemi

O_{1.1}, O_{2.1}: Ön Test

O_{1.2}, O_{2.2}: Son Test

O_{1.3}, O_{2.3}: Kalıcılık Testi

Çalışma grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Kütahya ili Tavşanlı ilçesi Subaşı Ortaokulu 2014-2015 eğitim öğretim yılında öğrenim gören 8/A ve 8/B sınıfı oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunun belirlenmesinde kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi kullanılmıştır.

Araştırmanın çalışma grubunu 25'i deney grubu 25'i kontrol grubunda olmak üzere toplam 50 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışma grubuna alınan öğrencilerin cinsiyet dağılımı aşağıda gösterilmektedir (Tablo 3).

Tablo 3

Deney Grubu ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Cinsiyetlerine İlişkin Yüzde ve Frekansları

Grup	Erkek		Kız		Toplam
	f	%	f	%	
Deney	13	52	12	48	25
Kontrol	10	40	15	60	25

Tablo 3 incelendiğinde, deney grubunda bulunan 25 öğrencinin 13'ü (%52) erkek, 12'si (%48) kız, kontrol grubunda bulunan 25 öğrencinin ise 10'u (%40) erkek, 15'inin (%60) kız olduğu görülmektedir.

Verilerin toplanması

Veri toplama araçları

Şarkılarla noktalama işareti öğretme etkinliğinin 8. sınıf öğrencilerinin noktalama işaretlerini kullanma becerisine ve kalıcılığa etkisinin araştırıldığı bu çalışmada veri toplama aracı olarak Türkçe dersi noktalama işaretleri kazanımlarını kapsayan akademik başarı testi kullanılmıştır. Ayrıca araştırma sürecinde yapılan çalışmalar ve bunlara yönelik gözlemler not alınmıştır.

Akademik başarı testi

Şarkılarla noktalama işareti öğretme etkinliğinin 8. sınıf öğrencilerinin noktalama işaretlerini kullanma becerisine ve kalıcılığa etkisini belirlemek amacıyla, araştırmanın uygulamasının yapıldığı Türkçe dersi “noktalama işaretleri” konusunu kapsayan başarı testi geliştirilmiştir.

Başarı testi geliştirilirken, öncelikli olarak araştırmanın yapıldığı hedefleri ve konuları kapsayan bir belirtke tablosu hazırlanmıştır (EK-1). Konu ve hedeflerin belirlenmesinde ilk olarak ilköğretim ders kitapları incelenmiştir.

Noktalama işaretleri kazanımları Öğretim Programı’nda (2006) çok genel yargılar halinde verilmektedir: “Yazım ve noktalama kurallarına uyar.”, “Yazdıklarını dil bilgisi, imla ve noktalama kurallarına uygunluk yönünden değerlendirir.”, “Noktalama işaretlerini işlevine uygun olarak kullanır.”, “Noktalama ve yazımla ilgili kuralları metinler üzerinde uygular.”, “Noktalama işaretlerinin yanlış ve eksik kullanımından kaynaklanan hataları düzeltir.” (MEB, 2006: 30). Bu nedenle kitaplardaki etkinliklerin içerdiği alt kazanımlar incelenmiştir. Çalışma takviminde son test Mart ayında olduğu için yıllık planda Mart ayına kadar işlenmesi gereken etkinliklerin alt kazanımları hedef alınmıştır.

Bu etkinliklerde yer alan alt kazanımlar incelendiğinde noktalama işaretleri konusunu ölçmede yeterli olmadığı görülerek Cumhuriyet Dönemi’nde Türkçe Eğitimi için hazırlanan programlar incelenmiştir. Bu programlarda konular, sınıf seviyelerine göre yer almıştır ve Türkçe öğretiminde sözlük ve imla kılavuzları da ders aracı olarak kullanılmıştır. Çalışmada, noktalama işaretlerinin programda ve imla kılavuzlarında işleniş hakkında değerlendirme yapılmıştır.

Tavşanlı ilçesi Milli Eğitim Müdürlüğünden olur alınarak (EK-2) 2014-2015 öğretim yılında Kütahya ili Tavşanlı ilçesi Ressam Abdullah Taktak Ortaokulu'nda öğrenim gören 200 sekizinci sınıf öğrencisi üzerinde pilot uygulaması yapılacak olan başarı testi hazırlanmıştır. Sorular hazırlanırken Türkçe alanında iki uzmandan bir ölçme değerlendirme uzmanından uzman görüşü alınmıştır. Uzmanların görüşleri doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapıldıktan sonra 25 sorudan oluşan başarı testi ön uygulama için hazırlanmıştır (EK-3).Ön uygulama sonucu elde edilen veriler üzerinde madde ve test analizleri yapılmıştır.

Madde analizi kapsamında, her maddenin ayırt edicilik ve güçlük indisleri belirlenmiştir. Ayırt edicilik indisi .30'nin altında madde olmadığı görülmüştür.

Yapılan analizler sonucunda 9'u bilişsel alanın bilgi, 4'ü kavrama, 12'si uygulama olmak üzere 25 soruluk başarı testi oluşmuştur. Testin kapsamında alınan maddelerin güçlük indisleri (pj), ayırt edicilik indisleri (rjx), standart sapmaları (Ss) ve %50'lik alt ve üst gruplar için yapılan t testi sonuçları verilmiştir (Tablo 4).

Tablo 4

Başarı Testi Geçerlik ve Güvenirlik Analizi

Madde No	Maddeyi Cevaplayan Sayısı	Madde Güçlüğü	Madde Ayırıcılığı (Nokta-Çift Serili Korelasyon)	Madde Güvenirliği	Madde Varyansı	Madde S.sapması
	Ij	Pj	Rjx	rj	sj2	Sj
1	117	0,59	0,42	0,21	0,24	0,49
2	99	0,50	0,64	0,32	0,25	0,50
3	108	0,54	0,47	0,24	0,25	0,50
4	94	0,47	0,53	0,26	0,25	0,50
5	86	0,43	0,54	0,27	0,25	0,50
6	119	0,60	0,57	0,28	0,24	0,49
7	85	0,43	0,51	0,25	0,24	0,49
8	98	0,49	0,70	0,35	0,25	0,50
9	117	0,59	0,53	0,26	0,24	0,49
10	110	0,55	0,64	0,32	0,25	0,50
11	89	0,45	0,62	0,31	0,25	0,50
12	110	0,55	0,43	0,21	0,25	0,50
13	115	0,58	0,32	0,16	0,24	0,49
14	107	0,54	0,47	0,24	0,25	0,50
15	119	0,60	0,35	0,17	0,24	0,49
16	115	0,58	0,50	0,25	0,24	0,49

17	89	0,45	0,58	0,29	0,25	0,50
18	91	0,46	0,69	0,34	0,25	0,50
19	116	0,58	0,58	0,28	0,24	0,49
20	87	0,44	0,60	0,30	0,25	0,50
21	94	0,47	0,57	0,28	0,25	0,50
22	117	0,59	0,67	0,33	0,24	0,49
23	117	0,59	0,58	0,29	0,24	0,49
24	100	0,50	0,56	0,28	0,25	0,50
25	91	0,46	0,67	0,33	0,25	0,50

Tablo 4 incelendiğinde maddelerin güçlük indisleri 0,43 ile 0,60 arasında, ayırt edicilik indisleri 0,42 ile 0,70 arasında değişmektedir.

Tablo 5

Noktalama İşaretleri Başarı Testi Analizi Sonuçları

Doğru Cevap Sayısına Göre Betimsel İstatistikler		
Testteki Madde Sayısı	25	
Teste Giren Cevaplayıcı Sayısı	200	
Testin Ortalaması	12,95	
Testin Varyansı	46,99	
Testin Standart Sapması	6,86	
En Yüksek Puan	25,00	
En Düşük Puan	1,00	
Ortanca	14,00	
Ranj	24,00	
Çarpıklık	0,10	Sola Çarpık
Basıklık (Sivrilik)	-1,35	Basık
Bağıl Değişkenlik Katsayısı	52,94	Basık ve heterojen
Kr-20 İç Tutarlılığı	0,91	Yüksek
Kr-21 İç Tutarlılığı	0,90	Yüksek
Ortalamanın Stnd. Hatası	2,11	
Testin Ortalama Ayırıcılığı	6,86	Çok iyi
Testin Ortalama Güçlüğü	0,52	Orta

Tablo 5 incelendiğinde testin ortalama güçlüğü 0,52 düzeyindedir. Bu testin orta güçlükte olduğu görülmektedir. Diğer taraftan mod, medyan, ve aritmetik ortalamanın birbirine yakın olması ise, testin normal dağılım gösterdiği biçiminde yorumlanabilir.

Noktalama işaretleri başarı testinin güvenilirliği KR20 alfa değeri hesaplanarak bulunmuştur. Yapılan işlemler sonucunda KR20 alfa değeri 0,91

olarak bulunmuştur. Bu sonuçlara göre başarı testinin bu araştırmada kullanılabilir düzeyde bir güvenilirliğe sahip olduğu söylenebilir.

Dersin işlenişi

Türkçe ders kitaplarındaki (1-8) etkinlikler incelenip alt kazanımlar oluşturulmuştur. Noktalama işaretlerinin tarihsel gelişimine bakılmış ayrıca imla kılavuzundan yararlanılarak oluşturulan belirtke tablosuna nokta, virgül, noktalı virgül, iki nokta, üç nokta, soru işareti, ünlem işareti, kısa çizgi, uzun çizgi, eğik çizgi, tırnak işareti, yay ayraç, köşeli ayraç ve kesme işareti alınmıştır.

Deney grubu 25 kişidir ve beşer kişilik gruplar oluşturulmuştur. Her gruba kendisini ifade etme yeteneği yüksek olan öğrenci vermeye dikkat edilmiştir.

İlk hafta grupların belirlenmesi ve görev dağılımı için ayrılmıştır. Son hafta ise son test ve son testten 4 hafta sonrası için kalıcılık testi planlanmıştır.

Noktalama işaretleri kurallarının sayısına göre gruplara dağıtılmıştır. Böylece her grubun iki hafta görevi olmuştur. Toplamda 16 haftalık bir süreç planlanmış ve uygulama yapılmıştır.

Tablo 6

Dersin İşlenişinin Haftalara Göre Dağılımı

Haftalar	Gruplar	Noktalama İşaretleri
1. Hafta	Grupların Belirlenmesi Ve Görev Dağılımı	
2. Hafta	1. Grup	Nokta
3. Hafta	2. Grup	Virgül
4. Hafta	3. Grup	Noktalı Virgül
5. Hafta	4. Grup	İki Nokta
6. Hafta	5. Grup	Üç Nokta
7. Hafta	1. Grup	Soru İşareti-Ünlem İşareti
8. Hafta	2. Grup	Kısa Çizgi-Uzun Çizgi
9. Hafta	3. Grup	Eğik Çizgi-Tırnak İşareti
10. Hafta	4. Grup	Yay Ayraç- Köşeli Ayraç
11. Hafta	5. Grup	Kesme İşareti
12. Hafta	Son Test	
16. Hafta	Kalıcılık Testi	

1.Hafta

Gruplar belirlendi ve belirtke tablosu için belirlenen noktalama işaretleri alt kazanımları kurallar halinde çoğaltılarak öğrencilere dağıtıldı. Şarkı sözleri ve kullanılacak fon müzikleri öğrencilere bırakıldı.

Öğrenciler tarafından söz yazma ve beste yapma için serbest zamanları kullanıldı. Şarkıların kayıt altına alınması grupların okul dışında bir araya gelmesiyle yapıldı. Her şarkı için 5 öğrenci görev aldı. Söz yazma ve seslendirme konusunda görev paylaşımı öğrencilere bırakıldı.

2.Hafta

Kontrol ve deney grubuna TDK' dan (2012) alınan "Nokta" işaretinin kuralları tahtaya yazıldı. Düz anlatım yapıldıktan sonra öğrencilerle birlikte noktanın her kuralı için ikişer örnek yazıldı.

Nokta (.)

1. Cümlenin sonunda nokta kullanılır.
2. Bazı kısaltmaların sonunda nokta kullanılır.
3. Sayılardan sonra sıra bildirmek için nokta kullanılır.
4. Bir yazının maddelerini gösteren rakam veya harflerden sonra nokta kullanılır.
5. Tarihlerin yazılışında gün, ay ve yılı gösteren sayıları birbirinden ayırmak için nokta kullanılır.
6. Saat ve dakika gösteren sayıları birbirinden ayırmak için nokta kullanılır.
7. Kitap, dergi vb.nin künyelerinin sonunda nokta kullanılır.
8. Dört ve dörtten çok rakamlı sayılar sondan sayılmak üzere üçlü gruplara ayrılarak yazar ve arada nokta kullanılır.
9. Genel Ağ adreslerinde nokta kullanılır.
10. Matematikte çarpma işareti yerine nokta kullanılır.

Deney grubunun "Nokta" işaretleri ile ilgili şarkı besteleyen öğrenciler şarkı sözlerini tahtaya yansıttılar. Ayrıca fon müziği eşliğinde yaptıkları ses kaydını

tüm gruba dinleterek diğer öğrencilerin şarkıları öğrenmelerini sağladılar ve şarkıyı birlikte ders sonuna kadar söylediler.

Nokta

Seni noktayla çarparım

İki noktayla bölerim

Cümlenin sonunda her zaman yerin vardır senin

Seni kısaltır noktayı koyarım

Seni yazıya döker maddelerim

Sonuna da nokta koyarım

Senin başucundaki saatin noktası olurum

Genel ağ adreslerinde bile koyarım seni

Şaşırtma noktayla beni

Virgül yok nokta konulacak

Bu şarkı burada kapanacak

3. Hafta

Kontrol ve deney grubuna TDK' dan (2012) alınan "Virgül" işaretinin kuralları tahtaya yazıldı. Düz anlatım yapıldıktan sonra öğrencilerle birlikte her kural için ikişer örnek yazıldı.

Virgül (,)

1. Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasında kullanılır.
2. Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için kullanılır.
3. Uzun cümlelerde yüklemden uzak düşmüş olan özneyi belirtmek için kullanılır.
4. Cümle içinde ara sözleri veya ara cümleleri ayırmak için ara sözlerin veya ara cümlelerin başında ve sonunda kullanılır.
5. Anlama güç kazandırmak için tekrarlanan kelimeler arasında kullanılır.
6. Tırnak içinde olmayan alıntı cümlelerinden sonra kullanılır.
7. Konuşma çizgisinden sonraki alıntı cümlesinin bitimine kullanılır.

8. Edebî eserlerde konuşma bölümünden önceki ifadenin sonuna kullanılır.
9. Kendisinden sonraki cümleye bağlı olarak ret, kabul ve teşvik bildiren *hayır, yok, evet, peki, pekâlâ, tamam, olur, hayhay, başüstüne, öyle, haydi, elbette* gibi kelimelerden sonra kullanılır.
10. Bir kelimenin kendisinden sonra gelen kelime veya kelime gruplarıyla yapı ve anlam bakımından bağlantısı olmadığını göstermek ve anlam karışıklığını önlemek için kullanılır.
11. Hitap için kullanılan kelimelerden sonra kullanılır.
12. Sayıların yazılışında kesirleri ayırmak için kullanılır.
13. Kitap, dergi vb.nin künyelerinde yazar, eser, basımevi vb. maddelerden sonra kullanılır.
14. Cümlede anlam karışıklığını önlemek için virgül kullanılır.

Deney grubunun “Virgül” işareti ile ilgili şarkıyı besteleyen öğrencileri şarkı sözlerini tahtaya yansıtılar. Ayrıca fon müziği eşliğinde yaptıkları ses kaydını tüm gruba dinleterek şarkıları diğer öğrencilerin öğrenmelerini sağladılar ve şarkıyı birlikte ders sonuna kadar söylediler.

Virgül

Eş görevli kelimeler arasına konulur
Sıralı cümleleri birbirinden ayırır
Ah ne çektik bu virgülden
Ara sözlerin başına ve sonuna konulur
Tekrarlanan kelimeler arasına konulur
Ah ne çektik bu virgülden
Bibliyografik künyeler arasına konulur
Alıntı cümlelerinin sonuna da konulur
Ah ne çektik bu virgülden
Onay cümlelerinin sonuna da konulur
Sayı yazılışlarında kesirleri ayırır
Ah ne çektik bu virgülden
Hitap cümlelerinin sonuna da konulur
Zamirlerden sonra da kullanılır

Ah ne çektik bu virgülden

4. Hafta

Kontrol ve deney grubuna TDK’ dan (2012) alınan “Noktalı Virgül” işaretinin kuralları tahtaya yazıldı. Düz anlatım yapıldıktan sonra öğrencilerle birlikte her kural için ikişer örnek yazıldı.

Noktalı Virgül (;)

1. Cümle içinde virgüllerle ayrılmış tür veya takımları birbirinden ayırmak için kullanılır.
2. Ögeleri arasında virgül bulunan sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için kullanılır.
3. İki den fazla eş değer ögeler arasında virgül bulunan cümlelerde öznen den sonra noktalı virgül kullanılır.

Deney grubunun “Noktalı Virgül” işareti ile ilgili şarkıyı besteleyen öğrenciler şarkı sözlerini tahtaya yansıttılar. Ayrıca fon müziği eşliğinde yaptıkları ses kaydını tüm gruba dinleterek diğer öğrencilerin şarkıları öğrenmelerini sağladılar ve şarkıyı birlikte ders sonuna kadar söylediler.

Noktalı virgül

Yaz dostum

Virgül yetmediği zaman noktalı virgül konur mu?

Yaz dostum

Virgülle ayrılmış türler için noktalı virgül konur mu?

Yaz tahtaya bir daha

Tut defteri kitabı

Noktalı virgölün bir gün gelir zamanı

5.Hafta

Kontrol ve deney grubuna TDK' dan (2012) alınan "İki Nokta" işaretinin kuralları tahtaya yazıldı. Düz anlatım yapıldıktan sonra öğrencilerle birlikte her kural için ikişer örnek yazıldı.

İki Nokta (:)

1. Kendisiyle ilgili örnek verilecek cümlenin sonunda kullanılır.
2. Kendisiyle ilgili açıklama verilecek cümlenin sonunda kullanılır.
3. Karşılıklı konuşmalarda, konuşan kişiyi belirten sözlerden sonra kullanılır.
4. Edebî eserlerde konuşma bölümünden önceki ifadenin sonunda kullanılır.
5. Genel Ağ adreslerinde kullanılır.
6. Matematikte bölme işareti olarak kullanılır.

Deney grubunun "İki Nokta" işareti ile ilgili şarkıyı besteleyen öğrenciler şarkı sözlerini tahtaya yansıttılar. Ayrıca fon müziği eşliğinde yaptıkları ses kaydını tüm gruba dinleterek diğer öğrencilerin şarkıları öğrenmelerini sağladılar ve şarkıyı birlikte ders sonuna kadar söylediler.

İki nokta

Yaz dostum

İki nokta olmadan bölme olur mu?

Yaz dostum

İki nokta olmayana örnek denir mi?

Yaz dostum

İki nokta olmadan açıklama olur mu?

Yaz tahtaya bir daha

Tut defteri kitabı

İki noktanın bir gün gelir zamanı

6.Hafta

Kontrol ve deney grubuna TDK' dan (2012) alınan “Üç Nokta” işaretinin kuralları tahtaya yazıldı. Düz anlatım yapıldıktan sonra öğrencilerle birlikte her kural için ikişer örnek yazıldı.

Üç Nokta (...)

1. Anlatım olarak tamamlanmamış cümlelerin sonunda kullanılır.
2. Kaba sayıldığı için veya bir başka sebepten dolayı açık yazılmak istenmeyen kelime ve bölümlerin yerine kullanılır.
3. Alıntılarda başta, ortada ve sonda alınmayan kelime veya bölümlerin yerine kullanılır.
4. Sözün bir yerde kesilerek geri kalan bölümün okuyucunun hayal dünyasına bırakıldığını göstermek veya ifadeye güç katmak için kullanılır.
5. Ünlem ve seslenmelerde anlatımı pekiştirmek için kullanılır.
6. Karşılıklı konuşmalarda, yeterli olmayan, eksik bırakılan cevaplarda kullanılır.

Deney grubunun “Üç Nokta” işareti ile ilgili şarkıyı besteleyen öğrenciler şarkı sözlerini tahtaya yansıttılar. Ayrıca fon müziği eşliğinde yaptıkları ses kaydını tüm gruba dinleterek diğer öğrencilerin şarkıları öğrenmelerini sağladılar ve şarkıyı birlikte ders sonuna kadar söylediler.

Üç nokta

Üç nokta tamamlanmamış cümlelerin sonuna konur,

üç nokta.

Ünlem ve seslenmelerde anlatımı pekiştirmek için konur, üç nokta.

Açıklanmak istenmeyen bölümlerin yerine konur,

üç nokta.

Alıntılarda basta, ortada, sonda kelimelerin yerine konur, üç nokta.

Konur Üç Nokta

Konur Üç Nokta

Karşılıklı konuşmalarda, yeterli olmayan cevaplarda kullanılır.

Sözün bir yerde kesilerek okuyucunun dünyasına bırakılır.

Konur Üç Nokta

7.Hafta

Kontrol ve deney grubuna TDK' dan (2012) alınan “Soru İşareti ve Ünlem İşareti ”ninkuralları tahtaya yazıldı. Düz anlatım yapıldıktan sonra öğrencilerle birlikte her kural için ikişer örnek yazıldı.

Soru İşareti (?)

1. Soru eki veya sözü içeren cümle veya sözlerin sonunda kullanılır.
2. Soru bildiren ancak soru eki veya sözü içermeyen cümlelerin sonunda kullanılır.
3. Bilinmeyen, kesin olmayan veya şüpheyle karşılanan yer, tarih vb. durumlar için kullanılır.

Ünlem (!)

1. Sevinç, kıvanç, acı, korku, şaşma gibi duyguları anlatan cümle veya ibarelerin sonunda kullanılır.
2. Seslenme, hitap ve uyarı sözlerinden sonra kullanılır.
3. Alay, kinaye veya küçümseme anlamı kazandırılmak istenen sözden hemen sonra yay ayraç içinde ünlem işareti kullanılır.

Deney grubunun “Soru İşareti ve Ünlem İşareti” ile ilgili şarkıyı besteleyen öğrenciler şarkı sözlerini tahtaya yansıttılar. Ayrıca fon müziği eşliğinde yaptıkları ses kaydını tüm gruba dinleterek diğer öğrencilerin şarkılarını öğrenmelerini sağladılar ve şarkıyı birlikte ders sonuna kadar söylediler.

Soru işareti

Bilinmeyen bir şey varsa

Tarih ve benzeri oysa

Hemen gelir yanına

Soru işareti varsa

Cümlede soru eki varsa

Sözcüklerin sonunda da
Yerin vardır burada da
İki şarkının arasında

Ünlem

Sevinç, kıvanç, acı, korku, şaşma

Alay, kinaye veya küçümseme

İşte ünlem işareti

Seslenme, hitap ve uyarı

İşte ünlem işareti

8.Hafta

Kontrol ve deney grubuna TDK' dan (2012) alınan“Kısa Çizgi ve Uzun Çizgi” işaretinin kuralları tahtaya yazıldı. Düz anlatım yapıldıktan sonra öğrencilerle birlikte her kural için ikişer örnek yazıldı.

Kısa Çizgi (-)

1. Satıra sığmayan kelimeler bölünürken satır sonunda kullanılır.
2. Cümle içinde ara sözleri veya ara cümleleri ayırmak için ara sözlerin veya ara cümlelerin başına ve sonunda kullanılır.
3. Kelimelerin kökleri, gövdeleri ve eklerini birbirinden ayırmak için kullanılır.
4. Fiil kök ve gövdelerini göstermek ve çekim eklerinden önce kullanılır.
5. Heceleri göstermek için kullanılır.
6. *Arasında, ve, ile, ila, ...-den ...-e* anlamlarını vermek için kelimeler veya sayılar arasında kullanılır.
7. Matematikte çıkarma işareti olarak kullanılır.
8. Sıfırdan küçük değerleri göstermek için kullanılır.

Uzun Çizgi (—)

1. Yazıda satır başına alınan konuşmaları göstermek için kullanılır.

Deney grubunun “Kısa Çizgi ve Uzun Çizgi” işareti ile ilgili şarkıyı besteleyen öğrenciler şarkı sözlerini tahtaya yansıttılar. Ayrıca fon müziği

eşliğinde yaptıkları ses kaydını tüm gruba dinleterek diğer öğrencilerin şarkıları öğrenmelerini sağladılar ve şarkıyı birlikte ders sonuna kadar söylediler.

Kısa çizgi

Satıra sığmayan o kelimeler bölünürken

Satır sonuna konur biliyorsun değil mi?

Cümle içinde ara sözleri cümleleri belirtmek için konur biliyorsun değil mi?

Kelimelerin kökleri , gövdeleri , ekleri birbirinden ayrılır biliyorsun değil mi?

Fiil kök , gövdelerini

Belirtmek için konur

fiil yapma eklerinin başına ve sonuna

İsim yapma eklerinin yalnız sonuna konur

Arasında anlamı vermek için arasına

Konur iki şeyin biliyorsun değil mi?

Matematikte eksi

Sıfırdan küçük sayı

ları belirtmek için

konur kısa çizgi

Şimdi bu kurallara uyuyorsun değil mi?

Gereken yerlerde koyuyorsun kısa çizgi.

Uzun çizgi

Yazıda satır başına alınan konuşmaları

Yazıda satır başına alınan konuşmaları

Göstermek için kullanılır uzun çizgi

Kullanılır uzun çizgi

9.Hafta

Kontrol ve deney grubuna TDK' dan (2012) alınan "Eğik Çizgi ve Tırnak İşareti" ninkuralları tahtaya yazıldı. Düz anlatım yapıldıktan sonra öğrencilerle birlikte her kural için ikişer örnek yazıldı.

Eğik izgi (/)

1. Dizeler yan yana yazıldığında aralarında kullanılır.
2. Adres yazarken apartman numarası ile daire numarası arasına ve semt ile Şehir arasında kullanılır.
3. Tarihlerin yazılışında gün, ay ve yılı gösteren sayıları birbirinden ayırmak için kullanılır.
4. Dil bilgisinde eklerin farklı biçimlerini göstermek için kullanılır.
5. Genel Ağ adreslerinde kullanılır.
6. Matematikte bölme işareti olarak kullanılır.

Tırnak İŞareti (“ ”)

1. Başka bir kimseden veya yazıdan olduğu gibi aktarılan sözleri tırnak içine alınır.
2. Özel olarak vurgulanmak istenen sözleri tırnak içine alınır.

Deney grubunun “Eğik izgi ve Tırnak İŞareti” ile ilgili Şarkıyı besteleyen ğrenciler Şarkı sözlerini tahtaya yansıttılar. Ayrıca fon müziği eşliğinde yaptıkları ses kaydını tüm gruba dinleterek diğer ğrencilerin Şarkıları öğrenmelerini sağladılar ve Şarkıyı birlikte ders sonuna kadar söylediler.

Eğik izgi

Adreslerde semt ile Şehir arasına

Eğik izgi konur

Matematikte bölme işareti

Fizik, matematik vb. alanlarda

Birimler arası orantıları gösterir

Ayırmak için birbirinden tarihlerde gün, ay, yılı

Tabi bir de kullanılır genel ağ adreslerinde

Dil bilgisinde eklerin farklı biçimlerini

göstermek için

Dizeler yan yana yazıldığında aralarına konur.

Adreslerde semt ile Şehir arasına

Eğik izgi konur

Matematikte bölme işareti

Fizik, matematik vb. alanlarda
Birimler arası orantıları gösterir
Ayırmak için birbirinden tarihlerde gün, ay, yılı
tabi bir de kullanılır genel ağ adreslerinde
Dil bilgisinde eklerin farklı biçimlerini
göstermek için
Dizeler yan yana yazıldığında aralarına konur.

Tırnak işareti

Başka bir kimseden veya yazıdan
Olduğu gibi aktarılan sözler
Tırnak içindeki alıntının
Sonunda işaret nokta, soru işareti,
Ünlem işareti, ve benzeri tırnak içinde kalır
Tırnak içinde kalır
Tırnak içine alınan sözlerden
Sonra gelen ekleri ayırmak için
Kesme işareti kullanılmaz, kullanılmaz
Kesme işareti
Kullanılır, kullanılır tırnak işareti.

10.Hafta

Kontrol ve deney grubunaTDK’ dan (2012) alınan “Yay Ayraç ve Köşeli Ayraç” işaretinin kuralları tahtaya yazıldı. Düz anlatım yapıldıktan sonra öğrencilerle birlikte her kural için ikişer örnek yazıldı.

Yay Ayraç ()

1. Cümledeki anlamı tamamlayan ve cümlenin dışında kalan ek bilgiler için kullanılır.. Yay ayraç içinde bulunan ve yargı bildiren anlatımların sonuna uygun noktalama işaretini kullanılır.
2. Özel veya cins isme ait ek, ayraçtan önce kullanılır.

3. Tiyatro eserlerinde ve senaryolarda konuşanın hareketlerini, durumunu açıklamak ve göstermek için kullanılır.
4. Alıntıların aktarıldığı eseri, yazarı veya künye bilgilerini göstermek için kullanılır.
5. Alıntılarda, alınmayan kelime veya bölümlerin yerine konulan üç nokta, yay ayraç içine alınır.
6. Bir söze alay, kinaye veya küçümseme anlamı kazandırmak için kullanılan ünlem işareti yay ayraç içine alınır.
7. Bir bilginin şüpheyile karşılandığını veya kesin olmadığını göstermek için kullanılan soru işareti yay ayraç içine alınır.
8. Bir yazının maddelerini gösteren sayı ve harflerden sonra kapama ayraç kullanılır.

Köşeli Ayraç ([])

1. Ayraç içinde ayraç kullanılması gereken durumlarda yay ayraçtan önce köşeli ayraç kullanılır.

Deney grubunun “Yay Ayraç ve Köşeli Ayraç” işareti ile ilgili şarkıyı besteleyen öğrenciler şarkı sözlerini tahtaya yansıttılar. Ayrıca fon müziği eşliğinde yaptıkları ses kaydını tüm gruba dinleterek diğer öğrencilerin şarkıları öğrenmelerini sağladılar ve şarkıyı birlikte ders sonuna kadar söylediler.

Yay ayraç

Cümlenin yapısıyla doğrudan doğruya

İlgili olmayan açıklamalar için

Alıntılarda alınmayan kelime için

Yerine kullanılır üç nokta yay ayraç

Bir sözde alay kinaye veya

Küçümseme anlamı kazandırmak için

Kullanılır yay ayraç

Köşeli ayraç

Ayraç içinde ayraç kullanılırsa

Ayraç içinde ayraç kullanılırsa

Oldu mu sana köşeli ayraç

Korkarım valla

Oldu mu sana köşeli ayraç

Ve Subhan Allah

11.Hafta

Kontrol ve deney grubuna TDK' dan (2012) alınan "Kesme İşareti" ninkuralları tahtaya yazılmıştır. Düz anlatım yapıldıktan sonra öğrencilerle birlikte her kural için ikişer örnek yazılmıştır.

Kesme İşareti (')

1. Özel adlara getirilen iyelik, durum ve bildirme ekleri kesme işaretiyle ayrılır.
2. Kişi adlarından sonra gelen saygı ve unvan sözlerine getirilen ekleri ayırmak için kullanılır.
3. Kısaltmalara getirilen ekleri ayırmak için kullanılır.
4. Sayılara getirilen ekleri ayırmak için kullanılır.
5. Belirli bir tarih bildiren ay ve gün adlarına gelen ekleri ayırmak için kullanılır.
6. Seslerin ölçü ve söyleyiş gereği düştüğünü göstermek için kullanılır.

Deney grubunun "Kesme İşareti" ile ilgili şarkıyı besteleyen öğrenciler şarkı sözlerini tahtaya yansıttılar. Ayrıca fon müziği eşliğinde yaptıkları ses kaydını tüm gruba dinleterek diğer öğrencilerin şarkıları öğrenmelerini sağladılar ve şarkıyı birlikte ders sonuna kadar söylediler.

Kesme işareti

Harflerden sonra gelen ekleri ayırmak için konur.

Sayılarla getirilen ekleri ayırmak için konur.

Kısaltmalara getirilen ekleri ayırmak için konur.

Sesleri söyleyiş gereği düşürmek için konur.

Özel adlara getirilen iyelik, durum ve bildirme ekleri kesme işareti ile ayrılır.

Kişi adlarından sonra gelen saygı ve unvan sözlerine gelen ekleri ayırmak için konur.

Belirli bir tarih bildiren, gün adlarına gelen ekleri ayırmak için konur.

12.Hafta

Noktalama işaretlerinin kuralları işlendikten sonra son test yapıldı.

16.Hafta

Son testten dört hafta sonra kalıcılık testi yapıldı.

2.4.Verilerin analizi

Veri toplama araçları ile elde edilen veriler bilgisayar paket programları kullanılarak analiz edilmiştir. Madde analizleri için p, q, p.q, rbis, frekans, yüzde, repeatedosmes analizi yapılmıştır.

Üçüncü Bölüm

Bulgular

Bu bölümde araştırma sorularına ilişkin bulgulara ve yorumlara araştırma sorularının sırası dikkate alınarak yer verilmiştir. Öncelikle oluşturulan başarı testinin madde istatistikleri ve seçenek dağılımları incelenmiştir. Sonrasında ise deney ve kontrol gruplarına uygulanan ön test son test ve kalıcılık testine ilişkin t testi bulguları belirtilmiştir.

Madde istatistikleri

Testin 1. maddesine ilişkin bulgu ve yorumlar

1. Ayşe () () Bu akşam Datça () ya gidiyor musunuz () diye sordu () Yukarıda parantez ile belirtilen boşluklara sırası ile hangi noktalama işaretleri konulmalıdır? A) (:) (-) (‘) (?) (.) B) (-) (‘) (?) (.) (...) C) (:) (-) (‘) (,) (.) D) (,) (“) (‘) (?) (...)
--

Madde 1 için hesaplanan madde istatistikleri ve seçenek dağılımları verilmiştir (Tablo 7).

Tablo 7

1. Maddeye Ait Madde Analizi Tablosu

Madde No	p	q	p.q	rbis	A	B	C*	D
1	0,59	0,40	0,24	0,42	27	30	117	26

Tablo 7 incelendiğinde 1. maddenin madde gücü 0,59 olarak bulunmuştur. Bu madde orta güçlükte bir maddedir. Madde varyansı 0,24'tür. Bu maddeye verilen cevapların heterojen olduğu görülmüştür. Yani öğrenciler bu madde de ölçülen özellik bakımından birbirlerinden farklılık göstermektedir. Maddenin ayırt ediciliği 0,42 olarak hesaplanmıştır. Bu maddenin ayırt ediciliği

pozitifdir. Üst grupta yer alan öğrenciler bu soruya alt gruptaki öğrencilerden daha fazla yanıt vermiştir. 1. maddenin doğru yanıtı C seçeneğidir.

Testin 2. maddesine ilişkin bulgu ve yorumlar

2.GÖREV	NOKTALAMA İŞARETİ
1)Hitap bildiren kelimelerden sonra kullanılır.	VİRGÜL
2)Kendisiyle ilgili örnek verilecek cümlelerin sonunda kullanılır.	NOKTA
3)Anlatım olarak tamamlanmamış cümlelerin sonunda kullanılır.	SORU İŞARETİ
4)Kısaltmalara getirilen ekleri ayırmak için kullanılır.	KISA ÇİZGİ

Yukarıda yapılan görev ve noktalama işareti eşleştirmelerinden hangisi doğrudur ?

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

Madde 2 için hesaplanan madde istatistikleri ve seçenek dağılımları verilmiştir (Tablo 8).

Tablo 8

2. Maddeye Ait Madde Analizi Tablosu

Madde No	p	q	p.q	rbis	A*	B	C	D
2	0,50	0,50	0,25	0,64	99	34	31	32

Tablo 8 incelendiğinde 2. maddenin madde gücü 0,50 olarak bulunmuştur. Bu madde orta güçte bir maddedir. Madde varyansı 0,25'tir. Bu maddeye verilen cevapların heterojen olduğu görülmüştür. Yani öğrenciler bu madde de ölçülen özellik bakımından birbirlerinden farklılık göstermektedir. Maddenin ayırt ediciliği 0,64 olarak hesaplanmıştır. Bu maddenin ayırt ediciliği pozitiftir. Üst grupta yer alan öğrenciler bu soruya alt gruptaki öğrencilerden daha fazla yanıt vermiştir. 2. maddenin doğru yanıtı A seçeneğidir.

Testin 3. maddesine ilişkin bulgu ve yorumlar

3.Kaba sayıldığı için veya bir başka sebepten dolayı açık yazılmak istenmeyen kelime ve bölümlerin yerine kullanılır.

Yukarıda noktalama işaretlerinden hangisinin görevi verilmiştir?

- A) Nokta B) Ünlem C) Üç Nokta D) Soru İşareti

Madde 3 için hesaplanan madde istatistikleri ve seçenek dağılımları verilmiştir (Tablo 9).

Tablo 9

3. Maddeye Ait Madde Analizi Tablosu

Madde No	p	q	p.q	rbis	A	B	C*	D
3	0,54	0,46	0,25	0,47	29	31	108	32

Tablo 9 incelendiğinde 3. maddenin madde güçlüğü 0,54 olarak bulunmuştur. Bu madde orta güçlükte bir maddedir. Madde varyansı 0,25'tir. Bu maddeye verilen cevapların heterojen olduğu görülmüştür. Yani öğrenciler bu madde de ölçülen özellik bakımından birbirlerinden farklılık göstermektedir. Maddenin ayırt ediciliği 0,47 olarak hesaplanmıştır. Bu maddenin ayırt ediciliği pozitifdir. Üst grupta yer alan öğrenciler bu soruya alt gruptaki öğrencilerden daha fazla yanıt vermiştir. 3. maddenin doğru yanıtı C seçeneğidir.

Testin 4. maddesine ilişkin bulgu ve yorumlar

4.

- 1)Tren 9:15'te kalktı.
- 2)Akşam, yine akşam, yine akşam,
Göllerde bu dem kemiş olsam!
- 3) Evet, Türkler geleneklerine bağlı yaşar.
- 4) Adana'ya yarın gideceğim, dedi.

Yukarıda bir öğrencinin noktalama işaretleriyle ilgili yazdığı dört cümle verilmiştir. Bu cümlelerden birinde noktalama yanlışı yapan öğrenci hangisini düzeltmelidir?

A)1 B) 2 C) 3 D) 4

Madde 4 için hesaplanan madde istatistikleri ve seçenek dağılımları verilmiştir (Tablo 10).

Tablo 10

4. Maddeye Ait Madde Analizi Tablosu

Madde No	p	q	p.q	rbis	A*	B	C	D
4	0,47	0,53	0,25	0,53	94	35	31	40

Tablo 10 incelendiğinde 4. maddenin madde güçlüğü 0,47 olarak bulunmuştur. Bu madde orta güçlükte bir maddedir. Madde varyansı 0,25'tir. Bu maddeye verilen cevapların heterojen olduğu görülmüştür. Yani öğrenciler bu madde de ölçülen özellik bakımından birbirlerinden farklılık göstermektedir. Maddenin ayırt ediciliği 0,53 olarak hesaplanmıştır. Bu maddenin ayırt ediciliği pozitifdir. Üst grupta yer alan öğrenciler bu soruya alt gruptaki öğrencilerden daha fazla yanıt vermiştir. 4. maddenin doğru yanıtı A seçeneğidir.

Testin 5. maddesine ilişkin bulgu ve yorumlar

5.Sermet Bey:

-Bu anahtar köşkü de açar, dedi.

Virgülün kullanıldığı yerler dikkate alındığında yukarıdaki cümlede virgül hangi görevde kullanılmıştır?

A)Hitap için kullanılan kelimelerden sonra virgül kullanılmıştır.

B)Cümle içinde arasözleri veya aracümleleri ayırmak için kullanılmıştır.

C) Konuşma bölümündeki ifadenin sonunda kullanılır

D) Sıralı cümleleri ayırmak için kullanılmıştır.

Madde 5 için hesaplanan madde istatistikleri ve seçenek dağılımları verilmiştir (Tablo 11).

Tablo 11

5. Maddeye Ait Madde Analizi Tablosu

Madde No	p	q	p.q	rbis	A	B	C*	D
5	0,43	0,58	0,25	0,54	41	38	86	35

Tablo 11 incelendiğinde 5. maddenin madde güçlüğü 0,43 olarak bulunmuştur. Bu madde orta güçlükte bir maddedir. Madde varyansı 0,25'tir. Bu maddeye verilen cevapların heterojen olduğu görülmüştür. Yani öğrenciler bu madde de ölçülen özellik bakımından birbirlerinden farklılık göstermektedir. Maddenin ayırt ediciliği 0,54 olarak hesaplanmıştır. Bu maddenin ayırt ediciliği pozitifdir. Üst grupta yer alan öğrenciler bu soruya alt gruptaki öğrencilerden daha fazla yanıt vermiştir. 5. maddenin doğru yanıtı C seçeneğidir.

Testin 6. maddesine ilişkin bulgu ve yorumlar

6.	-ler -lar
Yukarıda örnekte çekim eklerinin yazılışı örnekle gösterilmiştir. Çekim eklerinden önce niçin kısa çizgi kullanılmıştır ?	
A) Çekim eklerinden önce özel isim geldiğini gösterir.	
B) Çekim eklerinden önce kelime olduğunu gösterir.	
C) Çekim eklerinden önce birleşik isim geldiğini gösterir.	
D) Çekim eklerinden önce fiilimsi geldiğini gösterir.	

Madde 6 için hesaplanan madde istatistikleri ve seçenek dağılımları verilmiştir.

Tablo 12

6. Maddeye Ait Madde Analizi Tablosu

Madde No	p	q	p.q	rbis	A	B*	C	D
6	0,60	0,40	0,24	0,57	29	119	23	29

Tablo 12 incelendiğinde 6. maddenin madde güçlüğü 0,60 olarak bulunmuştur. Bu madde orta güçlükte bir maddedir. Madde varyansı 0,24'tür. Bu maddeye verilen cevapların heterojen olduğu görülmüştür. Yani öğrenciler bu madde de ölçülen özellik bakımından birbirlerinden farklılık göstermektedir. Maddenin ayırt ediciliği 0,57 olarak hesaplanmıştır. Bu maddenin ayırt ediciliği pozitifdir. Üst grupta yer alan öğrenciler bu soruya alt gruptaki öğrencilerden daha fazla yanıt vermiştir. 6. maddenin doğru yanıtı B seçeneğidir.

3.1.7. Testin 7. maddesine ilişkin bulgu ve yorumlar

VİRGÜL	İKİ NOKTA
EĞİK ÇİZGİ	NOKTA

7. Genel ağ adresi yazmak isteyen bir bilgisayar mühendisi yukarıdaki noktalama işaretlerinden hangisini kullanmamıştır?

A) Virgül B) İki Nokta C) Eğik Çizgi D)Nokta

Madde 7 için hesaplanan madde istatistikleri ve seçenek dağılımları verilmiştir.

Tablo 13

7. Maddeye Ait Madde Analizi Tablosu

Madde No	p	q	p.q	rbis	A*	B	C	D
7	0,43	0,55	0,24	0,51	85	37	39	39

Tablo 13 incelendiğinde 7. maddenin madde güçlüğü 0,43 olarak bulunmuştur. Bu madde orta güçlükte bir maddedir. Madde varyansı 0,24'tür. Bu maddeye verilen cevapların heterojen olduğu görülmüştür. Yani öğrenciler bu madde de ölçülen özellik bakımından birbirlerinden farklılık göstermektedir. Maddenin ayırt ediciliği 0,51 olarak hesaplanmıştır. Bu maddenin ayırt ediciliği pozitifdir. Üst grupta yer alan öğrenciler bu soruya alt gruptaki öğrencilerden daha fazla yanıt vermiştir. 7. maddenin doğru yanıtı A seçeneğidir.

Testin 8. maddesine ilişkin bulgu ve yorumlar

8.Kendisi ile ilgili açıklama verilecek cümlenin sonunda kullanılır.

Yukarıda noktalama işaretlerinden hangisinin görevi verilmiştir?

A)Nokta B) Virgül C) Noktalı Virgül D) İki Nokta

Madde 8 için hesaplanan madde istatistikleri ve seçenek dağılımları verilmiştir.

Tablo 14

8. Maddeye Ait Madde Analizi Tablosu

Madde No	p	q	p.q	rbis	A	B	C	D*
8	0,49	0,51	0,25	0,70	37	31	34	48

Tablo incelendiğinde 8. maddenin madde güçlüğü 0,49 olarak bulunmuştur. Bu madde orta güçlükte bir maddedir. Madde varyansı 0,25'tir. Bu maddeye verilen cevapların heterojen olduğu görülmüştür. Yani öğrenciler bu madde de ölçülen özellik bakımından birbirlerinden farklılık göstermektedir. Maddenin ayırt ediciliği 0,70 olarak hesaplanmıştır. Bu maddenin ayırt ediciliği pozitifdir. Üst grupta yer alan öğrenciler bu soruya alt gruptaki öğrencilerden daha fazla yanıt vermiştir. 8. maddenin doğru yanıtı D seçeneğidir.

Testin 9. maddesine ilişkin bulgu ve yorumlar

9. Agah Sırrı Levent () Türk Dilinde Gelişme ve Sadeleşme Evreleri
() TDK Yayınları () Ankara () 1960 ()

Yukarıdaki bibliyografik künye yazımında parantezle boş bırakılan yerlere aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi kullanılmalıdır?

- A) (.) (.) (.) (.) (...)
B) (,) (,) (,) (,) (.)
C) (,) (,) (,) (,) (...)
D) (-) (-) (-) (-) (.)

Madde 9 için hesaplanan madde istatistikleri ve seçenek dağılımları verilmiştir (Tablo 15).

Tablo 15

9. Maddeye Ait Madde Analizi Tablosu

Madde No	p	q	p.q	rbis	A	B*	C	D
9	0,59	0,40	0,24	0,53	25	117	27	31

Tablo 15 incelendiğinde 9. maddenin madde güçlüğü 0,59 olarak bulunmuştur. Bu madde orta güçlükte bir maddedir. Madde varyansı 0,24'tür. Bu maddeye verilen cevapların heterojen olduğu görülmüştür. Yani öğrenciler bu madde de ölçülen özellik bakımından birbirlerinden farklılık göstermektedir. Maddenin ayırt ediciliği 0,53 olarak hesaplanmıştır. Bu maddenin ayırt ediciliği pozitifdir. Üst grupta yer alan öğrenciler bu soruya alt gruptaki öğrencilerden daha fazla yanıt vermiştir. 9. maddenin doğru yanıtı B seçeneğidir.

Testin 10. maddesine ilişkin bulgu ve yorumlar

29 Mayıs 145329 : 05 : 1453
29 .X . 192324 .Ocak . 1984
10. Yukarıda bir öğrencinin tarihlerin yazımı konusunda yazdığı örnekler verilmiştir. Öğrenci kaç numaralı örneği doğru yazmıştır?
A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

Madde 10 için hesaplanan madde istatistikleri ve seçenek dağılımları verilmiştir (Tablo 16).

Tablo 16

10. Maddeye Ait Madde Analizi Tablosu

Madde No	p	q	p.q	rbis	A*	B	C	D
10	0,55	0,45	0,25	0,64	110	34	28	28

Tablo 16’da incelendiğinde 10. maddenin madde güçlüğü 0,55 olarak bulunmuştur. Bu madde orta güçlükte bir maddedir. Madde varyansı 0,25’tir. Bu maddeye verilen cevapların heterojen olduğu görülmüştür. Yani öğrenciler bu madde de ölçülen özellik bakımından birbirlerinden farklılık göstermektedir. Maddenin ayırt ediciliği 0,64 olarak hesaplanmıştır. Bu maddenin ayırt ediciliği pozitifdir. Üst grupta yer alan öğrenciler bu soruya alt gruptaki öğrencilerden daha fazla yanıt vermiştir. 10. maddenin doğru yanıtı A seçeneğidir.

Testin 11. maddesine ilişkin bulgu ve yorumlar

1) Dört ve dörtten çok rakamlı sayılar senden sayılmak üzere üçlü gruplara ayrılarak yazılır ve araya nokta konur.
2) Matematikte çarpma işareti yerine noktalı virgül kullanılır.
3) Sayıların yazılışında kesirleri ayırmak için virgül kullanılır.
4) Matematikte bölme işareti olarak kısa çizgi kullanılır.
5) Matematikte çıkarma işareti olarak kısa çizgi kullanılır.
6) Sıfırdan küçük değerleri göstermek için kısa çizgi kullanılır.
7) Matematikte bölme işareti olarak eğik çizgi kullanılır.
11. Yukarıda matematikte kullanılan noktalama işaretleri ve görevleri verilmiştir. Bu bilgilerden kaç tanesi doğrudur?
A) 7 B) 6 C) 5 D) 4

Madde 11 için hesaplanan madde istatistikleri ve seçenek dağılımları verilmiştir (Tablo 17).

Tablo 17

11. Maddeye Ait Madde Analizi Tablosu

Madde No	p	q	p.q	rbis	A	B	C*	D
11	0,45	0,55	0,25	0,62	36	35	89	40

Tablo incelendiğinde 11. maddenin madde güçlüğü 0,45 olarak bulunmuştur. Bu madde orta güçlükte bir maddedir. Madde varyansı 0,25'tir. Bu maddeye verilen cevapların heterojen olduğu görülmüştür. Yani öğrenciler bu madde de ölçülen özellik bakımından birbirlerinden farklılık göstermektedir. Maddenin ayırt ediciliği 0,62 olarak hesaplanmıştır. Bu maddenin ayırt ediciliği pozitifdir. Üst grupta yer alan öğrenciler bu soruya alt gruptaki öğrencilerden daha fazla yanıt vermiştir. 11. maddenin doğru yanıtı C seçeneğidir.

Testin 12. maddesine ilişkin bulgu ve yorumlar

- 1) Alb. Ahmet Türk bu akşam seminer veriyor.
- 2) Evimiz 20.'inci sokaktaydı.
- 3) Umduk, bekledik, düşündük.
- 4) O, eski defteri çoktan kapatmış.

12.Tahtaya yazılan yukarıdaki cümlelerden hangisinde noktalama işaretleri doğru kullanılmıştır?

- A) 1,2,3 B) 1,2,4 C) 2,3,4 D) 1,2,3

Madde 12 için hesaplanan madde istatistikleri ve seçenek dağılımları verilmiştir (Tablo 18).

Tablo 18

12. Maddeye Ait Madde Analizi Tablosu

Madde No	p	q	p.q	rbis	A	B	C*	D
12	0,55	0,45	0,25	0,43	32	29	110	29

Tablo 18 incelendiğinde 12. maddenin madde güçlüğü 0,55 olarak bulunmuştur. Bu madde orta güçlükte bir maddedir. Madde varyansı 0,25'tir. Bu maddeye verilen cevapların heterojen olduğu görülmüştür. Yani öğrenciler bu madde de ölçülen özellik bakımından birbirlerinden farklılık göstermektedir. Maddenin ayırt ediciliği 0,43 olarak hesaplanmıştır. Bu maddenin ayırt ediciliği pozitifdir. Üst grupta yer alan öğrenciler bu soruya alt gruptaki öğrencilerden daha fazla yanıt vermiştir. 12. maddenin doğru yanıtı C seçeneğidir.

Testin 13. maddesine ilişkin bulgu ve yorumlar

1- Ankara-İstanbul yolu trafiğe açılmış.
2- Dur ! yolcu.
3- gör-gü-süz-lük
4- Yunus Emre (1240?-1320) tarihlerinde yaşamıştır.
5- Aralık'ta Uludağ'a gidiyoruz.
13. Yukarıda numaralandırılmış örneklerden hangileri doğru yazılmıştır ?
A) 1,2,3 B) 2,4,5 C) 1,4,5 D) 1,3,4

Madde 13 için hesaplanan madde istatistikleri ve seçenek dağılımları verilmiştir (Tablo 19).

Tablo 19

13. Maddeye Ait Madde Analizi Tablosu

Madde No	p	q	p.q	rbis	A	B	C	D*
13	0,58	0,41	0,24	0,32	24	31	30	115

Tablo 19 incelendiğinde 13. maddenin madde güçlüğü 0,58 olarak bulunmuştur. Bu madde orta güçlükte bir maddedir. Madde varyansı 0,24'tür. Bu maddeye verilen cevapların heterojen olduğu görülmüştür. Yani öğrenciler bu madde de ölçülen özellik bakımından birbirlerinden farklılık göstermektedir. Maddenin ayırt ediciliği 0,32 olarak hesaplanmıştır. Bu maddenin ayırt ediciliği pozitiftir. Üst grupta yer alan öğrenciler bu soruya alt gruptaki öğrencilerden daha fazla yanıt vermiştir. 13. maddenin doğru yanıtı D seçeneğidir.

Testin 14. maddesine ilişkin bulgu ve yorumlar

14. Aşağıdaki bir noktalama işaretine ait görevler verilmiştir. Görevler gruplandığında hangisi dışarıda kalır ?

A) Satıra sığmayan kelimeler bölünürken satır sonunda kullanılır.
B) Kelimelerin kök, gövde ve eklerini ayırmak için kullanılır.
C) Fiil kök ve gövdelerini göstermek için kullanılır.
D) Konuşma cümlelerinden önce kullanılır.

Madde 14 için hesaplanan madde istatistikleri ve seçenek dağılımları verilmiştir (Tablo 20).

Tablo 20

14. Maddeye Ait Madde Analizi Tablosu

Madde No	p	q	p.q	rbis	A	B	C	D*
14	0,54	0,46	0,25	0,47	34	28	31	107

Tablo 20 incelendiğinde 14. maddenin madde güçlüğü 0,54 olarak bulunmuştur. Bu madde orta güçlükte bir maddedir. Madde varyansı 0,25'tir. Bu maddeye verilen cevapların heterojen olduğu görülmüştür. Yani öğrenciler bu madde de ölçülen özellik bakımından birbirlerinden farklılık göstermektedir. Maddenin ayırt ediciliği 0,47 olarak hesaplanmıştır. Bu maddenin ayırt ediciliği pozitifdir. Üst grupta yer alan öğrenciler bu soruya alt gruptaki öğrencilerden daha fazla yanıt vermiştir. 14. maddenin doğru yanıtı D seçeneğidir.

Testin 15. maddesine ilişkin bulgu ve yorumlar

15. Bir öğrenci: adres yazarken apartman numarası ile daire numarası arasına ve semt ile şehir arasına kullandığı noktalama işaretini aşağıdakilerden hangisi içinde kullanmıştır?

A) Tarihlerin yazılışında gün, ay ve yılı gösteren sayıları ayırmak için kullanılmıştır.

B) Özel olarak vurgulamak istenen sözler için kullanılmıştır.

C) Cümle içerisinde eserin ve yazarın adları ile bölüm başlıklarında kullanılmıştır.

D) Kişi adlarından sonra gelen saygı ve unvan sözlerine getirilen ekleri ayırmak için kullanılmıştır.

Madde 15 için hesaplanan madde istatistikleri ve seçenek dağılımları verilmiştir (Tablo21).

Tablo 21

15. Maddeye Ait Madde Analizi Tablosu

Madde No	p	q	p.q	rbis	A	B	C*	D
15	0,60	0,40	0,24	0,35	28	28	119	25

Tablo 21 incelendiğinde 15. maddenin madde güçlüğü 0,60 olarak bulunmuştur. Bu madde orta güçlükte bir maddedir. Madde varyansı 0,24'tür. Bu maddeye verilen cevapların heterojen olduğu görülmüştür. Yani öğrenciler bu madde de ölçülen özellik bakımından birbirlerinden farklılık göstermektedir. Maddenin ayırt ediciliği 0,35 olarak hesaplanmıştır. Bu maddenin ayırt ediciliği pozitiftir. Üst grupta yer alan öğrenciler bu soruya alt gruptaki öğrencilerden daha fazla yanıt vermiştir. 15. maddenin doğru yanıtı C seçeneğidir.

Testin 16. maddesine ilişkin bulgu ve yorumlar

16. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde (') kesme işareti eksik kullanılmıştır?

- A) 12 Temmuz 2010 Pazartesi'nin önemi benim için büyüktür.
- B) Kardeşime a'dan z'ye kadar bütün harfleri öğrettim.
- C) Nihat Bey'e ABD'den iş teklifi gelmiştir.
- D) Engel aramızı açtı n'eyleyim.

Madde 16 için hesaplanan madde istatistikleri ve seçenek dağılımları verilmiştir (Tablo 22).

Tablo 22

16. Maddeye Ait Madde Analizi Tablosu

Madde No	p	q	p.q	rbis	A	B	C*	D
16	0,58	0,41	0,24	0,50	7	53	115	25

Tablo 22 incelendiğinde 16. maddenin madde güçlüğü 0,58 olarak bulunmuştur. Bu madde orta güçlükte bir maddedir. Madde varyansı 0,24'tür. Bu maddeye verilen cevapların heterojen olduğu görülmüştür. Yani öğrenciler bu madde de ölçülen özellik bakımından birbirlerinden farklılık göstermektedir. Maddenin ayırt ediciliği 0,50 olarak hesaplanmıştır. Bu maddenin ayırt ediciliği pozitifdir. Üst grupta yer alan öğrenciler bu soruya alt gruptaki öğrencilerden daha fazla yanıt vermiştir. 16. maddenin doğru yanıtı C seçeneğidir.

Testin 17. maddesine ilişkin bulgu ve yorumlar

17. Halikarnas Balıkcısı() Cevat Şakir Kabaağaçlı (1886-1973) () en güzel eserlerini Bodrum'da yazmıştır.

Yukarıdaki cümlede parantez ile belirtilen boşluklara noktalama işaretlerinden hangisi gelmelidir?

A) [] B) - - C) , , D) . .

Madde 17 için hesaplanan madde istatistikleri ve seçenek dağılımları verilmiştir (Tablo 23).

Tablo 23

17. Maddeye Ait Madde Analizi Tablosu

Madde No	p	q	p.q	rbis	A*	B	C	D
17	0,45	0,55	0,25	0,58	89	38	40	33

Tablo 23 incelendiğinde 17. maddenin madde güçlüğü 0,45 olarak bulunmuştur. Bu madde orta güçlükte bir maddedir. Madde varyansı 0,25'tir. Bu maddeye verilen cevapların heterojen olduğu görülmüştür. Yani öğrenciler bu madde de ölçülen özellik bakımından birbirlerinden farklılık göstermektedir. Maddenin ayırt ediciliği 0,58 olarak hesaplanmıştır. Bu maddenin ayırt ediciliği pozitifdir. Üst grupta yer alan öğrenciler bu soruya alt gruptaki öğrencilerden daha fazla yanıt vermiştir. 17. maddenin doğru yanıtı A seçeneğidir.

Testin 18. maddesine ilişkin bulgu ve yorumlar

Bakınız () şair vatani ne güzel tarif ediyor () () Bayrakları bayrak yapan üstündeki kandır () ()

18. Yukarıdaki cümlede parantez ile belirtilen boşluklara noktalama işaretlerinden hangisi gelmelidir?

A) (,)(-)(-)(,)(.) B) (,)(:)(“(“)(,)(“(“ C) (,)(:)(-)(-)(,)(.) D) (;)(,)(.)(!)(.)

Madde 18 için hesaplanan madde istatistikleri ve seçenek dağılımları verilmiştir (Tablo 24).

Tablo 24

18. Maddeye Ait Madde Analizi Tablosu

Madde No	p	q	p.q	rbis	A	B*	C	D
18	0,46	0,54	0,25	0,69	38	91	41	30

Tablo 24 incelendiğinde 18. maddenin madde güçlüğü 0,46 olarak bulunmuştur. Bu madde orta güçlükte bir maddedir. Madde varyansı 0,25'tir. Bu maddeye verilen cevapların heterojen olduğu görülmüştür. Yani öğrenciler bu madde de ölçülen özellik bakımından birbirlerinden farklılık göstermektedir. Maddenin ayırt ediciliği 0,69 olarak hesaplanmıştır. Bu maddenin ayırt ediciliği pozitifdir. Üst grupta yer alan öğrenciler bu soruya alt gruptaki öğrencilerden daha fazla yanıt vermiştir. 18. maddenin doğru yanıtı B seçeneğidir.

Testin 19. maddesine ilişkin bulgu ve yorumlar

İhtiyar:

_ Yavaş yavaş Kaymakam'a yaklaşır. Ne oluyor beyefendi?

Allah rızası için bana da anlatın... Reşat Nuri Güntekin

19.Yukarıdaki metinde Reşat Nuri Güntekin hangi noktalama işareti kullanılarak yazılmalıdır?

A) Yay ayraç B) Kısa çizgi C) Ünlem işareti D) Noktalı virgül

Madde 19 için hesaplanan madde istatistikleri ve seçenek dağılımları verilmiştir (Tablo 25).

Tablo 25

19. Maddeye Ait Madde Analizi Tablosu

Madde No	p	q	p.q	rbis	A*	B	C	D
19	0,58	0,41	0,24	0,58	116	30	28	26

Tablo 25 incelendiğinde 19. maddenin madde güçlüğü 0,58 olarak bulunmuştur. Bu madde orta güçlükte bir maddedir. Madde varyansı 0,24'tür. Bu maddeye verilen cevapların heterojen olduğu görülmüştür. Yani öğrenciler bu madde de ölçülen özellik bakımından birbirlerinden farklılık göstermektedir. Maddenin ayırt ediciliği 0,58 olarak hesaplanmıştır. Bu maddenin ayırt ediciliği pozitifdir. Üst grupta yer alan öğrenciler bu soruya alt gruptaki öğrencilerden daha fazla yanıt vermiştir. 19. maddenin doğru yanıtı A seçeneğidir.

Testin 20. maddesine ilişkin bulgu ve yorumlar

20. Aşağıdaki noktalama işareti görevleri gruplandığında hangisi dışta kalır?
A) Satıra sığmayan kelimeler bölünürken satır sonunda kullanılır.
B) Kelimelerin kök, gövde ve eklerini ayırmak için kullanılır.
C) Fiil kök ve gövdelerini göstermek için kullanılır.
D) Konuşma cümlelerinden önce kullanılır.

Madde 20 için hesaplanan madde istatistikleri ve seçenek dağılımları verilmiştir (Tablo 26).

Tablo 26

20. Maddeye Ait Madde Analizi Tablosu

Madde No	p	q	p.q	rbis	A	B	C*	D
20	0,44	0,56	0,25	0,60	35	42	87	36

Tablo 26 incelendiğinde 20. maddenin madde güçlüğü 0,44 olarak bulunmuştur. Bu madde orta güçlükte bir maddedir. Madde varyansı 0,25'tir. Bu maddeye verilen cevapların heterojen olduğu görülmüştür. Yani öğrenciler

bu madde de ölçülen özellik bakımından birbirlerinden farklılık göstermektedir. Maddenin ayırt ediciliği 0,60 olarak hesaplanmıştır. Bu maddenin ayırt ediciliği pozitiftir. Üst grupta yer alan öğrenciler bu soruya alt gruptaki öğrencilerden daha fazla yanıt vermiştir. 20. maddenin doğru yanıtı C seçeneğidir.

Testin 21. maddesine ilişkin bulgu ve yorumlar

21. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktalı virgül doğru yerde kullanılmıştır?

- A) Türkiye, İngiltere, Azerbaycan, Ankara; Londra, Bakü.
- B) At ölür, meydan kalır; yiğit ölür, şan kalır.
- C) Yeni; şiirimiz, zevksiz, köksüz, acemice gözüküyordu.
- D) Ayşe; “Her zaman çalışkan olmalıyız.” dedi.

Madde 21 için hesaplanan madde istatistikleri ve seçenek dağılımları verilmiştir (Tablo 27).

Tablo 27

21. Maddeye Ait Madde Analizi Tablosu

Madde No	p	q	p.q	rbis	A	B*	C	D
21	0,47	0,53	0,25	0,57	35	94	32	39

Tablo 27 incelendiğinde 21. maddenin madde gücü 0,47 olarak bulunmuştur. Bu madde orta güçte bir maddedir. Madde varyansı 0,25'tir. Bu maddeye verilen cevapların heterojen olduğu görülmüştür. Yani öğrenciler bu madde de ölçülen özellik bakımından birbirlerinden farklılık göstermektedir. Maddenin ayırt ediciliği 0,57 olarak hesaplanmıştır. Bu maddenin ayırt ediciliği pozitiftir. Üst grupta yer alan öğrenciler bu soruya alt gruptaki öğrencilerden daha fazla yanıt vermiştir. 21. maddenin doğru yanıtı B seçeneğidir.

Testin 22. maddesine ilişkin bulgu ve yorumlar

22. Aşağıdakilerden hangisi üç noktanın görevlerinden değildir?

- A) Soru eki veya soru sözü içeren cümlelerin sonunda kullanılır.
- B) Anlatım olarak tamamlanmamış cümlelerin sonunda kullanılır.
- C) Ünlem ve seslenmelerde anlatımı pekiştirmek için kullanılır.
- D) Karşılıklı konuşmalarda, yeterli olmayan, eksik bırakılan cevaplarda kullanılır.

Madde 22 için hesaplanan madde istatistikleri ve seçenek dağılımları verilmiştir.

Tablo 28

22. Maddeye Ait Madde Analizi Tablosu

Madde No	p	q	p.q	rbis	A*	B	C	D
22	0,59	0,40	0,24	0,67	117	25	27	31

Tablo 28’de görüldüğü gibi, 22. maddenin madde güçlüğü 0,59 olarak bulunmuştur. Bu madde orta güçlükte bir maddedir. Madde varyansı 0,24’tür. Bu maddeye verilen cevapların heterojen olduğu görülmüştür. Yani öğrenciler bu madde de ölçülen özellik bakımından birbirlerinden farklılık göstermektedir. Maddenin ayırt ediciliği 0,67 olarak hesaplanmıştır. Bu maddenin ayırt ediciliği pozitiftir. Üst grupta yer alan öğrenciler bu soruya alt gruptaki öğrencilerden daha fazla yanıt vermiştir. 22. maddenin doğru yanıtı A seçeneğidir.

Testin 23. maddesine ilişkin bulgu ve yorumlar

23. Aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğrudur?

- A) Uzun cümlelerde yüklemden uzak düşmüş olan özneyi belirtmek için noktalı virgül kullanılır.
- B) Alay, kinaye veya küçümseme anlamı kazandırılmak istenen sözden hemen sonra yay ayraç içinde soru işareti kullanılır.
- C) Sözün bir yerde kesilerek geri kalan bölümünün okuyucun hayal dünyasına bırakıldığını göstermek veya ifadeye güç katmak için üç nokta kullanılır.
- D) Dizeler yan yana yazıldığında aralarında kısa çizgi kullanılır.

Madde 23 için hesaplanan madde istatistikleri ve seçenek dağılımları verilmiştir (Tablo 29).

Tablo 29

23. Maddeye Ait Madde Analizi Tablosu

Madde No	P	q	p.q	rbis	A	B	C*	D
23	0,59	0,40	0,24	0,58	27	27	117	29

Tablo 29 incelendiğinde 23. maddenin madde güçlüğü 0,59 olarak bulunmuştur. Bu madde orta güçlükte bir maddedir. Madde varyansı 0,24'tür. Bu maddeye verilen cevapların heterojen olduğu görülmüştür. Yani öğrenciler bu madde de ölçülen özellik bakımından birbirlerinden farklılık göstermektedir. Maddenin ayırt ediciliği 0,58 olarak hesaplanmıştır. Bu maddenin ayırt ediciliği pozitifdir. Üst grupta yer alan öğrenciler bu soruya alt gruptaki öğrencilerden daha fazla yanıt vermiştir. 23. maddenin doğru yanıtı C seçeneğidir.

Testin 24. maddesine ilişkin bulgu ve yorumlar

- * Cümle içinde arasözleri veya cümleleri ayırmak için ara sözlerin veya ara cümlelerin başında ve sonunda kullanılır.
- * Alıntılarda başta, ortada ve sonda alınmayan kelime ve bölümlerin yerine kullanılır.
- * Cümledeki anlamı tamamlayan ve cümlenin dışında kalan ek bilgiler için kullanılır.
- * Alıntılarda, alınmayan kelime veya bölümlerin yerine konulan üç nokta için kullanılır.
- * Bir bilginin şüpheyle karşılandığını veya kesin olmadığını göstermek için kullanılan soru işareti için kullanılır.

24. Yukarıdaki bilgilerden kaç tanesi yay ayracın görevidir?

- A) 5 B) 4 C) 3 D) 2

Madde 24 için hesaplanan madde istatistikleri ve seçenek dağılımları verilmiştir (Tablo 30).

Tablo 30

24. Maddeye Ait Madde Analizi Tablosu

Madde No	p	q	p.q	rbis	A	B	C*	D
24	0,50	0,50	0,25	0,56	36	33	100	31

Tablo 30 incelendiğinde 24. maddenin madde güçlüğü 0,50 olarak bulunmuştur. Bu madde orta güçlükte bir maddedir. Madde varyansı 0,25'tir. Bu maddeye verilen cevapların heterojen olduğu görülmüştür. Yani öğrenciler bu madde de ölçülen özellik bakımından birbirlerinden farklılık göstermektedir. Maddenin ayırt ediciliği 0,56 olarak hesaplanmıştır. Bu maddenin ayırt ediciliği pozitifdir. Üst grupta yer alan öğrenciler bu soruya alt gruptaki öğrencilerden daha fazla yanıt vermiştir. 24. maddenin doğru yanıtı C seçeneğidir.

Testin 25. maddesine ilişkin bulgu ve yorumlar

1.	A)	a-	I.
2.	B)	b-	II.
3.	C)	c-	III.
AYŞE	ALİ	AYLİN	AYKUT
25.Yukarıda dört öğrencinin bir yazının maddelerini gösteren kullandıkları rakamlar ya da harfler verilmiştir. Bu öğrencilerden hangisinin gösterimi <u>yanlıştır</u> ?			
A) AYŞE B) ALİ C) AYLİN D) AYKUT			

Madde 25 için hesaplanan madde istatistikleri ve seçenek dağılımları verilmiştir (Tablo 31).

Tablo 31

25. Maddeye Ait Madde Analizi Tablosu

Madde No	p	q	p.q	rbis	A	B	C*	D
25	0,46	0,54	0,25	0,67	41	35	91	33

Tablo 31 incelendiğinde 25. maddenin madde güçlüğü 0,46 olarak bulunmuştur. Bu madde orta güçlükte bir maddedir. Madde varyansı 0,25'tir. Bu maddeye verilen cevapların heterojen olduğu görülmüştür. Yani öğrenciler bu madde de ölçülen özellik bakımından birbirlerinden farklılık göstermektedir. Maddenin ayırt ediciliği 0,67 olarak hesaplanmıştır. Bu maddenin ayırt ediciliği pozitifdir. Üst grupta yer alan öğrenciler bu soruya alt gruptaki öğrencilerden daha fazla yanıt vermiştir. 25. maddenin doğru yanıtı C seçeneğidir.

Öntest, sontest ve izlem testinden aldıkları puanlarının deney kontrol grupları arasında anlamlı farkın incelenmesine yönelik t-testi bulguları ve yorumlar

Tablo 32

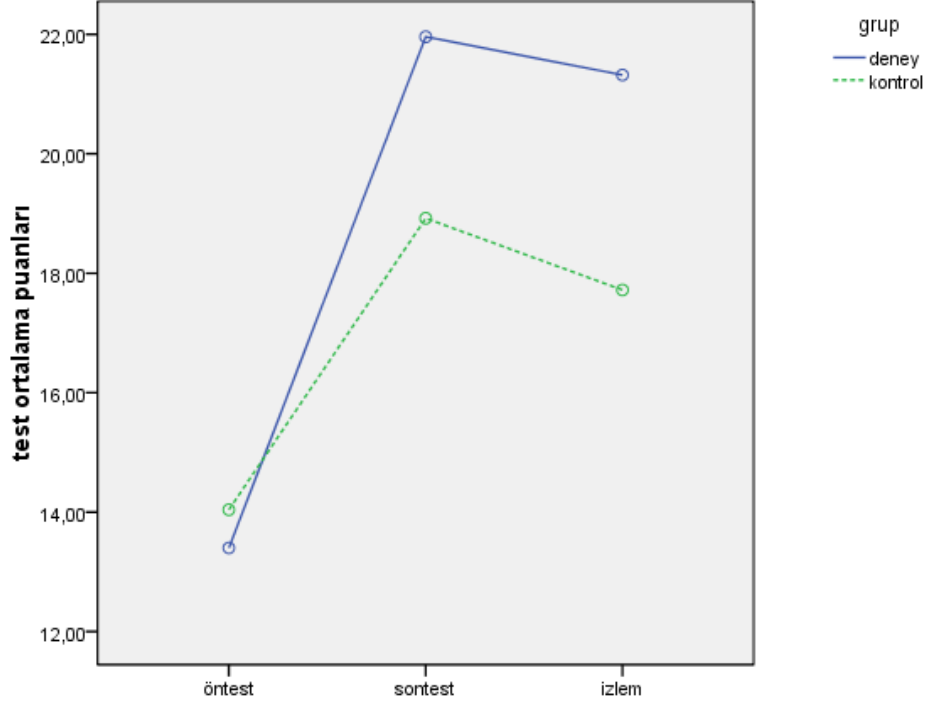
Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Öntest, Sontest ve İzlem testinden Aldıkları Toplam Puanlara İlişkin t Testi Sonuçları

	Grup	N	\bar{X}	Ss	sd	T	p
Öntest	Deney	25	13,4	4,30	48	-0,529	,599
	Kontrol	25	14,04	4,24			
Sontest	Deney	25	21,96	1,81	48	3,410	,001
	Kontrol	25	18,92	4,07			
İzlem	Deney	25	21,32	2,21	48	4,250	,000
	Kontrol	25	17,72	3,61			

Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin ön testten aldıkları toplam puana ilişkin t-testine bakıldığında anlamlı fark yoktur ($t= 0,529$ $p>.05$)

Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin son testten aldıkları toplam puana ilişkin t-testine bakıldığında anlamlı fark vardır ($t=3,41$ $p<.05$).

Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin izlem testinden aldıkları toplam puana ilişkin t-testine bakıldığında anlamlı fark vardır ($t=4,25$ $p<.05$).

Şekil 51. Deney ve Kontrol Grubu Başarı Testi Grafiği

Şekil 51 incelendiğinde ön test sonrasında deney ve kontrol grubu arasında anlamlı fark olmadığı görülmektedir. Son test ve izlem testi sonrasında ise iki grup arasında anlamlı fark görülmektedir. Bunun sebebi şarkıların noktalama işareti öğretme etkinliğinde başarıya ve kalıcılığa olan etkisidir. Şarkılarla noktalama işareti öğretilen deney grubu daha başarılı olmuştur.

Dördüncü Bölüm

Sonuç ve Tartışma

Şarkılarla noktalama işareti öğretme etkinliğinin 8.sınıf öğrencilerinin noktalama işaretlerini kullanmaya yönelik akademik başarılarına etkisinin incelendiği bu araştırmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

On altı hafta süren çalışma öncesinde öğrencilerin konu ile ilgili ön bilgilerini ölçmek için deney ve kontrol grubuna ön test uygulanmıştır. Ön test sonuçlarına göre her iki grubun doğru sayıları arasında anlamlı bir farka rastlanmamıştır. Çıkan analiz sonuçlarına göre araştırmada çalışılan her iki grubun uygulama öncesi bilgi düzeylerinin denk olduğu söylenebilir.

Türkçe dersinde noktalama işaretlerinin kazanımları, kontrol grubunda öğretim yöntemlerinden düz anlatım tekniğiyle işlenirken, deney grubunda noktalama işaretlerinin kuralları öğrenciler tarafından bestelenerek ve kurallar gösterilip şarkı söylenerek işlenmiştir. Araştırma 8. sınıf seviyesindeki 50 öğrenci ile yürütülmüştür.

Araştırmanın akademik başarı için elde edilen veriler incelendiğinde hem şarkılarla noktalama işareti etkinliği kullanılarak ders işlenen deney grubunda hem de düz anlatım tekniği ile ders işlenen kontrol grubunun akademik başarılarında artış görülmüştür. Deney grubu ön test sonucu 13,4' ten 21,96' ya, kontrol grubu ön test sonucu 14,04' ten 18, 92' ye çıkmıştır. Deney ve kontrol grubu son test puanları karşılaştırıldığında ise noktalama işaretlerinin şarkılarla öğretilmesi etkinliğinin başarıyı artırmada düz anlatım yöntemine göre daha etkili olduğu sonucuna varılmıştır. Araştırma sonucunda yapılan kalıcılık testine göre

ise şarkılarla yapılan öğrenmenin düz anlatım yöntemine göre yapılan öğrenmeden daha kalıcı olduğu görülmüştür.

Şarkılar, öğrencilerin önceki bilgilerinin harekete geçmesine yön verir. Ayrıca şarkılar sessiz ve utangaç öğrencilere öğretmenleri ve arkadaşları önünde konuşma cesareti verir. Şarkıların öğretilen konunun pekiştirilmesinde, dinleme becerilerinin geliştirilmesinde, motivasyonun artırılmasında, öğrenilenlerin hatırlanmasında önemli etkileri bulunmaktadır. Kömür, Saraç ve Şeker(2005) şarkıların öğrenci motivasyonunu önemli derecede arttırdığı, kelime öğretiminde büyük fayda sağladığı, öğrencilerin aktif katılımlarını arttırdığı ve sınıfa iletişimsel bir boyut kazandırdığını belirtmektedir. Bu da araştırmamızın sonucunu desteklemektedir.

Araştırmanın kalıcılık alt problemine ait bulgular incelendiğinde şarkılarla noktalama işaretleri öğretme etkinliğinin uygulandığı deney grubu ile düz anlatım yöntemiyle ders işlenen kontrol grubunun kalıcılık testi sonuçları arasında anlamlı fark olduğu belirlenmiştir. Kalıcılık testi doğru sayısı şarkılarla noktalama işareti öğretme etkinliğinin uygulandığı deney grubunda bilgi kalıcılığının daha yüksek düzeyde sağlandığını göstermektedir.

Bu araştırmada kullanılan şarkılarla noktalama işaretleri öğretme etkinliği konunun öğrenilmesi ve bilginin kalıcılığında etkili olmuştur. Noktalama işaretleri konusu birçok kuraldan oluşmaktadır bu nedenle akılda kalıcılığı ve kuralların bilgi basamağından üst basamaklara çıkarılması zorlaşmaktadır. Bu olumsuz durum şarkıların ritmik özelliği kullanılarak giderilmiştir. Ayrıca şarkılar derste pozitif bir ortam oluşturularak başarıya katkı sağlamıştır.

Şarkıların dil bilgisi kurallarını ve yapılarını hatırlamayı sağlamasıyla öğrencilerin dil bilgilerini geliştirmekte ayrıca dersin ortamını olumlulaştırıp öğrenmeyi zevkli hale getirmektedir. Navarro (2009)temel dil becerilerini geliştirmek anlamında dil öğretim programlarının bir parçası konumuna gelen şarkılar sınıf ortamındaki gerginlik, stres vb. olumsuz faktörleri ortadan kaldırmak ve keyifli öğrenme atmosferleri oluşturmaktadır diyerek araştırmayı desteklemiştir.

Çoğunlukla anadilini konuşan kişi tarafından seslendirilen şarkılarda dile ait birçok kültürel öge ve ifade de bulunmaktadır. Şarkılar kültürel öğelerin

öğrencilere aktarılmasını sağlar. Yustiana(2009) şarkılar aynı zamanda hedef dilin kültürüne ilişkin bilgisini de arttırmaktadır. Öğrenilen kelimelerin nasıl okunacağı ve telaffuz edileceği de şarkılar dinlenirken öğrenilebilir demektir.

Şarkılar dilin tüm becerilerini geliştirmede etkilidir. Kendini ifade etme ve işbirliği içinde çalışma gibi olumlu yönleri ile konuşma becerilerini geliştirir. İlgi çekici, kapsamlı ve yoğun dinleme sağlamasıyla dinleme becerilerini geliştirir. Üretkenlik, yaratıcılık ve hayal gücünü geliştirmesiyle yazma becerilerini geliştirir. Metinlerin kolay öğrenilmesini ve hatırlanmasını sağlayarak okuma becerileri noktasında gelişmeler sağlamaktadır. Lems (2011) yazma ve okuma becerilerinde şarkıyı dinlemeden önce, dinlerken ve dinleme esnasında boşluk doldurma ve ardından dinleme yaparak doğruluğunu kontrol etme alıştırmaları yapılarak yazma becerilerinde ilerlemeler sağlanabileceğini ve bu şekilde anlamlı öğrenmeler gerçekleştirilebileceğini belirtmiştir. Ayrıca konuşma becerisi için de şarkıları dinleyerek doğal yolla dilde bulunan kısaltmalar kolaylıkla kavranabilmekte ve doğru telaffuz etme yeteneği edinilebileceğini söylemiştir.

Şarkıların öğretim materyali olarak kullanılması Türkçe derslerine uygundur. Bu konuyu Slater(2005) üç maddede belirtmektedir.

1. Müzik ve Türkçe dersi, işitme ve sesleri algılama temeline dayanmaktadır.
2. Müzik ve Türkçe dersi, seslerin sembollere ya da işaretlere dönüştürme ilkesine dayanmaktadır.
3. Müzik ve Türkçe dersi, iletişim amacı taşımaktadır.

Ülkemizde Milli Eğitim Bakanlığı (2006) ilkokuldaki tüm derslerin var olan öğretim programlarını yapılandırmacı öğrenme yaklaşımını temel alarak yeniden tasarlamıştır. İlkokul, ortaokul, lise ve yüksek öğretim kurumlarında öğrencilerin neyi, nasıl öğreneceği önceden planlanmış ve bunlar öğretim programlarında tanımlanmıştır. Çocuklar şarkı söylemeyi, bilgisayar kullanmayı, sayı saymayı, ev adresini söylemeyi vb. gibi şeyleri okula başlamadan önce öğrenmektedirler. Green(2008) öğrencilerin bunların birçoğunu şarkılarla öğrendiğini ifade etmiştir. Bu durumda şarkılar öğrenmenin her basamağında kullanılabilir.

Ayrıca Uçan(2005: 32), müziğin eğitim öğretim yöntemi olarak kullanılmasına ilişkin şu ifadelerde bulunmuştur: “Birçok ülkede olduğu gibi

Türkiye’de de umut verici gelişmeler olduğu gözlenmektedir. Nitekim Türkçe, yabancı dil, vb. derslerde müzik verimli bir eğitim/öğretim yöntemi olarak seçilip izlenmelidir.”

Dersin işlenişinde çeşitli yöntem ve teknikleri kullanmak akademik başarının artmasını sağlamaktadır. Çalışmanın sonucu Karakoyun’un (2010) yaptığı çalışmayla desteklenmektedir. İlköğretim 5. sınıf öğrencilerine noktalama işaretlerinin öğretilmesinde Jigsaw I tekniğinin akademik başarıya etkisini belirlemeyi amaçlayan çalışmasının sonucunda işbirlikli öğrenme tekniklerinden Jigsaw I’in öğrencilerin noktalama işaretlerine yönelik akademik başarıları üzerinde geleneksel öğretmen merkezli öğretim yöntemine göre daha etkili olduğu bulunmuştur. Bu bulgu araştırmanın sonucunu desteklemektedir.

Noktalama işaretlerinin drama yöntemiyle öğretilmesindeki sonucu araştıran Ergin (2009) yaptığı çalışmada, 8. sınıfların Türkçe dersinde dil bilgisi konularının öğretiminde drama yöntemi kullanılmasının öğrencilerin öğrenme düzeylerini olumlu yönde etkileyeceği belirlenmiştir. Bu sonuç çalışmamızla paralellik göstermektedir.

Öneriler

Araştırmaya Dönük Öneriler

1. Anadili öğretiminin daha bilimsel ölçütlerde geliştirilebilmesi için konuların öğretilmesinde disiplinler arası çalışmalar yapılmalı, bu alanda yapılan çalışmalar dikkate alınmalıdır.
2. Kitaplarda noktalama işaretlerinin kullanımıyla ilgili etkinlikler artırılmalıdır.
3. Türkçe dersinin içeriğine şarkı ya da müzik temelli kazanımlar eklenmelidir.
4. Yapılan araştırmanın alana ve uygulamaya yararlarının artırılabilmesi için öğretmenlerin bilgilendirilmesi sağlanabilir.

Uygulamaya Dönük Öneriler

1. Araştırmada başarı çoktan seçmeli test kullanılarak ölçülmüştür. Öğrencilere yazılı anlatım yaptırılarak noktalama işaretlerini kullanma konusundaki başarıları ölçülebilir.

Araştırmacılara Dönük Öneriler

1. Bu araştırma ilköğretim 8. sınıf düzeyinde şarkılarla noktalama işaretlerinin kullanımı etkinliği konusunda yapılmıştır. Farklı konularda araştırma yapılabilir.
2. Bu araştırma bir konu kapsamında yapılmıştır. İçerik zenginleştirilerek daha kapsamlı araştırmalar oluşturulabilir.

3. Bu araştırma 8.sınıf düzeyinde gerçekleştirilmiştir. Ortaokul ve ilkokul diğer sınıflarında farklı derslerde benzer çalışmalar hazırlanabilir.
4. Bu çalışmada şarkılarla noktalama işaretleri etkinliği başarıya olan etki yönünden incelenmiştir. Diğer çalışmalarda çeşitli değişkenler açısından (motivasyon, ilgi, kaygı gibi) bu etkinliğe ilişkin araştırmalar yapılabilir.

Uygulayıcılara Dönük Öneriler

1. Şarkılar öğrencilere öğretilirken sözler mutlaka tahtaya yansıtılmalı, ders işlenirken şarkı sözleriyle kuralların ilişkisi vurgulanmalıdır.
2. Ses kayıtları yapılırken daha profesyonel cihazlar kullanılarak sözler anlaşılır hale getirilebilir.

Kaynaklar

- Acar, Ü. (2011). *Özel Servargazi Lisesinde 9. ve 11. sınıf öğrencilerinin noktalama işaretleri ve yazım kurallarını kullanma oranlarının kıyaslanması*(Yüksek lisans tezi). Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.
- Ağca, H. (2006). *Yazılı anlatım*. Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.
- Ağın, Haykır, H., Kaplan, H., Kıryar, A., Tarakcı, R.ve Üstün, E. (2017). *Ortaokul Türkçe 5 ders kitabı*. Ankara: MEB.
- Akyol, H. (2010). *Türkçe öğretim yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Alver, M. ve Sancak, Ş. (2015). Noktalama işaretlerinin ilköğretim II. kademe Türkçe dersi öğretim programına ve ders kitaplarına yansması. *International Journal of Language Academy* 3(1), 374-388.
- Arhan, S., Başar, S. ve Demirel, T. (2017). *İlköğretim Türkçe 8 çalışma kitabı, Dördüncü Baskı*. Ankara: MEB Devlet Kitapları.
- Aşık, D. (2013). *Lise düzeyindeki İngilizce dersleri için film ve şarkılara dayalı önerilen dinleme etkinlikleri*(Yüksek lisans tezi). Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- Atasoy, F. O. (2010). Noktalama işaretlerinin tarihi. *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 5(2), 823-861.
- Atilay, S. D. (2017). *Yabancı dil öğretilen sınıfta küçük öğrencilere kelime öğretiminde şarkıların kullanımı*(Yüksek lisan tezi).Çağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Banguoğlu, T. (1995). *Türkçenin grameri*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Batdı, V. ve Semerci, Ç. (2012). Şarkıların yabancı dil becerilerini geliştirmedeki etkililiğine ilişkin öğrenci görüşleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırma Dergisi*, 4, 126-133.
- Berk, R. (2008). Use of technology and music to improve learning. *Unpublished manuscript*, 21(2), 45-76.

- Beyreli, L., Çetindağ, Z. ve Celepoğlu, A. (2005). *Yazılı ve sözlü anlatım*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Bıyıklı, H. ve Öztaş, Y. (2017). *İlköğretim 4. sınıf Türkçe ders ve öğrenci çalışma kitabı 3. kitap*. Ankara: Doku Yayıncılık.
- Bıyıklı, H. ve Öztaş, Y. (2017). *İlköğretim 4. sınıf Türkçe ders ve öğrenci çalışma kitabı 2. kitap*. Ankara: Doku Yayıncılık.
- Bıyıklı, H. ve Öztaş, Y. (2017). *İlköğretim 4. sınıf Türkçe ders ve öğrenci çalışma kitabı*. Ankara: Doku Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş. (2001). *Deneyisel desenler: Ön test- son test kontrol grubu desen ve veri analizi*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Caferoğlu, A. (1970). *Türk dili tarihi*. İstanbul: Enderun Yayınları .
- Cemiloğlu, M. (2009). *İlköğretim okullarında Türkçe öğretimi yeni programa uyarlanmış*. Bursa : Alfa Aktuel.
- Cicelek, D., Yılmaz Gündüz, D. ve Karafilik, F. (2017). *İlkokul Türkçe 1 ders kitabı*. Ankara: MEB.
- Çeltik, E. (2017). *İlkokul Türkçe 2 ders kitabı öğrenci çalışma kitabı 1. kitap*. Ankara: Dikey Yayıncılık.
- Çeltik, E. (2017). *İlkokul Türkçe 2 ders kitabı öğrenci çalışma kitabı 2. kitap*. Ankara: Dikey Yayıncılık.
- Çeltik, E. (2017). *İlkokul Türkçe 2 ders kitabı öğrenci çalışma kitabı 3. kitap* . Ankara: Dikey Yayıncılık.
- Çifci, M. (2001). Dinleme eğitimi ve dinlemeyi etkileyen faktörler. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*,2(2), 165-177.
- Dağabakan, F. ve Dağabakan, D. (2007). Dil ve çocukta dil gelişim kuramları. *Milli Eğitim Dergisi*, 174(158), 1-8.
- Dara, R. (2000). *Yazılı anlatıma giriş*. Bursa: Asa Yayıncılık.
- Demirel, Ö. (2003). *Türkçe öğretimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Demirel, Ö. ve Şahinel, M. (2006). *Türkçe ve sınıf öğretmenleri için Türkçe öğretimi*. Ankara: Pegem A Yayınları.
- Dilidüzgün, S. (2004). *İletişim odaklı Türkçe derslerinde çocuk kitapları*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Doğan, A. (2003). *Her yönüyle dil ana çizgileriyle dilbilim*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

- Doğan, M. (2005). *Büyük Türkçe sözlük*. Ankara: Pınar Yayınları.
- Doğan, Y. (2007). *İkinci kademede dil becerisi olarak dinlemeyi geliştirme çalışmaları*(Doktora tezi).Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Elbir, B. ve Bağcı, C. (2013). Birinci ve ikinci kademe okuma eğitimi üzerine yapılan lisansüstü çalışmaların değerlendirilmesi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(24),229-247.
- Er, O. (2011). *İlköğretim sekizinci sınıf Türkçe dersi öğretim programı dinleme/izleme alanının öğretmen görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi* (Yüksek lisans tezi). Çukurova Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Adana.
- Ergin, M. (2001). *Orhun abideleri* . İstanbul: Boğaziçi Yayınları.
- Ergin, M. (1989). *Türk dil bilgisi*. İstanbul: Bayrak Basım.
- Ergin, S. (2009). *İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin noktalama işaretlerini kullanma becerileri*(Yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Göktürk, A. (2002). *Sözün ötesi*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Green, L. (2008). *Music, informal learning and the school: a new classroom pedagogy*.New York: Ashgate Press.
- Gündoğdu, A. E. (2012). Türkçe dersi öğretim programı'nın kavram öğretimi açısından incelenmesi . *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*,4(7), 31-44.
- Güneş, F. (2007). *Türkçe öğretimi ve zihinsel yapılandırma*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Hudson, R. (2001). Grammar teaching and writing skills: the research evidence. *Syntax in the Schools*,17 , 1-6.
- Hudson, R. (2006). Language education: grammar. *Encyclopedia of Language and Linguistics*, 12(3), 477-488.
- İzci, G. (2013). *İlköğretim 5. sınıf öğrencilerinin okumaya yönelik tutumları ile noktalama işaretlerini uygulama düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*(Yüksek lisans tezi). Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Antalya.
- Kalfa, M. (2000). *Noktalama işaretlerinin Türkçenin öğretimindeki yeri ve önemi* (Doktora tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

- Kalfa, M. (2007). Şemsettin Sami'nin ve Türk dil kurumunun noktalama anlayışı . *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 667, 223-245.
- Kaplan, I. (2016). *İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin noktalama işaretlerini kullanmadaki yeterlilikleri üzerine araştırma*(Yüksek lisans tezi). Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Karabuğa, H. (2011). *Türkçe öğretmeni adaylarının yazılı anlatım çalışmalarında noktalama işaretlerini ve yazım kurallarını kullanabilme düzeyleri*(Yüksek lisans tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Karagündüz, A. (2010). Türkçe ve sınıf öğretmeni adaylarının dinleme stratejilerinin değerlendirilmesi.*Sosyal Bilimler Enstitüsü dergisi*, 29(2), 39-55.
- Karakoyun, E. (2010). *İlköğretim 5. sınıf öğrencilerine noktalama işaretlerinin öğretiminde işbirlikli öğrenme tekniklerinden Jigsaw'ın akademik başarıya etkisi* (Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Karasar, Ş. (2001). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Karpuz, H. Ö. (2006). *Ana dili bilinci sorunu, Türkçenin çağdaş sorunları*. Ankara: Gazi Kitabevi .
- Kaya, E. (2016). *Samsun ilindeki ortaokul öğrencilerinin noktalama işaretlerini kullanma düzeyleri Çarşamba örneği*(Yüksek lisans tezi). Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- Kayhan Saka, A. (2008). *Yabancı dil olarak İngilizce öğretiminde şarkıların kullanımı: Sınıf ortamında müzik etkinlikleri*(Yüksek lisans tezi). İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Keser Sümer, F., Muştu, G. ve Şengül, S. (2017). *Ortaokul Türkçe 6 öğrenci çalışma kitabı*. Ankara: MEB.
- Kömür, Ş., Gürsan, S. ve Şeker, H. (2005). Teaching English through songs. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15, 109-120.
- Lems, K. (1996). Using Music in the Adult ESL Classroom.*Unpublished manuscript, National-Louis University*(ED396534)
- Levend, A. S. (1960). *Türk dilinde gelişme ve sadeleşme evreleri*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- Maden, S. (2012). Ekran okuma türleri ve Türkçe öğretmeni adaylarının ekran okumaya yönelik görüşleri. *Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi*, 1(3), 1-16.

- Milli Eğitim Bakanlığı. (2006). *İlköğretim Türkçe dersi (6, 7, 8. Sınıflar) öğretim programı*. Ankara.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2009). *İlköğretim Türkçe dersi öğretim programı ve kılavuzu (1- 5. sınıflar)*. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü Basım Evi.
- Mete, M. (2001). *İlköğretim 4-8 sınıflarda noktalama işaretlerinin kullanımında bilgi-beceri oranlarının tespiti* (Yüksek lisans tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Metin, G. (2012). *Göç yaşamış 6. sınıf öğrencilerinin yazım kurallarını ve noktalama işaretlerini uygulama düzeylerinin toplumdilbilim değişkenleri açısından incelenmesi Körfez örneği* (Yüksek lisans tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- Navarro, M. (2009). *Practical approaches to foreign language teaching*. Bern: Peter Lang.
- Navarro, S. P. (April 2009). Pedagogical songs: Learn by doing game based activities. *Learning Papers*, 13, 1-14.
- Neisa, C. M. (2008). Using rock music as a teaching-learning tool. *Profile Issues in Teachers` Professional Development*, 9, 163-180.
- Nicholas, E. (2008). *Utilizing music to teach basic spatial concepts to preschool children : the impact on acquisition*. A Thesis Submitted For The Mastery Of Arts In Ball State University, Muncie.
- Nişancı, İ. (2013). *Otantik şarkıların İngilizce öğretiminde kullanımı: öğrenci algıları analizi* (Yüksek lisans tezi). Dicle Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Diyarbakır.
- Overy, K., Norton, A. C., Cronin, K. T., Gaab, N., Alsop, D. C., Winner, E., et al. (2004). Imaging melody and rhythm processing in young children. *Neuroreport*, 15(11), 1723-1726.
- Öz, F. (2001). *Uygulamalı Türkçe öğretimi*. Ankara : Anı Yayıncılık.
- Palabıyık, K. (2017). *İlköğretim Türkçe 3 1. Kitap*. Ankara: Nova Yayıncılık.
- Sallabaş, E. ve Temizkan, M. (2009). İlköğretim öğrencilerinin noktalama işaretlerini doğru olarak kullanabilme düzeyleri ile ilgili bir araştırma. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 17(1) , 625-636.
- Semerci, Ç. ve Batdı, V. (2012). Şarkıların yabancı dil becerilerini geliştirmedeki etkililiğine ilişkin öğrenci görüşleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi Journal of Research in Education and Teaching*, 1(4) , 126-133.
- Sever, S. (2011). *Türkçe öğretimi ve tam öğrenme*. Ankara: Anı Yayıncılık.

- Sezer, T. (2015). *Yabancı dil öğretiminde şarkıların kullanımı. Sözcük öğretimi ve telafuz alıştırmalarına davranış odaklı bir yaklaşım* (Yüksek lisans tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Slater, J. (2005). *Using symbols for literacy vs. using symbols for communications*. Guffey, CO: Slater Software.
- Şahin, D. (2008). *İngilizce yabancı dil hazırlık sınıflarında şarkılarla koşul cümlelerinin öğretimi* (Yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Şinasi, İ. (1966). *Şair evlenmesi*. İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Talat, T. (2000). *Orhon Türkçesi grameri*. Ankara: Şafak Matbaacılık .
- Talışık, E. (2013). *İlkokul Türkçe, matematik ve hayat bilgisi derslerinde öğretim materyali olarak şarkıların kullanılmasının öğrencilerin başarı ve tutum gelişimleri üzerine etkisi* (Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Temizkan, M. (2007). *İlköğretim ikinci kademe Türkçe derslerinde okuma stratejilerinin okuduğunu anlama üzerindeki etkisi*(Doktora tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Temizkan, M. ve Yalçınkaya, M. (2013). İlköğretim 6. 7. 8. sınıf Türkçe öğretmenlerinin yaratıcı yazma etkinliklerini uygulama durumları. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20, 70-91 .
- Temizyürek, F. (2011). *Konuşma eğitimi*. Ankara: Pegem Akademi. .
- Temizyürek, F., Erdem, İ. ve Temizkan, M. (2011). *Konuşma eğitimi sözlü anlatım*. Ankara: Pegem Yayınları.
- Topçu, H. (2016). *Ortaokul matematik derslerinde şarkılarla yapılan öğretimin akademik başarı ve kalıcılığa etkisi*(Yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Topçuoğlu Ünal, F. ve Yiğit, A. (2014). Çocuklarda okuma kültürünün oluşmasında ailenin etkisi. *International Journal of Language Academy*, 2(4) , 308-322.
- Topçuoğlu, F. (2006). *İlköğretim ikinci kademe Türkçe ders kitaplarında bulunan halk edebiyatı metinlerindeki metin sonu sorularının temel eğitim Türkçe programında mmaçlanan davranışlara uygunluğu* (Yüksek lisans tezi). Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya.
- Topçuoğlu, F. (2010). *Türkiye ve İngiltere'deki ilköğretim ikinci kademedeki kullanılan ana dili öğretimi ders kitaplarındaki beceri alanlarının*

- karşılaştırılması*(Doktora tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Topuz, A. (2008). *Uşak ili Sivaslı ilçesi 6 ve 7. sınıf öğrencilerinin noktalama işaretlerini kullanmada bilgi-beceri düzeylerinin tespiti*(Yüksek lisans tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.
- Türkçe Sözlük. (2012). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Uçan, A. (2005). *İnsan ve müzik insan ve sanat eğitimi*. Ankara: Evrensel Müzikevi.
- Uysal, M. (2017). *Grammer yapılarının şarkılarla öğretimi*(Yüksek lisans tezi). Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Ünal, E. ve Şahinci, Ü. (2011). Türkçe öğretmenlerinin ilköğretim 6, 7 ve 8. sınıf dil bilgisi konularının öğretimine ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *Turkish Studies*, 6(1), 1915-1929.
- Ünalın, Ş. (2004). *Dil ve kültür*. Ankara: Nobel Yayın Tanıtım.
- Üsten U., A. (2004). Dil bilgisi öğretimi ile ilgili yaklaşımlar ve tartışmalar. *Dil BilgisiBilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim*, 56 , 17-19.
- Yalçın, A. (2002). *Türkçe öğretim yöntemleri yeni yaklaşımlar*.Ankara: Akçağ Yayınları.
- Yıldırım, R. (2017). *İlköğretim Türkçe 7 öğrenci çalışma kitabı*. Ankara: Ez-De Yayıncılık .
- Yıldız, C., Okur, A., Arı, G. ve Yılmaz, Y. (2008). *Kuramdan uygulamaya Türkçe öğretimi*. Ankara: Pegema Yayıncılık.
- Yıldız, C. (2003). *Ana dili öğretiminde çağdaş yaklaşımlar ve Türkçe öğretimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Yıldız, M. (2013). Okuma motivasyonu, akıcı okuma ve okuduğunu anlamanın beşinci sınıf öğrencilerinin akademik başarısındaki rolü. *Turkish Studies*, 8(4), 1461-1478.
- Yustiana, E. (2009). Teaching English using song to improve student's pronunciation in PG and TK.Unpublished Research Paper for Getting Bachelor Degree of Education in English Department.*Muhammadiyah Universityof Surakart*,3, 1-7.

Ekler

Ek-1: Belirtke Tablosu

Kazanımlar	Bilgi	Kavrama	Uygulama	Analiz
1.Nokta (.)				
1.1. Cümlelerin sonunda nokta kullanır.			1,4,12,13,18	
1.2. Bazı kısaltmaların sonunda nokta kullanır.			12	
1.3. Sayılardan sonra sıra bildirmek için nokta kullanır.			12	
1.4. Bir yazının maddelerini gösteren rakam veya harflerden sonra nokta kullanır.			25	
1.5. Tarihlerin yazılışında gün, ay ve yılı gösteren sayıları birbirinden ayırmak için nokta kullanılır.		15	10	
1.6. Saat ve dakika gösteren sayıları birbirinden ayırmak için nokta kullanılır.			4	
1.7. Kitap, dergi vb.nin künyelerinin sonunda nokta kullanılır.			9	
1.8. Dört ve dörtten çok rakamlı sayılar sondan sayılmak üzere üçlü gruplara ayrılarak yazılır ve arada nokta kullanılır.	11			
1.9. Genel Ağ adreslerinde nokta kullanılır.			7	
1.10. Matematikte çarpma işareti yerine nokta kullanılır.	11			
2.Virgül (,)				
2.1. Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasında kullanılır.		3	12,4	
2.2. Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için kullanılır.			12	
2.3. Uzun cümlelerde yüklemden uzak düşmüş olan özneyi belirtmek için kullanılır.		3		
2.4. Cümle içinde ara sözleri veya ara cümleleri ayırmak için ara sözlerin veya ara cümlelerin başında ve sonunda kullanılır.	23			

Kazanımlar	Bilgi	Kavrama	Uygulama	Analiz
2.5. Anlama güç kazandırmak için tekrarlanan kelimeler arasında kullanılır.			4	
2.6. Tırnak içinde olmayan alıntı cümlelerinden sonra kullanılır.			1,4	
2.7. Konuşma çizgisinden sonraki alıntı cümlesinin bitimine kullanılır.			25	6
2.8. Edebî eserlerde konuşma bölümünden önceki ifadenin sonuna kullanılır.			4	
2.9. Kendisinden sonraki cümleye bağlı olarak ret, kabul ve teşvik bildiren <i>hayır, yok, evet, peki, pekâlâ, tamam, olur, hayhay, başüstüne, öyle, haydi, elbette</i> gibi kelimelerden sonra kullanılır.			18	
2.10. Bir kelimenin kendisinden sonra gelen kelime veya kelime gruplarıyla yapı ve anlam bakımından bağlantısı olmadığını göstermek ve anlam karışıklığını önlemek için kullanılır.	2,5			
2.11. Hitap için kullanılan kelimelerden sonra kullanılır.	11			
2.12. Sayıların yazılışında kesirleri ayırmak için kullanılır.			9	
2.13. Kitap, dergi vb.nin künyelerinde yazar, eser, basımevi vb. maddelerden sonra kullanılır.			20	
3.Noktalı Virgöl (;)				
3.1. Cümle içinde virgüllerle ayrılmış tür veya takımları birbirinden ayırmak için kullanılır.		21		
3.2. Ögeleri arasında virgül bulunan sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için kullanılır.		21		
3.3. İki'den fazla eş değer ögeler arasında virgül bulunan cümlelerde öznenin sonuna noktalı virgül kullanılır.		21		
4.İki Nokta (:)				
4.1.Kendisiyle ilgili örnek verilecek cümlelerin sonunda kullanılır.	2		4	
4.2. Kendisiyle ilgili açıklama verilecek cümlelerin sonunda kullanılır.	8			

Kazanımlar	Bilgi	Kavrama	Uygulama	Analiz
4.3. Karşılıklı konuşmalarda, konuşan kişiyi belirten sözlerden sonra kullanır.			1	
4.4. Edebî eserlerde konuşma bölümünden önceki ifadenin sonunda kullanır.			18	
4.5. Genel Ağ adreslerinde kullanır.			7	
4.6. Matematikte bölme işareti olarak kullanır.	11			
5.Üç Nokta (...)				
5.1. Anlatım olarak tamamlanmamış cümlelerin sonunda kullanır.	2			
5.2. Kaba sayıldığı için veya bir başka sebepten dolayı açık yazılmak istenmeyen kelime ve bölümlerin yerine kullanır.		3		
5.3. Alıntılarda başta, ortada ve sonda alınmayan kelime veya bölümlerin yerine kullanır.	22			
5.4. Sözün bir yerde kesilerek geri kalan bölümün okuyucunun hayal dünyasına bırakıldığını göstermek veya ifadeye güç katmak için kullanır.	22			
5.5. Ünlem ve seslenmelerde anlatımı pekiştirmek için kullanır.	22			
5.6. Karşılıklı konuşmalarda, yeterli olmayan, eksik bırakılan cevaplarda kullanır.	22			
6.Soru İşareti (?)				
6.1. Soru eki veya sözü içeren cümle veya sözlerin sonunda kullanır.			12	
6.2. Soru bildiren ancak soru eki veya sözü içermeyen cümlelerin sonunda kullanır.			13	
7.Ünlem İşareti (!)				
7.1. Sevinç, kıvanç, acı, korku, şaşma gibi duyguları anlatan cümle veya ibarelerin sonunda kullanır.			4	
7.2. Seslenme, hitap ve uyarı sözlerinden sonra kullanır.			13	

Kazanımlar	Bilgi	Kavrama	Uygulama	Analiz
7.3. Alay, kinaye veya küçümseme anlamı kazandırılmak istenen sözden hemen sonra yay ayrıç içinde ünlem işareti kullanır.	23			
8.Kısa Çizgi (-)				
8.1. Satıra sığmayan kelimeler bölünürken satır sonunda kullanır.		14		
8.2. Cümle içinde ara sözleri veya ara cümleleri ayırmak için ara sözlerin veya ara cümlelerin başına ve sonunda kullanır.	24			
8.3. Kelimelerin kökleri, gövdeleri ve eklerini birbirinden ayırmak için kullanır.		14		
8.4. Fiil kök ve gövdelerini göstermek ve çekim eklerinden önce kullanır.		14		
8.5. Heceleri göstermek için kullanır.			13	
8.6. <i>Arasında, ve, ile, ila, ...-den ...-e</i> anlamlarını vermek için kelimeler veya sayılar arasında kullanır.			13	
8.7. Matematikte çıkarma işareti olarak kullanır.	11			
8.8. Sıfırdan küçük değerleri göstermek için kullanır.	11			
9.Uzun Çizgi (—)				
9.1.Yazıda satır başına alınan konuşmaları göstermek için kullanır.		14	1	
10.Eğik Çizgi (/)				
10.1. Dizeler yan yana yazıldığında aralarında kullanır.	23			
10.2. Adres yazarken apartman numarası ile daire numarası arasına ve semt ile şehir arasında kullanır.		15		
10.3. Tarihlerin yazılışında gün, ay ve yılı gösteren sayıları birbirinden ayırmak için kullanır.			10	
10.4. Dil bilgisinde eklerin farklı biçimlerini göstermek için kullanır.			6	

Kazanımlar	Bilgi	Kavrama	Uygulama	Analiz
10.5. Genel Ağ adreslerinde kullanır.			7	
10.6. Matematikte bölme işareti olarak kullanır.	11			
11.Tırnak İşareti (“ ”)				
11.1. Başka bir kimseden veya yazıdan olduğu gibi aktarılan sözleri tırnak içine alır.			18	
11.2 Özel olarak vurgulanmak istenen sözleri tırnak içine alır.		15		
12.Yay Ayraç ()				
12.1. Cümledeki anlamı tamamlayan ve cümlenin dışında kalan ek bilgiler için kullanılır. Yay ayraç içinde bulunan ve yargı bildiren anlatımların sonuna uygun noktalama işaretini kullanır.	24			
12.2. Özel veya cins isme ait ek, ayraçtan önce kullanır.			18	
12.3. Tiyatro eserlerinde ve senaryolarda konuşanın hareketlerini, durumunu açıklamak ve göstermek için kullanır.	23		19	
12.4. Alıntıların aktarıldığı eseri, yazarı veya künye bilgilerini göstermek için kullanır.	25			
12.5. Alıntılarda, alınmayan kelime veya bölümlerin yerine konulan üç nokta, yay ayraç içine alır.	23			
12.6. Bir söze alay, kinaye veya küçümseme anlamı kazandırmak için kullanılan ünlem işareti yay ayraç içine alır.			13	
12.7. Bir bilginin şüpheyile karşılandığını veya kesin olmadığını göstermek için kullanılan soru işareti yay ayraç içine alır.			25	
13.Köşeli Ayraç ([])				
13.1. Ayraç içinde ayraç kullanılması gereken durumlarda yay ayraçtan önce köşeli ayraç kullanır.			17	
14.Kesme İşareti (’)				
14.1. Özel adlara getirilen iyelik, durum ve bildirme ekleri kesme işaretiyle ayrır.			1,13	

Kazanımlar	Bilgi	Kavrama	Uygulama	Analiz
14.2. Kişi adlarından sonra gelen saygı ve unvan sözlerine getirilen ekleri ayırmak için kullanır.		15		
14.3. Kısaltmalara getirilen ekleri ayırmak için kullanır.			16	
14.4. Sayılara getirilen ekleri ayırmak için kullanır.			12	
14.5. Belirli bir tarih bildiren ay ve gün adlarına gelen ekleri ayırmak için kullanır.			16	
14.6. Seslerin ölçü ve söyleyiş gereği düştüğünü göstermek için kullanır.			16	

Ek-2: Araştırma İzni Belgesi

**T.C.
TAVŞANLI KAYMAKAMLIĞI
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü**

Sayı : 74386272/100/ 7368
Konu : Öğretmen Arzu YİĞİT' in
Yüksek Lisans Tezi Başarı Testi.

04 Ekim 2014

KAYMAKAMLIK MAKAMINA

İlgi : Şubası Ortaokulu Müdürlüğünün 31.10.2014 tarihli ve 356 sayılı yazısı.

Şubası Ortaokulu Müdürlüğünün ilgi yazısında; Türkçe Öğretmeni Arzu YİĞİT' in Dumlupınar Üniversitesi Türkçe Bölümünde Yüksek Lisans yaptığı, Tezi ile ilgili Ressam Abdullah Taktak Ortaokulu 8. sınıf öğrencilerine yönelik başarı testi uygulamak istediği belirtilmektedir.

Adı geçen Öğretmenin, Ressam Abdullah Taktak Ortaokulu 8. sınıf öğrencilerine yönelik okulun uygun gördüğü ve ders saatlerini aksatmamak kaydıyla başarı testi yapması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde OLUR' larınıza arz ederim.

Abdullah BULUT
Şube Müdürü

Uygun görüşle arz ederim.

Hüseyin KAYAŞ
İlçe Milli Eğitim Müdürü

OLUR
.../11/2014

Mustafa TÜRKCAN
Domaniç Kaymakamı
Kaymakam V.

T.C.
TAVŞANLI KAYMAKAMLIĞI
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 74386272/100/7464

Konu : Öğretmen Arzu YİĞİT' in
Yüksek Lisans Testi.

10 Kasım 2014

..... MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : Kaymakamlık Makamının 04.11.2014 tarihli ve 7368 sayılı Oluru.

İlçemiz Subaşı Ortaokulu Türkçe Öğretmeni Arzu YİĞİT' in Ressam Abdullah Taktak Ortaokulunda 8. Sınıf öğrencilerine yönelik okulun uygun gördüğü ve ders saatlerini aksatmamak kaydıyla başarı testi uygulaması ile ilgili Kaymakamlık Makamının İlgi Onayı ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Abdullah BULUTA
Müdür a.
Şube Müdürü

EK :
Olur (1 Adet)

DAĞITIM :
Subaşı Ortaokulu
R. A. Taktak Ortaokulu

10.11.2014

Arzu YİĞİT

TAVŞANLI KAYMAKAMLIĞI	
Tavşanlı Subaşı Ortaokulu ve Ortaokulu M.E.İ.İ.İ.	
KARŞI	TARİHİ: 10.11.2014
	SAYI: 7464
HAVALİ	GEREKİ:
	BİLDİ:
DOSYA NO	100/7464
EKLER	1- İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü Tavşanlı KÜTAHYA
	2- Posta : tavsanli4@emeb.gov.tr
	3- İnternet : http://www.meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için lütfen: H. İ. ÇETİN
Temel Eğitim Bölümü Tel:17

Ek-3: Başarı Testi

NOKTALAMA İŞARETLERİ BAŞARI TESTİ

1. Ayşe ()

Bu akşam Datça () ya gidiyor musunuz () diye sordu ()
Yukarıda parantez ile belirtilen boşluklara sırası ile hangi noktalama işaretleri konulmalıdır?

- A) (:) (_) (') (?) (.)
B) (_) (') (?) (.) (...)
C) (:) (_) (') (,) (.)
D) (,) (") (') (?) (...)

2.GÖREV

NOKTALAMA İŞARETİ

- 1) Hitap bildiren kelimelerden sonra kullanılır. VİRGÜL
2) Kendisiyle ilgili örnek verilecek cümlelerin sonunda kullanılır. NOKTA
3) Anlatım olarak tamamlanmamış cümlelerin sonunda kullanılır. SORU İŞARETİ
4) Kısaltmalara getirilen ekleri ayırmak için kullanılır. KISA ÇİZGİ

Yukarıda yapılan görev ve noktalama işareti eşleştirmelerinden hangisi doğrudur ?

- A) 1 B) 2 C) 3
D) 4

3.Kaba sayıldığı için veya bir başka sebepten dolayı açık yazılmak istenmeyen kelime ve bölümlerin yerine kullanılır.

Yukarıda noktalama işaretlerinden hangisinin görevi verilmiştir?

- A) Nokta B) Ünlem C) Üç Nokta D) Soru İşareti

4.

- 1) Tren 9:15'te kalktı.
2) Akşam, yine akşam, yine akşam,
Göllerde bu dem kamyış olsam!
3) Evet, Türkler geleneklerine bağlı yaşar.
4) Adana'ya yarın gideceğim, dedi.

Yukarıda bir öğrencinin noktalama işaretleriyle ilgili yazdığı dört cümle verilmiştir. Bu cümlelerden birinde noktalama yanlış yapan öğrenci hangisini düzeltmelidir ?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

5.Sermet Bey:

_ Bu anahtar köşkü de açar, dedi.

Virgülün kullanıldığı yerler dikkate alındığında yukarıdaki cümlede virgül hangi görevde kullanılmıştır?

- A) Hitap için kullanılan kelimelerden sonra virgül kullanılmıştır.
B) Cümle içinde arasözleri veya aracümleleri ayırmak için kullanılmıştır.
C) Konuşma bölümündeki ifadenin sonunda kullanılır
D) Sıralı cümleleri ayırmak için kullanılmıştır.

6. -ler | -lar

Yukarıda örnekte çekim eklerinin yazılış örnekle gösterilmiştir. Çekim eklerinden önce niçin kısa çizgi kullanılmıştır ?

- A) Çekim eklerinden önce özel isim geldiğini gösterir.
B) Çekim eklerinden önce kelime olduğunu gösterir.
C) Çekim eklerinden önce birleşik isim geldiğini gösterir.
D) Çekim eklerinden önce fiilimsi geldiğini gösterir.

VİRGÜL

İKİ NOKTA

EĞİK ÇİZGİ

NOKTA

7. Genel ağ adresi yazmak isteyen bir bilgisayar mühendisi yukarıdaki noktalama işaretlerinden hangisini kullanmamıştır?

- A) Virgül B) İki Nokta C) Eğik Çizgi D) Nokta

8. Kendisi ile ilgili açıklama verilecek cümlelerin sonunda kullanılır.

Yukarıda noktalama işaretlerinden hangisinin görevi verilmiştir?

- A) Nokta B) Virgül C) Noktalı Virgül D) İki Nokta

9. Ağah Sırrı Levent () Türk Dilinde Gelişme ve Sadeleşme Evreleri () TDK Yayınları () Ankara () 1960 ()

Yukarıdaki bibliyografik künye yazımında parantezle boş bırakılan yerlere aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi kullanılmamıştır?

- A) (.) (.) (.) (.) (...)

- B) (,) (,) (,) (,) (.)

- C) (,) (,) (,) (,) (...)

- D) (-) (-) (-) (-) (.)

- 29 Mayıs 1453 1 29 : 05 : 1453 2 →

- 29 . X . 1923 3 24 . Ocak . 1984 4 →

10. Yukarıda bir öğrencinin tarihlerin yazımı konusunda yazdığı örnekler verilmiştir. Öğrenci kaç numaralı örneği doğru yazmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

- 1) Dört ve dörtten çok rakamlı sayılar sondan sayılmak üzere üçlü gruplara ayrılarak yazılır ve araya nokta konur.
2) Matematikte çarpma işareti yerine noktalı virgül kullanılır.
3) Sayıların yazılışında kesirleri ayırmak için virgül kullanılır.
4) Matematikte bölme işareti olarak kısa çizgi kullanılır.
5) Matematikte çıkarma işareti olarak kısa çizgi kullanılır.
6) Sıfırdan küçük değerleri göstermek için kısa çizgi kullanılır.
7) Matematikte bölme işareti olarak eğik çizgi kullanılır.

11. Yukarıda matematikte kullanılan noktalama işaretleri ve görevleri verilmiştir. Bu bilgilerden kaç tanesi doğrudur?

- A) 7 B) 6 C) 5 D) 4

- 1) Alb. Ahmet Türk bu akşam seminer veriyor.
2) Evimiz 20. 'inci sokaktaydı.
3) Umduk, bekledik, düşündük.
4) O, eski defteri çoktan kapatmış mı?

12. Tahtaya yazılan yukarıdaki cümlelerden hangisinde noktalama işaretleri doğru kullanılmıştır?

- A) 1,2,3 B) 1,2,4 C) 1,3,4 D) 2,3,4

- 1- Ankara-İstanbul yolu trafiğe açılmış.
- 2- Dur ! yolcu.
- 3- gör-gü-süz-lük
- 4- Yunus Emre (1240?-1320) tarihlerinde yaşamıştır.
- 5- Aralık'ta Uludağ'a gidiyoruz.

13. Yukarıda numaralandırılmış örneklerden hangileri doğru yazılmıştır ?

- A) 1,2,3 B) 2,4,5 C) 1,4,5 D) 1,3,4

14. Aşağıdaki bir noktalama işaretine ait görevler verilmiştir. Görevler gruplandırıldığında hangisi dışarıda kalır ?

- A) Satıra sığmayan kelimeler bölünürken satır sonunda kullanılır.
 B) Kelimelerin kök, gövde ve eklerini ayırmak için kullanılır.
 C) Fiil kök ve gövdelerini göstermek için kullanılır.
 D) Konuşma cümlelerinden önce kullanılır.

15. Bir öğrenci: adres yazarken apartman numarası ile daire numarası arasında ve semt ile şehir arasında kullandığı noktalama işaretini aşağıdakilerden hangisi içinde kullanmıştır?

- A) Bir yazının maddelerini göstermek için kullanılmıştır.
 B) Özel olarak vurgulamak istenen sözler için kullanılmıştır.
 C) Dizeler yan yana yazıldığında aralarında kullanılır.
 D) Kişi adlarından sonra gelen saygı ve unvan sözlerine getirilen ekleri ayırmak için kullanılmıştır.

16. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde (') kesme işareti eksik kullanılmıştır?

- A) 12 Temmuz 2010 Pazartesi'nin önemi benim için büyüktür.
 B) Kardeşime a'dan z'ye kadar bütün harfleri öğrettim.
 C) Nihat Beye ABD'den iş teklifi gelmiştir.
 D) Engel aramızı açtı n'eyleyim.

17. Halikarnas Balıkcısı() Cevat Şakir Kabaağaçlı (1886-1973) () en güzel eserlerini Bodrum'da yazmıştır.

Yukarıdaki cümlede parantez ile belirtilen boşluklara noktalama işaretlerinden hangisi gelmelidir?

- A) [] B) - - C) , , D) . .

Bakınız () şair vatani ne güzel tarif ediyor () () Bayrakları bayrak yapan üstündeki kandır () ()

18. Yukarıdaki cümlede parantez ile belirtilen boşluklara noktalama işaretlerinden hangisi gelmelidir?

- A) (,)(-)(,)(,) B)(,)(,)(,)(,) C)(,)(-)(-)(,) D)(,)(,)(,)(,)

İhtiyar:

_ Yavaş yavaş Kaymakam'a yaklaşıp. Ne oluyor beyefendi? Allah rızası için bana da anlatın... Reşat Nuri Güntekin

19. Yukarıdaki metinde Reşat Nuri Güntekin hangi noktalama işareti kullanılarak yazılmıştır?

- A) Yay ayrıç B) Kısa çizgi C) Ünlem işareti D) Noktalı virgül

20. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde virgül kaldırılırsa cümlenin anlamı değişir?

- A) Yaşlı, bu köyde hayatını sürdürüyor.
 B) Kadın, elindeki bavulu köşeye bıraktı.
 C) Genç, adamın arkasından seslendi.
 D) İnsan, kitap okumayı çok sevmedi.

21. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktalı virgül doğru yerde kullanılmıştır?

- A) Türkiye, İngiltere, Azerbaycan, Ankara; Londra, Bakü.
 B) At ölür, meydan kalır; yiğit ölür, şan kalır.
 C) Yeni; şiirimiz, zevksiz, köksüz, acemice gözüküyordu.
 D) Ayşe; "Her zaman çalışkan olmalıyız." dedi.

22. Aşağıdakilerden hangisi üç nokta'nın görevlerinden değildir?

- A) Soru eki veya soru sözü içeren cümlelerin sonunda kullanılır.
 B) Anlatım olarak tamamlanmamış cümlelerin sonunda kullanılır.
 C) Ünlem ve seslenmelerde anlatımı pekiştirmek için kullanılır.
 D) Karşılıklı konuşmalarda, yeterli olmayan, eksik bırakılan cevaplarda kullanılır.

23. Aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğrudur?

- A) Anlama güç kazandırmak için tekrarlanan kelimeler arasında noktalı virgül kullanılır.
 B) Alay, kinaye veya küçümseme anlamı kazandırılmak istenen sözden hemen sonra yay ayrıç içinde soru işareti kullanılır.
 C) Sözün bir yerde kesilerek geri kalan bölümünün okuyucun hayal dünyasına bırakıldığını göstermek veya ifadeye güç katmak için üç nokta kullanılır.
 D) Dizeler yan yana yazıldığında aralarında kısa çizgi kullanılır.

* Cümle içinde arasözleri veya cümleleri ayırmak için ara sözlerin veya ara cümlelerin başında ve sonunda kullanılır.

* Alıntılarda başta, ortada ve sonda alınmayan kelime ve bölümlerin yerine kullanılır.

* Cümledeki anlamı tamamlayan ve cümlenin dışında kalan ek bilgiler için kullanılır.

* Alıntılarda, alınmayan kelime veya bölümlerin yerine konulan üç nokta için kullanılır.

* Bir bilginin şüpheyle karşılandığını veya kesin olmadığını göstermek için kullanılan soru işareti için kullanılır.

24. Yukarıdaki bilgilerden kaç tanesi yay ayrıçın görevidir?

- A) 5 B) 4 C) 3 D) 2

1.	A)	a-	I.
2.	B)	b-	II.
3.	C)	c-	III.
AYŞE	ALİ	AYLİN	AYKUT

25. Yukarıda dört öğrencinin bir yazının maddelerini gösteren kullandıkları rakamlar ya da harfler verilmiştir. Bu öğrencilerden hangisinin gösterimi yanlıştır?

- A) AYŞE B) ALİ C) AYLİN D) AYKUT

Özgeçmiş

Kişisel Bilgiler

Adı soyadı: Arzu Yiğit

Doğum tarihi: 24.01.1984

Doğum yeri: Kütahya

Adres: Hanımçeşme Mah. Barbaros Cad. Tarhan Sitesi A Blok Daire: 6
Tavşanlı/Kütahya

E-Posta: arzuyigit43@gmail.com

Öğrenim Durumu:

Lise : Kütahya Anadolu Öğretmen Lisesi (1998-2002)

Lisans: Dokuz Eylül Üniversitesi (2002-2006)

İş Deneyimi: 2006-2012 Kütahya Tavşanlı Balıköy Ortaokulu

2012- Kütahya Tavşanlı Subaşı Ortaokulu

Yayınlar: Çocuklarda Okuma Becerisinin Oluşmasında Ailenin Etkisi

International Journal of Language Acedemy (308-322) 2014

Fulya Topçuoğlu Ünal, Arzu Yiğit

